

SETTIMANALE
SPEDIZ. IN A.P. - 45% - ART. 2 COMMA 20/b
LEGGE 662/96 - FILIALE DI GORIZIA
ISSN 1124 - 6596

TAXE PERCUE - TASSA RISCOSSA
UFFICIO POSTALE GORIZIA - ITALY

NOVI GLAS

CENA 1 €

www.noviglas.it

NOVI GLAS JE NASTAL Z ZDRUŽITVIJO TEDNIKOV KATOLIŠKI GLAS IN NOVI LIST 11. JANUARJA 1996

PRVI MAJ 2004 JE PRED VRATI!

Nedavni obisk predsednika Evropske komisije Romana Prodija v Sloveniji, Novi Gorici in Gorici je dobro odmeval v javnosti pri nas.

Po obisku lahko zapišemo več stvari. Najvažnejša je, da je Romano Prodi jasno in glasno v Gorici povedal - kaj povedal, naročil! - vsem nam, predvsem pa trem goriškim županom, naj nadaljujemo na poti preseganja starih zamer, naj gradimo na Goriškem skupno prihodnost na poštenih in enakopravnih ravni in naj bo "dvojezičnost bogastvo in predvsem pa sredstvo razvoja" za naše mesto, za Gorico in Novo Gorico, za vso Goriško!

Romano Prodi je z obiskom Nove Gorice in Gorice dokazal, da je velik državnik, in to nam je bilo jasno že v Novi Gorici, ko smo na Bevkovem trgu prisluhnili njegovim besedam, ki jih je spregovoril v angleščini. Prav ta navidez mala izbira ima velik pomen, saj je Prodi prišel v Gorico in Novo Gorico na obisk kot predsednik Evropske komisije, da bi vse nas nagovoril, naj še bolj prispevamo k skupni graditvi združene Evrope, v kateri bo od 1. maja prihodnjega leta z nami tudi domovina vseh Slovencev, samostojna država Slovenija.

Predvsem pa je Prodi pokazal, da se zaveda simbolnega pomena "dveh stvarnosti skupne goriške duše", kot bi lahko vso našo goriško stvarnost poimenovali. Prišel je s plemenitimi čustvi in jih je tudi nevsiljivo, skorajda pragmatično izrazil.

V polnem gledališču Verdi je Romano Prodi pod italijansko, evropsko in slovensko zastavo odložil že napisan govor in spregovoril prosto; prav zato je bil še bolj neposreden ter prodorno jase. Odločno ploskanje, s katerim smo Prodija večkrat prekinili, je samo dokaz več, da se tudi v Gorici velika večina od nas zaveda pomena sodelovanja ob meji, ki je jutri več ne bo. Predsednik Prodi nam je izrecno naročil, naj bo dosedanja državna meja, ki nas še deli, izziv za nove oblike sodelovanja in preseganja delitev, predvsem pa izziv za nove oblike skupnega življenja.

Da Prodi je besede niso bile samo še ene lepe besede več, ki smo jih v našem prostoru sicer že itak slišali preveč, je dejstvo, saj je predsednik Evropske komisije v svojem nagovoru v gledališču Verdi jasno nakazal tudi stvarne in izvedljive oblike sodelovanja treh občin ob meji, ki gredo od zdravstva do infrastrukturo, od vodovoda in reševanja čistilne naprave do skupnega upepeljevalnika za mrtvašnico.

Prav tu vidimo odliko njegovega obiska na Goriškem, saj je Romano Prodi jasno povedal, naj izkoristimo možnosti in sredstva, ki nam jih Evropska zveza ponuja, da bomo v Gorici, Novi Gorici, Šempetru in v vsej Goriški, ki bo s padcem meje postala ponovno osrčje Evrope in ne več obmejno področje, zgradili tako družbo, v kateri bodo boljše odraščali naši otroci in se bomo v nji tudi sami boljše počutili, lepše živeli.

Ko smo s kolegi časnikarji odhajali iz gledališča Verdi in je Prodi sedel v avtomobil, ki ga je odpeljal v Slovenijo, smo seveda komentirali obisk; niti enega ni bilo med nami, ki ne bi bil mnenja, da je šlo za velik dogodek. Skorajda vsi pa smo tudi ugotavljali, da nas integracijski procesi združevanja Evrope prehitevajo.

Na nas je torej, da to napako odpravimo! 1. maj 2004 je namreč dobesedno pred vrati!

JURIJ PALJK

ROMANO PRODI V GORICI IN NOVI GORICI

"NISTE VEČ NA MEJI, AMPAK V SREDIŠČU!"

DANIJEL DEVETAK

Gorica in Nova Gorica morata igrati pomembno, središčno vlogo v novi Evropi. To je predsednik Evropske komisije Romano Prodi še enkrat poudaril goriškemu županu Brancatiju, preden se je v petek zvečer, 7. marca, poslovil od Goriške. O novi vlogi našega obmejnega prostora, ki naj bo prava delavnica sodelovanja in simbol združene Evrope, je trdno prepričan.

V NOVI GORICI

Preden je visoki gost prišel na Goriško, se je na svojem enodnevnem obisku v Sloveniji srečal s predsednikom RS Janezom Drnovškom, predsednikom slovenske vlade Antonom Ropom in drugimi predstavniki oblasti v spremstvu evropskega komisarja za širitev Günterja Verheugna. Slovenijo je ocenil kot eno najbolj pripravljenih držav kandidat za vstop v Evropsko zvezo in obenem izrazil prepričanje, da bo skorajšnji referendum o vstopu Slovenije v EU uspel, kar priča o jasni zavezanosti Slovencev velikemu evropskemu projektu. Mnogi na Bevkovem trgu v Novi Gorici je malo pred 18.

FOTO BUMBACA

uro toplo sprejela gosta iz Bruslja. Med drugimi so bili tam navzoči predsednik Državnega zbora Borut Pahor, notranji minister Rado Bohinc, slovenski državni sekretar in nekdanji novogoriški župan Črtomir Špacapan, generalna konzulka RS v Trstu Jadranka Šturm Kocjan, župan Nove Gorice Mirko Brulc, župan mestne občine Šempeter-Vrtojba Dragan Valenčič, goriški župan Vittorio Brancati, predsednik dežel-

nega sveta Furlanije-Juljske krajine Antonio Martini, predsednik goriške pokrajinske uprave Giorgio Brandolin in številni drugi zastopniki krajevnih oblasti z ene in druge strani meje.

Prvi pozdrav gostu je prišedel gostitelj, župan Brulc, ki je poudaril zgledno sodelovanje treh sosednjih občinskih uprav z besedami: "Evropa je že tu!" Župan Valenčič se je zahvalil Prodiu za obisk, ki je dal nov zagon prizade-

vanjem za boljše sobivanje in sodelovanje ob meji in oblikovanju čezmejne regije. Župan Brancati pa je spodbudil prisotne politične predstavnike k pospešitvi del za odpravo vsakega nerazumevanja in za razvoj celotne Goriške. Borut Pahor je izrazil svoje prepričanje o tem, da bomo v Evropi vsi Slovenci živeli skupaj in še bolje, in rojake pozval, naj se na referendumu 23. marca jasno opredelijo za Evropo.

STRAN 3

O OBČNEM ZBORU SSO

Dragi odgovorni urednik!

V zadnji številki NG si poleg poročila o občnem zboru SSO objavil tudi komentar ob izidu volitev za obnovitev organov organizacije.

Poročilo se je le mimogrede dotaknilo vsebine diskusije na občnem zboru, čeprav bi - po mojem - zaslužila več pozornosti. Pač pa je komentar o izidu volitev postavil prst na rano v notranjosti same organizacije, ki jo je doslej le malokdo slutil in ki bi jo le s težavo bolj točno označil. Izključil bi spore ali nesoglasja, razumel pa bi, če bi mi kdo govoril o različnih gledanjih. To se dogaja v vsaki družbi in zadeve se rešujejo z notranjo dialektiko. Ta predvideva poleg dialoga tudi kompromis kot sredstvo za doseg sklepev in zadevnih sprejemljivih rešitev. Takega načina se v SSO-ju načelno držimo in vsakdo nam bo moral priznati, da so naše ustanove in društva s pomočjo SSO-ja dosegli zelo lepe in otipljive rezultate, ki so vsem na razpolago. Drugačne ocene in kritike na račun izvršnega odbora bi morale priti do izraza na rednih zasedanjih Sveta SSO-ja (vsaj dvakrat na leto) in seveda na

občnem zboru. Dejansko do tega tudi v Devinu ni prišlo, ker se nihče ni lotil morebitnih spornih sklepov. Vendar je prav tako res, da nam to ne daje pravice govoriti o nakani pri volitvah. Delegati so pač izkoristili volilno pravico, kot so bolje vedeli in znali, saj so prosto izbirali med kandidati, ki jih je sam odbor sprejel na listo v trdnem prepričanju, da je treba odbor pomladiti. To se je zgodilo, sicer bolj drastično, vendar ni vzroka, da bi nad tem polemizirali ali iskali naklepe. Novi izvršni odbor SSO prihaja iz občnega zbora vsestransko pomlajen, kar je dober znak in utruje upanje, da bo naša krovna organizacija tudi v prihodnje v prvi vrsti skupnih naporov za ohranitev naše kulturne in narodne identitete ter za vsestranski razvoj naše skupnosti.

Omenil sem dialog in prilagajanje. Vse to je potrebno za delovanje katerekoli organizacije in nikakor ne preprečuje razprave o vlogi in delu SSO, nasprotno, moralo bi jo pospeševati. Zato bi moral biti Novi glas naravni prostor za taka razmišljanja, ki jih velja spodbuditi.

S prijateljskim pozdravom.

SERGIJ PAHOR

Sveti oče za mir

Nadaljuje se intenzivno in vsakodnevno prizadevanje papeža Janeza Pavla II. za mirno rešitev zapletene iraške krize. (stran 5)

Prodi v Gorici

"Veseli sem!" nam je povedal deželni tajnik SSK dr. Damijan Terpin. (stran 3)

Koncert

Mlada ruska violinistka Alina Pogotskin je očarala goriško občinstvo. (stran 7)

02 Alojz Tul
KRIZA NA DEŽELI IN VOLITVE

02 Breda Susič
TIK PRED VOJNO?

06 Jurij Paljk
NOVE KNJIGE GORIŠKEGA MUZEJA

07 Ivan Žerjal
ALEKSII PREGARC OB PRESTIŽNI NAGRADI

13 Marjan Drož
VKLJUČITEV SLOVENIJE V MEDNARODNE POVEZAVE

KRIZA NA DEŽELI IN VOLITVE

ALOJZ TUL

Kakor hitro je vsedrjavno vodstvo Doma svoboščin (Berlusconi, Fini in Bossi) po dolgem zavlačevanju odločilo, da bo predsedniški kandidat na junijskih deželnih volitvah v Furlaniji-Juljski krajini predstavnik Severne lige Alessandra Guerra (podpredsednica sedanjega deželnega odbora) in ne predsednik odbora Renzo Tondo iz vrst gibanja Naprej Italija, je slednji, kot je že nekaj časa napovedoval, odstopil in s tem sprožil krizo v deželni vladi. To je namreč storil očitno v znak protesta, ker so v Rimu popolnoma prezrli deželno politično stvarnost.

no vlado in pripraviti kandidatne liste za obnovo deželnega sveta. Medtem sta odstopila deželna koordinatorska gibanja Naprej Italija Romoli in Saro, ki sta ju že nadomestila komisarja. Odstopil je tudi vsedrjavni koordinator Antonione.

Zanimivo bo videti, kakšne odmeve bo nastalo stanje v gibanju Naprej Italija imelo v Trstu, kjer so pozorno sledili dogajanjem zadnjih tednov v zvezi s predsedniško kandidaturom na deželnih volitvah. Ne smemo namreč pozabiti, da mnogi v Trstu težko prenašajo prevlado Furlanov v deželnih institucijah. V mislih imamo Listo za Trst in pa gibanje civilne družbe, ki ga vodi zna-

Še prejšnji teden je skupščina izvoljenih predstavnikov gibanja Naprej Italija potrčila zaupanje Renzu Tondinu in ga predlagala za predsedniškega kandidata. Vse to ni nič pomagalo, ker so prevladali politični interesi na vsedrjavni ravni. Voditelj Severne lige Bossi je namreč zahteval predsedniško kandidaturom v deželi Furlaniji-Juljski krajini, v nasprotnem primeru je grozil z izstopom iz Berlusconijeve vlade.

Določitev Guerrove za predsedniškega kandidata je v gibanju Naprej Italija na tukajšnji deželni ravni povzročila pravi politični potres, katerega posledice so nepredvidljive in bodo gotovo močno zaznamovale volilno kampanjo in verjetno tudi volilne izide. Sile v Domu svoboščin so sedaj pred težavno nalogo: sestaviti morajo novo dežel-

ni nekdanji podjetnik Primo Rovis. Obe omenjeni gibanji se zavzemata za to, da bi Rim priznal Trstu oz. njegovi pokrajini posebno avtonomijo po zgledu tridentinske pokrajine. Le tako naj bi se Trst rešil iz podrejene vloge v okviru dežele Furlanije-Juljske krajine. Zato je pričakovati, da bodo dosedanja kriza na Deželi in napovedane deželne volitve razgibale politične vode v Trstu. Vprašanje je namreč, kako bo na zadnji razplet dogodkov reagiral Lista za Trst, ki se je pred časom vključila v gibanje Naprej Italija.

Medtem se levsredinski pol aktivno pripravlja na junijsko volilno preizkušnjo. Njegov predsedniški kandidat je bivši tržaški župan in sedaj poslanec v parlamentu Riccardo Illy, ki dejansko že vodi volilno kampanjo.

ODPRTO PISMO O KRŠITVAH PRAVIC

Predstavniki Svetovnega slovenskega kongresa, Zavoda za oživitve civilne družbe in manjšinske radijske postaje na avstrijskem Koroškem Radia dva so 10. t.m. v Ljubljani predstavili odprto pismo slovenski in mednarodni javnosti, s katerim želijo po poročanju Slovenske tiskovne agencije opozoriti na kršitve pravic slovenske manjšine v Avstriji. Razpravljali so predvsem o usodi Radia dva, katerega sodelavci so v protest proti ukinitvi radia za 17. marec napovedali novo gladovno stavko, če do rešitve ne bo prišlo. Predstavitev odprtega pisma o kršitvah pravic slovenske manjšine v Avstriji se je udeležil tudi avstrijski veleposlanik v Sloveniji Ferdinand Mayrhofer-Gruenbuehel, ki je sicer izrazil razumevanje za težave koroških Slovencev in Radia dva, vendar pa je bil ogorčen nad tonom in vsebino odprtega pisma.

Zavod za oživitve civilne družbe in Svetovni slovenski kongres sta v odprtem pismu opozorila, da je Radio dva zakonsko utemeljen z zakonom o avstrijski radioteleviziji (ORF), ki je stopil v veljavo januarja 2002, zato ORF manjšinskega programa ne bi smela ukiniti. Kot še piše v omenjenem pismu, je Avstrija v povojnih letih večkrat prekršila temeljne pravice slovenske manjšine v Avstriji, določene v Avstrijski državni pogodbi (ADP) iz leta 1955, prav tako pa tudi druge listine Združenih narodov. Po njihovem mnenju kršenje ADP predstavlja zanikanje pravnih temeljev avstrijske države, zato menijo, da je čas, da se te kršitve predložijo mednarodnim sodiščem, da bi ponovno vzpostavili mednarodni pravni red v Avstriji ter popravili krivice, ki so bile storjene slovenski manjšini v zadnjih 50 letih. Organizaciji ob tem pozivata ZN, Evropsko unijo, ZDA in vse organizacije civilne družbe, naj si prizadevajo, da bi mednarodna sodišča te kršitve tudi obravnavala.

Poslovodja Radia dva Marjan Pipp je predstavil zgodo-

vino radia in pojasnil, da je bilo sodelovanje med ORF in Radiom dva ukinjeno 31. decembra lani. Radio dva sicer še vedno nadaljuje s predvajanjem, vendar pa jim bo kmalu zmanjkalo sredstev, zato so se s sodelavci odločili, da bodo 17. marca ponovno začeli gladovno stavkati, tokrat za neomejen čas. Uslužbenici Radia dva so namreč 1. februarja že gladovno stavkali, a za teden dni. Kot je pojasnil Pipp, so se za takšno drastično potezo odločili zato, ker hočejo, da se njihove težave končno rešijo.

Predsednik Zavoda za oživitve civilne družbe Dane Zajc je pri tem opozoril na potrebo, da se opozori svetovna javnost na ukinjanje pravic slovenske manjšine na Koroškem, in poudaril, da se slovenska vlada premalo zanima zanje. Na predstavitev odprtega pisma je bil prisoten tudi predsednik parlamentarne komisije za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu Franc Pukšič, ki po lastnih trditvah poskuša doseči, da bi Avstrija končno izpolnila svoje obveznosti do slovenske manjšine.

Veleposlanik Mayrhofer-Gruenbuehel pa je izrazil razumevanje za težave koroških Slovencev in Radia dva, vendar pa je bil ogorčen nad tonom in vsebino odprtega pisma. Po njegovih besedah avstrijska vlada ne krši človekovih pravic manjšine ali svojih mednarodnih obveznosti.

TIK PRED VOJNO?

BRED A SUSIČ

Ko bo ta številka Novega glasa v kioskih, bo najverjetneje že znano, ali se svetu obeta nova vojna ali je še kako upanje, da se iraška kriza reši po diplomatski poti. V torek ali v sredo je namreč predvideno glasovanje v Varnostnem svetu OZN o novi ameriško-britansko-španski resoluciji. Ta predvideva razorožitev Iraka z uporabo sile.

Francija si je do zadnjega prizadevala pridobiti podporo nekaterih članic VS OZN v svojem nasprotovanju posredovanju v Iraku, to je Angolo, Kamerun in Gvinejo, ki so trenutno nestalne članice VS. Istočasno je francoski predsednik Chirac skušal prepričati ruskega predsednika Putina, da bi skupaj predložila veto proti novi resoluciji. Tako kot je namreč jasno, da so ZDA z obljubami o ekonomski pomoči ves čas izvajale močan pritisk na vse države članice VS, da bi podprle njihovo stališče, je nesporno tudi dejstvo, da se Francija boji ostati preveč osamljena v svojem nasprotovanju svetovni velesili. Ameriški državni sekretar Powell je bil namreč neposreden v svojih grožnjah, ko je poudaril, da "ne bo presečen" nad francoskim veto, da pa bo tak veto imel "hude posledice" na ameriško-francoske odnose. Potem ko se je izvedelo, da se bo Kitajska najverjetneje pri glasovanju vzdržala, bi bila lahko edina močna zaveznica Francije samo še Rusija, saj Nemčija v VS nima pravice do ve-

ta, pač pa je trenutno ena od desetih nestalnih članic.

Medtem je Irak nadaljeval z uničevanjem raket vrste al-samud. Iraški diplomati so poudarjali, da so več kot tri mesece trajajoče inšpekcije pokazale, da Irak nima več orožja za množično uničevanje. Generalni direktor Mednarodne agencije za jedrsko energijo El Baradei pa je istočasno dejal, da Severna Koreja predstavlja večjo nevarnost za svetovni mir kot Irak, saj v Iraku lahko inšpektorji preverijo, ali Hussein razpolaga z novim programom oboroževanja, nasprotno pa so morali inšpektorji decembra lani zapustiti Severno Korejo, ki je sposobna izdelati jedrsko orožje.

Strokovne študije o ekonomskem dobičku, ki bi ga ZDA dosegle z vojno (ne glede na to, ali bi zmagale, ali izgubile) zaradi dviga cene petroleja, dokazujejo, da bo Bush najverjetneje šel do konca v svojih prizadevanjih za vojaški poseg. Vprašanje je torej, ali bodo zaradi pritiskov morale tudi Francija in njene zaveznice vreči puško v koruzo in se prilagoditi, ali bodo vztrajale pri svojem nasprotovanju. V drugem primeru bi namreč prišlo do razkola znotraj VS, kakršnega OZN še ni doživela. Bush bi moral upoštevati veto, če bi do njega prišlo. Če tega ne bi storil in bi kljub nasprotovanju dela VS napovedal vojno Iraku, bi lahko s tem posredno pokopal institucijo, ki bi morala zagotavljati mir v svetu.

POVEJMO NA GLAS JANEZ POVŠE

NEVARNOST KREPITVE TERORIZMA?

Še močnejše od nedavnega terorističnega izgredu s smrtno žrtvijo je odjeknil politični dokument novih rdečih brigad. Na oba dogodka so se oblasti odločno odzvale, kot da bi bil teroristični dokument že načrt in izvršeno dejstvo. Res pa je v njem zelo jasno izražena solidarnost z "izropanimi in ponižanimi arabskimi in islamskimi množicami, ki se morajo zato skupaj s proletariatom (zahodnih) mest upreti novi fazi krepitve meščanskih držav". Ob tem se seveda vsi upravičeno sprašujemo, ali zares obstaja nevarnost krepitve terorizma, ki bi lahko postal svetoven, da ne rečemo globalen. V kolikor bo vpliven del razvitega sveta še naprej prepričan v čiščenje vseh možnih žarišč kot v edino sredstvo boja proti njemu, potem prav gotovo terorizem se bo krepil in povezoval. In čeprav ne obstajajo nikakršne podobnosti med razmerami na primer v Italiji, v Palestini, Afganistanu in Iraku, se bo ta do kraja sporni način uveljavljanja političnih prepričanj lahko pričel prepoznavati prav povsod, kjer obstaja ali bi mogel izbruhniti. In zgolj sila kot odgovor gotovo ne bo mogla biti več kot toliko uspešna.

V času, ko potekajo poslednji poskusi, da bi preprečili vojno proti Iraku, bi bilo več kot koristno, da bi se ponovno globlje zavedali razlogov, ki vodijo v terorizem in ga ves čas hranijo, kot korenine hranijo divjo rast. In dokler te korenine živijo, iztrebljanje plevela pač ni zares učinkovito. In katere so te korenine? To ni nobena skrivnost: na prvem me-

stu narodi, ki so tlačeni od drugih narodov, zatem socialne nepravilnosti in slednjič prevelika ekonomska neravnovesja v svetu. Vse tri stvari slej ko prej teptajo človeško dostojanstvo vseh, ki se prepoznajo bodisi v izkoriščanem narodu, bodisi doživljajo socialno nepravilnost, oziroma so deležni revščine znotraj ekonomskega neravnovesja. Navadno je tako, da večji del prizadetih mirno prenaša težje in krivične pogoje, kar pa še ne pomeni, da so stvari urejene in dobre. Toliko bolj drži pravilo, da se v trenutku, ko je presežena kritična meja, sproži nasilje. Nasilje kot protest in kot dobesedno zločinski odpor. In ko se sproži, je sproženo in deluje iz sebe.

V interesu vseh nas bi torej bilo, da bi se terorizma lotili pri njegovih koreninah: da bi odpravljali krivice na svetu, storili kar največ za socialno pravičnost ter na vse mogoče načine poskušali blažiti neravnovesja med razvitimi in revnimi. To so naloge, ki bi bile v ponos človeka in vsega človeštva. Svet je namreč globalen v tem smislu, da smo poklicani v primeru krivice kjer koli na svetu, v primeru ogrožene socialne pravičnosti kjer koli na svetu in v primeru stiske revnih kjer koli na svetu. Tistih, ki mislijo tako, je na srečo vse več in v tem je veliko upanje, na katerem je nujno graditi. V takšni viziji bi se terorizmu in vsakršnemu drugemu nasilju korenine hitro sušile, v nasprotnem primeru se bo terorizem krepil in se porajal v vedno novih oblikah.

NOVI
GLAS

UREDNIŠTVO

34170 GORICA, PIAZZA VITTORIA-TRAVNIK 25
TEL. 0481 532 052
FAX 0481 548 808
E-MAIL gorica@noviglas.it

34133 TRST, ULICA DONIZETTI 3
TEL. 040 365 473
FAX 040 775 419
E-MAIL trst@noviglas.it

UPRAVA

34170 GORICA, P.ZZA VITTORIA-TRAVNIK 25
TEL. 0481 533 177
FAX 0481 536 978
E-MAIL uprava@noviglas.it

www.noviglas.it

GLAVNI UREDNIK ANDREJ BRATUŽ

ODGOVORNI UREDNIK JURIJ PALJK

IZDAJATEL ZADRUGA GORIŠKA MOHORJEVA

PREDSEDNIK DR. DAMJAN PAULIN

REGISTRIRAN NA SODIŠČU V GORICI 28.1.1949

POD ZAPOREDNO ŠTEVILKO 5

TISK TISKARNA BUDIN / GORICA

NOVI GLAS JE ČLAN ZDRUŽENJA PERIODIČNEGA TISKA V ITALIJI - USPI

IN ZVEZE KATOLIŠKIH TEDNIKOV V ITALIJI - FISC

LETNA NAROČNINA ITALIJA 45 EVROV, SLOVENIJA 48 EVROV,

INOZEMSTVO 65 EVROV, PRIORITETNA POŠTA 85 EVROV

POŠTNI TEKOČI RAČUN 10647493

CENA OGLASOV PO DOGOVORU

S 1. STRANI

"NISTE VEČ..."

Predsednik Prodi je na posrečenem novogoriškem shodu na odprtem spregovoril - v angleščini - o tem, kaj sploh je Evropa, kaj pomeni vstop Slovenije v EU in kaj se bo lahko spremenilo za Goričane na obeh straneh meje. Poudaril je, da se bodo tu delitve iz preteklosti lahko končno umaknile novemu duhu sodelovanja in prijateljstva med mestoma, ki bo močan simbol za ves svet. Evropa ni samo ekonomski prostor, je podčrtal, je zveza, osnovana na skupnih vrednotah demokracije, pravne države, spoštovanja identitete vsakogar in pravic manjšin, skupne želje po miru in stabilnosti. Pohvalil je že obstoječe skupne čezmejne projekte treh uprav na področju turizma, kulture, sodelovanja, varstva okolja, malih in srednjih podjetij ter napovedal ustanovitve Centra poslovnih inovacij in Tehnološkega centra, ki naj bi omogočila razvoj krajevnega podjetništva in nova delovna mesta. Živeli ste na meji, je rekel, jutri pa boste lahko v središču. Na koncu je dodal, da se moramo prebivalci te zemlje sami odločiti, kako želimo živeti. Vsemu svetu smo lahko za zgled, da je mogoče začeti znova, da je možno graditi na prijateljstvu in slogi. "In ponosni boste, da ste Evropejci!"

V GORICI

Prodi je nato s spremstvom stopil na t.i. čezmejni beli avtobus, ki je odpeljal po Erjavčevi ulici do mejnega prehoda. Tu je izstopil in prečkal mejo peš. Na italijanski strani ga je med drugimi pričakal predsednik deželne odbora F-Jk v

FOTO BUMBACA

odstopu Renzo Tondo. Z avtomobilom je gost iz Bruslja nato dospel do občinske palače, kjer se je v dvorani občinskega sveta srečal s predstavniki krajevnih in deželnih oblasti; prisotni so bili tudi člani evropske delegacije. Župan Brancati je uvodoma spregovoril o evropskem duhu, ki od vedno označuje Goriško, predsednik DZ Pahor pa je ob misli na ne vedno zgledne odnose med tu živječimi narodi izrazil željo, da bi se zadnje predsodke ovrgli in pozabili ter odgovorno izkoristili odlično zgodovinsko priložnost, ki se nam ponuja. Tondo se je zahvalil Brancatiju, da je zrežiral dogodek, in poudaril vlogo dežele, ki dejavno širi meje Evrope proti Vzhodu. "Postati hočemo laboratorij, na katerega bo Evropa gledala z radovednostjo in zanimanjem," je rekel. "Smo v srcu Evrope in tu želimo biti protagonisti." Brandolin je z zaupanjem v prihodnost prepričan, da bo vstop Slovenije v Evropo pomagal preseči še zadnje težave in posledice tragedij, ki so jih v 20. stoletju povzročili nacionalizmi in ideologije. Tudi zato skrbi pokrajinska uprava zlasti za čezmejne projek-

te, ki povezujejo mlade, te, ki "bodo uživali sadove našega sodelovanja". Prodi je povedal, da je treba razmišljati, kot bi meje več ne bilo, in sodelovati v popolni enakosti. Prisotne je povabil, naj gledajo na dvojezičnost kot na resurc v luči razširjene Evrope. Zaveda se, da bo gotovo še prišlo do novih težav, hkrati pa zagotavlja bližino in pomoč institucije, ki jo zastopa.

V VERDIJEVEM GLEDALIŠČU

Po izmenjavi darov na občini se je Prodi želel srečati z goriškimi občani, da bi jim skupno s tremi župani predstavil svoje poglede na prihodnost skupnega mesta. To je storil v Verdijevem gledališču, kamor je dospel ob 19.40. Srečanje je uvedel mešani zbor Podgora s furlansko in slovensko pesmijo, nato pa še italijanski zbor z dvema ljudskima; obakrat je predsednik Prodi med ploskanjem vstal. Brancati je v svojem lepem nagovoru med drugim lepo označil pojem skupnega mesta: gre - je rekel - za demokratično in odgovorno soudeleženo skupnosti, ki jih ne ločuje več meja, ampak jih

združujejo konkretni problemi in skupno prizadevanje, da bi izboljšali kakovost življenja prebivalcev; ne gre za brisanje posameznih upravnih stvarnosti, ki - obratno - prav v čezmejnem sodelovanju lahko na najboljši način uveljavijo svojo istovetnost. Brulc je orisal čezmejne projekte in omenil, da bo slovenska manjšina v Italiji gotovo še odigrala pomembno vlogo. Valenčič je omenil strpno sobivanje in tvorbo sodelovanja na meji ter povedal nekaj besed o svoji občini, ki ima posebno strateško lego zaradi za ves prostor potrebnih infrastruktur.

Prodi je spregovoril o treh velikih zastavah - evropski, italijanski in slovenski -, ki so vselej za odrom: Evropa je prav to, zveza ljudstev in narodov, ki ohranjajo svojo identiteto. Evropa sploh je zveza manjšin, ki se vzajemno spoštujejo in branijo. Navzoče Goričane, številne žu-

pane iz vse pokrajine in druge predstavnike oblasti je spodbudil, naj nadaljujejo na poti že obstoječih skupnih načrtov. "Dvojezičnost naj postane bogastvo in sredstvo za razvoj celotnega mesta," je izjavil in doživel spontan aplavz. Težave na meji so verjetno najhujše, toda tudi najdragocenejše. Zato vas bomo spremljali s potrebno pozornostjo, je še povedal. "Imate izjemno priložnost, ki jo morate izkoristiti z veliko odprtostjo in širino duha... Odločitve so na vas, to so pravila Evrope; ničesar vam ne bomo vsilili zviška, skupaj pa bomo lahko zgradili nekaj velikega, za kar nam bodo hvaležni prihodnji rodovi."

IZJAVI OB PRODIJEVEM OBISKU

DRUGAČNI ČASI

FOTO BUMBACA

RENZO TONDO: "NA NOVE IZZIVE SE MORAMO PRIPRAVITI!"

Takoj po obisku predsednika Evropske komisije Romana Prodi v Goriči smo na goriškem županstvu zaprosili deželne predsednika Renzo Tonda - ki je sredi politične vihrice v vrstah deželne desne sredine - za izjavo in oceno Prodijevega obiska, ki jo je za Novi glas rad dal. Mimogrede: Tondo je bil tudi edini prvak desne sredine iz naše dežele, ki se je obiska in srečanja s Prodiem udeležil.

Dr. Renzo Tondo nam je tako povedal: "Tudi sam se strinjam z oceno Romana Prodi, da bo naša dežela imela ob vstopu Slovenije v EU popolnoma drugačno vlogo od današnje, saj bomo naenkrat iz obmejnega območja prešli v središče Evrope in bomo torej izgubili obmejno vlogo, ki smo jo imeli do sedaj. Prav to središčno vlogo moramo dobro izkoristiti in se nanjo pripraviti, kar pa ni lahko. Jasno je tudi to, da ima Prodi prav, ko trdi, da so pred nami novi izzivi, na katere se moramo že danes pripraviti."

DAMIJAN TERPIN: "TAKI OBISKI TI VLIJEJO NOVIH MOČI!"

Deželni tajnik stranke Slovenska skupnost in goriški občinski odbornik za čezmejno sodelovanje dr. Damijan Terpin se je srečanja s predsednikom Evropske komisije v Novi Gorici in Goriči udeležil kot član goriške občinske uprave in bil gotovo vesel Prodijevih besed v gledališču Verdi, ko je dejal, da mora dvojezičnost na Goriškem pomeniti bogastvo in stvarnost, na kateri je treba graditi in obogatiti našo družbo in prihodnost. Dr. Terpin si je namreč v prvih mesecih Brancatijske občinske uprave veliko prizadeval, da je do namere o izvajanju zaščitnega zako-

na za slovensko manjšino v goriški občini prišlo.

Tudi njega smo zaprosili za kratko oceno Prodijevega obiska in sporočila Goričanom z obeh strani državne meje. Dejal nam je: "Obisk in vse, kar nam je Prodi dejal, je kot balzam za vse nas, ki smo v prvih vrstah, ko gre za vzpostavljane novih vezi in za čezmejno sodelovanje, kot smo seveda tudi za ohranitev, razvoj in dostojno priznanje naše narodne manjšine. Name je delovalo izredno vzpodbudno tudi dejstvo, da v gledališču Verdi ni bilo niti enega samega vzklika ali živžiga neodobravanja ali protesta, ko je Prodi govoril o dvojezičnosti, ki jo je prikazal kot bogastvo in kamen, na katerem graditi prihodnjo Goriško! Kot stranka smo pri SSK vedno govorili le o izvajanju zaščitnega zakona, medtem ko je Prodi požel aplavz celotnega gledališča Verdi in je govoril o dvojezičnosti! Napredek je torej očiten! Tudi srečanje v Novi Gorici je bilo izjemno! Seveda imamo kot občinska uprava v Goriči pred seboj še veliko dela, a dejstvo, da nam predsednik Evropske komisije naroča, naj bomo vztrajni in naj si drzno naredimo velike stvari na področju čezmejnega sodelovanja, veliko pove! Je pa to tudi obveza, a hkrati veliko priznanje za opravljeno delo. Po tej poti moramo nadaljevati. Že samo dejstvo, da ni bilo niti za eno samo pest desničarjev, ki bi javno nasprotovali Prodiu, jasno govori o tem, da se tudi Goričani počasi, a vztrajno zavedamo, da druge možnosti za nas ni kot le skupno sodelovanje z novogoriško in šempetarsko-vertobjensko občino, kot seveda tudi s celotno Slovenijo. Dovolite mi torej, da sem nocoj vesel, da mi ta obisk veliko pomeni in mi je tudi vtil novih moči za nadaljnje delo!"

JUP

FOTO BUMBACA

SLAVISTIČNO DRUŠTVO TRST-GORICA-VIDEM

VSESLOVENSKO TEKMOVANJE ZA CANKARJEVO PRIZNANJE

Preteklega 11. februarja je potekalo v Trstu in v Goriči šolsko tekmovanje v znanju slovenščine za Cankarjevo priznanje. Udeležilo se ga je lepo število dijakov, v Trstu 40 in v Goriči 44. To dejstvo je razveseljivo najprej kot učinkovit argument proti morebitnemu jamranju o zavzetosti in znanju naših študentov, pa tudi glede na letošnjo predpisano literaturo, ki po našem mnenju ni bila posebno primerna in vzpodbudna. Vsekakor so dijaki dokazali zelo resno pripravo in dosegli visoke uvrstitve. Bronasto priznanje dobi, kdor doseže nad 65 točk; v Goriči si je prislužilo bronasta priznanja 25 dijakov, v Trstu pa kar 30, to pomeni tri četrt

vseh udeležencev. Res lepo zadovoljenje tudi za mentorje. Podeljevanje bronastih priznanj bo v maju na posebni slovesnosti, ki jo organizira Slavistično društvo Trst-Gorica-Videm.

Najboljši med "bronastimi" pa so imeli tudi letos pravico udeležbe na finalnem vseslovenskem tekmovanju za srebrna in zlata priznanja, ki je potekalo v soboto, 8. marca, v Ljubljani. Naj navedemo imena udeležencev. Trst in Gorico so zastopali:

1. stopnja: Gregor Znidarčič (S. Kosovel, Opčine), Ilja Bufon in Alenka Verša (F. Levstik, Prosek), Kaja Koren (I. Cankar, Sv. Jakob), Jaruška Majovski in Metka Pucer (Zn. licej Prešeren, Trst), Dana Čandek (Kl. licej Prešeren, Trst), Tomaž Pahor, Ivana Nanut, Marlenka Petejan, Anja Petrovčič, Aljaž Srebrnič in Jerica Klanjšček (I. Trinko, Gorica), Marta Lombardi (Kl. licej Trubar, Gorica) in Martina Croselli (Družbosl. licej Gregorčič, Gorica).

3. stopnja: Mina Mahnič, Jernej Bufon in Sandi Lansetti (Zn. licej Prešeren, Trst), Tereza Pertot, Matija Frandolič in Darja Kodrič (Kl. licej Prešeren, Trst), Mirjam Spazapan in Marija Ferfolja (Kl. licej Trubar, Gorica) ter Teja Pahor, Ivana Černic in Martina Giovannini (Družbosl. licej Gregorčič, Gorica);

4. stopnja: Ljuba Sancin, Jelena Šaina in Eva Krmeč (Zn. licej Prešeren, Trst), Mitja Oblak in Alja Šturman (Kl. licej Prešeren, Trst), Cristina Marussi in Ana Domenis (Druž-

bosl. licej Gregorčič, Gorica) ter Sonia Covolo (DITZ Z. Zois, Trst).

Z zadovoljstvom nad uspehom letošnjega poteka tekmovanja se Slavistično društvo Trst-Gorica-Videm javno zahvaljuje koordinatoriki tekmovanja prof. Andreji Duhovnik Anton in predvsem vsem mentorjem, ki so ob dodatnem delu uspešno pripravili dijake. To so Olga Lupinc, Gabriella Bevilacqua, Iva Bone, Maila Ozbic, Tanja Rebula, Aurora Gabrovec, Luciana Budal, Nadja Rebec, Tanja Ukmar, Majda Sancin, Majda Artač, Alenka Štoka, Majda Cibic, Slava Starc, Karen Cossutta, Adrijan Pahor in Magda Jevnikar.

VR.T.

PROSEK / PREDAVANJE PROF. MARIJANA PEKLAJA

ALI JE BOG STARE ZAVEZE BOG NASILJA?

MATJAŽ RUSTJA

Na temo pojmovanja nasilja in smrti v Stari zavezi je v petek, 28. februarja, v okviru mesečnih srečanj, ki jih prireja župnija Prosek, predaval univerzitetni profesor v Ljubljani dr. Marijan Peklaj.

Po drugem Vatikanskem koncilu so bila vključena v liturgijo tri berila (prvo in drugo berilo ter evangelij), pa tudi psalmi so našli pomembno mesto. Vsi izbrani odlomki iz Stare zaveze so želeli prikazati Sveto pismo kot nedeljivo celoto, katere cilj in smisel je spoznavanje Boga in torej utrjevanje vere. Prvi del Svetega pisma je bil namreč vrsto stoletij hudo zapostavljen, da so ga brali le redki izbranci (duhovniki, menihi, viteški redovi...). Danes pa je Stara zaveza dosegljiva prav

vsem in zato se postavlja vprašanje, kako uokviriti in predstaviti nasilje, ki se nemalokrat pojavlja ob sistematičnem branju knjig Stare zaveze. Že res, da je tudi v Novi zavezi veliko nasilja, pomislimo le na kamenjanje sv. Štefana ali na Kristusovo trpljenje, a je nasilje predstavljeno v drugačni luči. Žrtve nasilja sprejemajo le-tega z vdanostjo in duhom daritve: Jezus uči ljubi sovražnike in svari pred nasiljem, vendar ga sprejme, da se s tem izvrši odrešenje.

Stara zaveza pa je preprežena z zgodbami, polnimi klana, kjer celo sam Bog izvaja nasilje (na primer s sodnim potopom ali umorom egiptovskih prvorojencev), in zato se lahko upravičeno sprašujemo, kako je to mogoče. Pa še drugo vprašanje se nam lahko ob tem poraja: kako se

zoperstaviti nasilju Stare zaveze, ko se sam Jezus sklicuje na Boga, o katerem govori Stara zaveza, in ko se evangelisti navezujejo na dejstvo, da so že preroki napovedali prihod Božjega sina. Odgovor je preprost in obenem zahteva veliko znanja ali primerne razlage: Izraelci so znali slikati z besedami. Vse, kar je v Svetem pismu napisano, je navdihneno od Boga, napisano pa od človeka. Vsako človeško delo pa je ne popolno. Pisci Svetega pisma so razumeli in posredovali Boga na podlagi časa in razmer, v katerih so živeli. Način izražanja je torej ne popoln in različni dogodki nam dajejo različne (tudi nasilne) predstave o Bogu, le Sveto pismo v celoti nam daje pravo podobo Boga. Biblija je knjiga za vse čase in lju-

di, nastala pa je v določenem času, kraju in zgodovinskih razmerah. Za primer je dr. Peklaj navedel miselni stroj starih Izraelcev, ki so popolnoma dojeli, da so zmagovalci le, če je bil nasprotnik pokončan. Miselnost izvoljene ljudstva je torej zelo oddaljena od naše in vsako branje Svetega pisma je zato priporočljivo s primernim okvirom in razlago. Če namreč potegnemo črto, je edino Jezus Kristus podoba nevidnega Boga, samo on in ne tisto, kar so drugi zapisali o njem in se torej bolj ali manj približuje resnici.

Pomemben je torej pristop k Svetemu pismu. Upoštevati moramo, da je Bog uporabljal ljudi, da bi nam nekaj povedal. "Branje posameznih, izoliranih odlomkov je zloraba Svetega pisma", je dejal dr. Marijan Peklaj in zaključil večer z besedami akademika dr. Jožeta Krašoveca: "Sveto pismo tudi samo sebe popravlja".

SKRIVNOST ZAKONSKE LJUBEZNI

P. MIRKO PELICON

STARŠI IN STARI STARŠI

Odkar sem poročena, so me starši zmeraj pogojevali, s tem da so skušali me učiti, kako naj živim svoj zakon. Moža niso sprejeli.

Tudi pri vzgoji svojih otrok sem doživela, da sta me oče in mati popravljala vpričo njih in ju nagovarjala, naj se jima pritožita, če je doma z nami starši narobe - seveda po mnenju otrok.

Veste, pater, od vsega začetka je bilo jasno, da bi morala s starši prekiniti takšen odnos, če bi le mogla ne popuščati njima, toda v sebi doživljam konfliktnost, ker so še zmeraj moji starši. Ni lahko, ker je odnos s starimi starši zelo konfliktnen in oba moja fanti, čeprav sposobna, sta čustveno neuravnovešena. Ščasom se je pokazalo, da ne zmoreta izpeljati do konca nobene stvari, po prvem navdušenju se vse ustavi.

Psiholog je povedal, da sta predolgo živela v konfliktnem stanju, kjer je bilo preveč avtoritet v hiši. Mida z možem kot starša sva bila in sva še naravna referenčna točka za najina otroke, poleg tega pa še vsiljena in "policajska" prisotnost mojih staršev, ki sta ju zmeraj navezovala nase. Odnos med menoj in moji starši ni sproščen, moj mož pa ne sproži rad spora, da ne "zaborni".

Moji starši imajo zmeraj prav. In zaradi čustvene preobremenjenosti v šoli sta mi oba otroka nestabilna. Na začetku v redu, po navdušenju pa popustita. In to na vseh področjih. Skrbim me, kako bo v življenju.

Veliko je takih primerov in v takšni družini je življenje zelo obremenjeno z

neprijetnimi spornimi in neljubecimi odnosi. Uspeh pri reševanju teh vprašanj je možen, a starejši so otroci, bolj je zadeva zapletena.

Tisto, kar je potrebno poudariti v zakonskem življenju in kar se na pripravi na zakon vse bolj poudarja, pa je, da je poroka pravi poklic in da je potrebno za zakonsko življenje v dobrem in slabem, v prijetnih in težkih trenutkih postati sami odgovorni in nositi težo te izbire.

Posledično je potrebno torej odrezati "popkovino" s starši in iti naprej po svoji poti. "Spoštuj očeta in mater, da ti bo dobro na zemlji" ne pomeni "delaj naprej, kakor želita mama in tata".

Spoštuj ju, ker sta ti dala življenje, a v nekaterih primerih je nujno potrebno dopovedati, da ima prednost družina, ki si si jo izbral, ne več starši, ki so odigrali svojo vzgojno vlogo. Za ženo postane glavni sogovornik mož, ki si ga je izbrala, in obratno. Mož bo zapustil očeta in mater in se pridružil svoji ženi in bosta eno meso (1Mz, 2,12).

Urejenost takšnih odnosov je pomembna in lahko odločujoča za kakovostno rast otrok.

NOVA KNJIGA MAG. BOŽA RUSTJE

ZGODBE ZA SREČO V DRUŽINI

"Ljudje si želimo živeti v urejeni in srečni družini. Za mlade je to ena največjih vrednot. Žal pa je resničnost povsem drugačna. Številne družine so razbite, ločitve pogoste. Družinski člani so vse manj skupaj in vse bolj jih potrošniška miselnost sili, da iščejo predvsem materialne dobrine tudi za ceno zapostavljanja medsebojnih odnosov in urejenega družinskega jedra, ki bi lahko v času življenjskih viharjev postalo najboljša zavetje družinskim članom. Zgodbe te knjige želijo obnoviti vero, utrditi upanje in osvežiti duha ljubezni, razumevanja in medsebojnega spoštovanja ter darovanja v družini," piše na hrbtici strani lepo oblikovane knjige založbe Ognjišče, ki nosi

naslov *Zgodbe za srečo v družini* in te zgodbe je zbral mag. Božo Rustja, duhovnik in odgovorni urednik mesečnika *Ognjišče*, ki ga našim bralcem ni potrebno posebej predstavljati, ker je večkrat gost na naših straneh in tudi v naši sredi.

Je pa g. Božo Rustja na Slovenskem svojevrsten, a za vse nas ljubitelje dobrih knjig tudi izjemno dobrodošel fenomen, saj je s svojimi zgodbami dobesedno pometel z vso konkurenco na slovenskem knjižnem trgu in gredo njegove knjige dobesedno za med in v več tisoč primerkih med mlade in stare bralce, predvsem pa med vse tiste ljubitelje slovenske besede in življenja, ki v današnjem času še vedno, ali pa zaradi današnje razdrob-

ljenosti in potrošništva vedno bolj čutijo potrebo po osmišljanju svojega vsakdanjika in svojega življenja.

Knjiga *Zgodbe za srečo v družini*, ki nosi podnaslov *Za srečno družino in lep zakon*, je s črno belimi in zato morda tudi od barvnih fotografij veliko bolj zgovornimi opremljen slovenski mojster fotografije France Stele. Knjigo je v trdi vezavi natisnila tiskarna Euroadria v Ljubljani in nobenega dvoma ni, da bo tudi ta knjiga zgodb, ki jih je pisalo življenje, mag. Boža Rustje deležna toplega odziva mladih in manj mladih bralcev.

Nobenega recepta ni, kako napišeš uspešno knjigo, ker bi sicer vsakdo, ki prime za pero, zagotovo napisal uspešno knjigo, saj zares nihče noče pisati samo za ozek krog bralcev. Morda pa bi za knjige zgodb g. Boža Rustje lahko vseeno rekli, da gredo uspešno med bralce predvsem

zaradi presenetljivo kratkih, a tudi zelo povednih zgodb, ki so srž in temeljni kamen vsake knjige, ki je napisana v prozi. Zgodba je vse, bi lahko rekli, vsaj tisti, ki radi beremo knjige. Mag. Božo Rustja pa je duhovnik in vsaki ali skoraj vsaki zgodbi doda še duhovni utrinek, misel iz evangelija, nevsihljiv napotek za razmišljanje, moralni razmislek, tudi nauk in dobronameren nasvet.

Tako napisana mešanica zgodb g. Boža Rustje deluje dobro in učinkovito, predvsem pa njegove zgodbe najdejo pot med bralce, kar je najbolj pomembno in za čas, ko se vse manj bere, tudi najbolj prijetna in razveseljiva novica.

Razveseljivo pa je tudi dejstvo, da je avtor na koncu pete knjige zgodb uvrstil nekaj odmevov na svoje zgodbe in tudi velik del intervjuja, ki smo ga imeli z njim v Novem glasu.

SVETOPISEMSKA RAZMIŠLJANJA
OB BOGOSLUŽNIH BERILIH
V LITURGIČNEM LETU BŽLAHTEN IZBOR BOŽJE BESEDE,
NEDELJO ZA NEDELJO

VILJEM ŽERJAL

2. POSTNA NEDELJA

"Nisi odrekel svojega sina, svojega edinca" (1 Mz 22, 16).

"O Gospod... tvoj služabnik sem, sin tvoje dekle" (Ps 116, 16).

"On ni prizanesel lastnemu Sinu" (Rim 8, 32).

"Ta je moj ljubljeni Sin, njega poslušajte" (Mr 9, 2-10).

Stara navada je železna srajca. Lahko tudi v slabem pomenu. Celo oče Abraham, oče vseh verujočih, se je nevede in nehoti nalezal krutih poganskih običajev, ki se jih je znebil le polagoma. Ti so namreč včasih zahtevali od človeka tudi žrtvovanje, daritev sinov in hčera bogovom in tudi edinemu Bogu. Uverjeni so bili, da je taka daritev poseben blagoslov za druge. Zato so otroke včasih tudi zazidali v temelje kake stavbe, da je s tem postala bolj solidna. Tudi sodnik Jefe je daroval hčerko edinko zaradi zaobljube, ki jo je bil izrekel (Sod 11, 29-39; gl. tudi 1 Kr 16, 34; 2 Kr 16, 3; 17, 17 in še).

Celotno Sv. pismo pa, ne samo Nova zaveza, ostro obsoja kot gnusobo tako početje; ljudi svari, naj ne prelivajo nedolžne krvi svojih sinov in hčera. A Bog vse to daje spoznati z veliko

potrpežljivostjo, ker smo ljudje počasni za dojetje svetosti življenja. Pri Abrahamu pa Bog hvali in ceni njegovo vero, ki popolnoma zaupa Bogu. Očak je namreč pripravljen žrtvovati vse, kar mu je najdražje, t.j. edinega sina, ki nosi obljubo brezštevlnega potomstva. Niti malo ne dvomi, da bo Bog vse prav uredil. Zanesel se nanj. Medtem ko še danes večkrat naletimo na užaljeno zadržanje staršev do Boga, če Bog kliče koga izmed otrok, naj bi postal duhovnik, redovnica ali redovnik. Niso pripravljeni na žrtve. Isto velja za potrpežljivost v zakonu do konca.

V zgodbi z Abrahamom se razodene neomajna zvestoba do Boga. List Hebrejcem takole govori: "Po veri je preizkušani Abraham v dar nesel Izaka. Edinorojenega sina je bil voljan darovati, on, ki je prejel obljube in mu je bilo rečeno: po Izaku se ti bo imenovalo potomstvo. Misli si je, da more Bog tudi od mrtvih obujati. Zato ga je - rečeno v prisposodbi - dobil nazaj od mrtvih" (Heb 11, 17-19). Toda v Abrahamu se razodeva Bog, ki radovoljno daruje edinega Jezusa za vse naše grehe.

Upoštevati je treba tudi, da Jezus zahteva brezkompromisno odločitev za dobro in odpoved hudemu, ko npr. govori o pohujšanju: "Če te tvoja roka, noga, oko ... pohujšuje, ju odseka, ga iztakni" (Mr 9, 43 ss), a ne misli dobesedno, pač pa ukazuje premagovanje hudega tudi za ceno življenja. Naj zato nobena žrtev ne premami človeka, marveč ga usposobi za ljubezen do Boga in sočloveka. Jezus ne samo poudarja ljubezen do Boga, ko npr. razlaga: "Če kdo pride k meni in ne sovraži (manj ljubi) svojega očeta, matere, žene, otrok, bratov, sester in celo svojega življenja, ne more biti moj učenec" (Lk 14, 26), marveč se sam daruje za nas in za ves svet, čeprav je popolnoma nedol-

žen. Poln je ljubezni in hrepenenja do izgubljenih otrok. Zato predobro pozna tisko in strah in tesnobo ljudi, četudi kakor Job ali kot razbojnik izlivajo iz svojih src protest proti hudemu, ki jih vklepa. A končno so polni upanja le v Boga, čeprav se jim zdi kakor skriti Bog, ki jih je pozabil. Ps 88 med drugim poje: "Pristet sem med tiste, ki se pogrezajo v jamo... med mrtve pripuščen, sem kakor prebode, ki ležijo v grobu, ki se jih več ne spominjaš" (vv. 5-6). Postni čas naj nas zato spomni, da nam je Oče vse podaril v Sinu. On je vedno pri nas. Bodri nas, da vztrajamo do konca v veri, v pričakovanju vstajenja. Mi bi radi obdržali spremenjenega Jezusa na gori, v vsej slavi in luči. Toda on se daje spoznati le po križu. Apostolom prepove, da bi govorili o njegovi spremenitvi, o slavi. Saj bi tudi ničesar ne razumeli, ko pa mora Jezus na križ med dva razbojnika, mora v temo in v skrajno bedno umiranje. Obračajmo se k njemu v vseh svojih stiskah. Oče nam vedno govori, naj poslušamo njegovega ljubljenega Sina (Mr 9, 7). On je na zunaj ubog in "mož bolečin" (Iz 53, 3), preizkušen v trpljenju (Heb 2, 18).

Tudi križev pot, rožni venec, evharistija (sv. maša), skrb za lačne in uboge, dobra spoved in vse, kar je narejeno iz ljubezni, nas vodijo v skrivnost Očeta. Čudovit zgled imamo v močnem sv. Jožefu, varuhu celotne Cerkve. Prosimo ga za pomoč. Il. Goriška sinoda nas spodbuja k molitvi, da bi mogli uzreti in gledati Božje obličje (Ps 27) v "mesu", v človeku Jezusu, da bi zahrepeneli po Bogu. V Jezusu pa naj uzremo in gledamo človeka, zlasti ubogega in trpečega. Tudi ta post naj nas približa sočloveku in Bogu.

CERKEV IN IRAŠKO VPRAŠANJE

PAPEŽEVE MOLITVE IN VATIKANSKA DIPLOMACIJA NA DELU

Z NAMI ALI PROTI NAM

JANEZ POŠTRAK

"Evropejci na svet ne gledamo črno-belo, saj smo sekularni," je za *Financial Times* pred nedavnim poudarjal Solana. Ameriška administracija pa kakor da je prežeta z retoriko religioznih načel: "z nami ali proti nam", "malopridne države", "os zla", "dobro in zlo". Sekularna evropska družba se, po Solani, proti zlu terorizma namesto z religioznimi koncepti, kot sta moralna izbira ali svobodna volja, ukvarja predvsem s političnimi in psihološkimi dejavniki.

Vojna je vedno poraz za človeštvo, pravi papež Janez Pavel II. Pa tudi ultimativna (in začasna) opredelitev proti vojni namreč še ni že tudi prizadevanje za mir.

Nekdanji predstavnik pri OZN, msgr. Renato Martino, je na italijanski državni televiziji izjavil, da se ZDA vsekar pripravljajo na obračun z Irakom tudi brez soglasja OZN, ob tem pa poudaril, da bi takšna odločitev pomenila, poleg tragedije velikanskih razsežnosti za vse človeštvo, tudi konec te svetovne organizacije. Diplomacija tako zdaj ustvarja nova zaveznikstva, lobiranje ameriško-angleške in francosko-nemške naveze pa dejansko že spreminja svetovno ravnanje in načrtuje novo globalno razmerje sil. Ko sta Chirac in Schröder predlagala dokument za reformo EU, je bilo slutiti določeno nelagodnost, saj ta predlog pomeni ustvarjanje samozadostne "stare" Evrope, zmožne politično in gospodarsko kljubovati samim ZDA. Dejansko smo ob iraškem vprašanju že priče zanikanju načel, ki so jih OZN in EU na politični ter,

kar nekam pozabljeni, II. vatičanski koncil po duhovni plati zakoličili kot temelj sodobnega sobivanja.

Papež Janez Pavel II. je mislijo Svetega sedeža zastavljal nad vse kompleksno. Noče le preprečiti vojno, ohranjati hoče mir predvsem na podlagi moralnih vednot. V tem kontekstu je zato presenetljivo, kako je Ratzingerjev dokument (Kongregacije za verski nauk, ki katoliškim politikom "priporoča" ravnanje v primerih, ki so v nasprotju s katoliško doktrino) doživel kritične opazke. In to prav s strani "katoliških" politikov. Teolog in politični teoretik, ideolog Berlusconijske stranke Gianni Baget Bozzo nasprotuje takšnemu vmešavanju Cerkev v politiko, češ da ne dovoljuje "avtonomije katolikov v politiki, hkrati pa pozablja, da je vsak poslanec odgovoren svojim volivcem, ne pa rimski kuriji". Tudi Bush je izjavil, da se ZDA ne bodo pokorile papežu in njegovim mirovniškim pobudam.

Cerkev je danes načelno proti vojni; ne priznava ne "pravične", "svete", niti tako imenovane preventivne vojne, ki da je v resnici agresivna vojna in torej moralno nesprejemljiva. Mir je predvsem kulturna in moralna kategorija, ki zadeva vse ljudi sveta, zato pač mora pretehtati vsa kršna obzira, najsi bo namišljene lojalnosti ali osebnega in/ali kolektivnega strahu.

Ne le, da se Cerkev v prizadevanju za mir že spoprijema s populistično politično desnico in najbrž tudi s politiki iz katoliških vrst oziroma s tistimi, ki se tako radi "sklicujejo" na krščanske vrednote.

IZBIRA MED DOBRIM IN ZLIM

DANIEL DEVETAK

Izbira med mirom ali vojno v sedanjem mednarodnem trenutku je odločitev za dobro ali zlo. In vsi kristjani so v tem postnem času še toliko bolj klicani, da se uprejo satanovim skušnjavam, kot je to storil Kristus v puščavi.

S tem močnim pozivom je sveti oče Janez Pavel II. prejšnjo nedeljo zdržnil prisotne na Trgu sv. Petra in še enkrat dokazal, da si namerava do zadnjega prizadevati za mirno rešitev hude politične krize, ki razdvaja ves svet.

Iste dne je papež Wojtyła začel svoje enotedenske duhovne vaje, ki - je rekel - jih posveča prav molitvi za mir v Iraku in Sveti deželi. Pripoved iz evangelija po Marku je spodbudila "moža v belem", da je s svoje prižnice na oknu Apostolske palače položil na srce vernikov z vsega sveta gorečo željo in hkrati priporočilo: bodite kot Kristus v puščavi, saj ste klicani, da se spopadate in z Njegovo pomočjo premagujete duha zla. Gre za notranji boj, je še rekel, ki pa odločno usmerja konkretno vsakdanje življenje. Vsaka izbira za dobro prečiščuje vest in pripravlja pot pravičnosti in miru najprej v posamezniku, nato pa v širši družbeni razsežnosti. V srcu vsakogar se namreč oglašajo tako dobro kot zlo; slednje skuša z zvižajo omrežiti človeka in ga oddaljevati od dobrega. Ponižna in zaupljiva molitev, ki jo resen post utrjuje, pa daje moč, da lahko vsakdo premaga še tako hude preizkušnje in skušnjave ter vliva novega poguma za nadaljnje boje proti zlu.

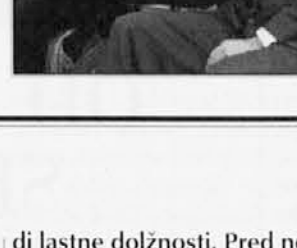
DIPLOMATSKA PRIZADEVANJA

Zaradi vojne grožnje je torej po papeževem mnenju potreba po prečiščevanju srca in po pravem miru še to-

liko večja. Tudi zato sveti oče nadaljuje svoja diplomatska prizadevanja, ker je prepričan, da se z mirnim in plodnim dialogom lahko le najde rešitev. Sam sveti oče in odlični vatičanski diplomati so stalno na delu; prav pa je, da na kratko omenimo vsaj ključna srečanja v zadnjem mesecu, o katerih je bila javnost obveščena.

Dne 7. februarja je Janez Pavel II. srečal nemškega zunanjega ministra Joschko Fischerja: oba sta soglasno obsodila vojno in se zavzela, da bosta naredila vse, kar je v njuni moči, da ne pride do oboroženega spopada. Teden kasneje, 14. februarja, je sv. oče sprejel iraškega zunanjega ministra Tareka Aziza, ki mu je prinesel pismo Sadama Husseina. Dan kasneje, 15. februarja, je kard. Roger Etchegaray v Bagdadu izročil Husseinu papežovo pismo. Dne 18. februarja je sv. oče sprejel generalnega tajnika Organizacije združenih narodov Kofija Annana: oba sta menila, da mora imeti OZN odločilno vlogo v rešitvi iraške krize. 22. februarja je papež Wojtyła sprejel na zasebnem obisku britanskega premierja Tonyja Blaira: javni vatičanski dokument prinaša skupno mnenje obeh: "Treba je napeti vse sile, da bi se izognili tragediji nove vojne". 27. februarja je Janez Pavel II. sprejel še španskega premierja Aznarja (zaveznika Busha in Blaira), ki se je z gostiteljem strinjal, da mora imeti glavno besedo OZN. V istih dneh je bil v Vatikanu tudi iranski predsednik Khatami. Dne 4. marca je papež sprejel italijanskega ministrskega predsednika Berlusconijskega, ki se je srečal tudi s kard. Sodanom.

Nazadnje se je Janez Pavel II. obrnil na samega predsednika Združenih držav A-

merike Busha z osebnim pismom, ki mu ga je 5. marca, na pepelnično sredo, izročil v Washingtonu kard. Pio Laghi in se končuje takole: "Zagotavljam vam, gospod predsednik, da molim za vas in za ameriško ljudstvo, do katerega gojim spoštovanje in prijetelstvo. V svojih molitvah prosim Gospoda, naj vas vodi po poti miru".

Visoki in izkušeni cerkveni dostojanstvenik Laghi je predstavnikom sredstev množičnega obveščanja povedal, da je sveti oče zaradi mednarodne napetosti sicer zelo zaskrbljen, kljub temu pa še vedno upa. Vojni spopad, ki ga Sv. sedež ima za "nepravičnega in nemoralnega", bi namreč imel uničujoče posledice zlasti za iraško ljudstvo, povzročil pa bi tudi destabilizacijo na Bližnjem vzhodu in povečal ločitev med islamom in krščanstvom. "Kljub vsemu je treba vedno ohraniti optimizem!" je dodal.

POST ZA MIR

Nad vse odmevna je bila pobuda, ki jo je sv. oče sprožil ob letošnji pepelnici: post in molitev za mir. Na poziv so se odzvali "ljudje dobre volje" - verni in neverujoči - po vsem svetu. "Vsi moramo biti zavestno odgovorni za stanje, v katerem smo, in skupno se moramo potruditi, da bi se človeštvo izognilo še enemu dramatičnemu sporu," je povedal papež Wojtyła 6500 zbranim na generalni avdijenci v avli Pavel VI. "Boga moramo prositi zlasti za spreobrnitev srca, v katerega se zakorenini vsaka oblika zla in vsak nagib h grehu; moramo moliti in se postiti za mirno sožitje med ljudstvi in narodi..., da bi se egoizem umaknil pred solidarnostjo in ljubeznijo." Papež je izrazil željo, da bi se dan posta spremenil v "konkretna pravna dejanja: od družinskega do mednarodnega okolja, vsakdo naj se čuti in naj bo soodgovoren za uresničevanje miru."

ANALIZA SODOBNE SLOVENSKE DRUŽBE

KULTURNA VLOGA KATOLIŠKIH MEDIJEV (6)

BRANE SENEČAČNIK

Najprej je pomembno dobro razumeti družbeni položaj, v katerem živimo; brez sentimentalnosti in utvar presoditi našo kulturno resničnost; predvsem pa se zavedati, kaj je duhovna oziroma vrednostna osnova obstoja in delovanja medijev v sodobnem svetu: če pri tem ni mogoče iti mimo moči in vpliva kapitala, pa zavesti civilne družbe vendarle ni mogoče scela voditi nanjo. Dobro vidimo, da vodilne sile slovenske družbe, ki se vzpostavljajo na kapitalu, potrebujejo svojo idejno in zgodovinsko podlago; na vse kriplje si prizadevajo,

da bi jo umetno vzpostavili in ohranili (tudi s pomočjo medijev in zgodovinske stroke), zlasti v tradiciji NOB in v zaslugah, ki naj bi jih prosvetljena slovenska partija imela za osamosvojitve, a to so kulise. Njihovi izdelovalci se bojijo praznote, ki vlada za njimi; in medijsko kričanje, ki ga zaženejo od časa do časa, ima ta namen, da bi odvrnili tiste, ki si želijo pogledati, kaj je za njimi, in preglasilo tiste, ki o tem že govorijo. Šele artikuliranost civilne družbe, h kateri sodita tudi njena sposobnost in pogum za sooblikovanje družbe, je tisto resnično duhovno ozadje, ki omogoči nastanek in obstoj

kvalitetnih medijev. Seveda je proces dvosmeren in je artikulacija veliko lažja, če mediji že obstajajo, vendar je jasno prepoznana in izražena potreba po slednjih najpomembnejši predpogoj. Današnji vodilni mediji imajo močan kapitalski temelj, zato živijo in očitno kar dobro poslujejo; imajo tudi resonanco v publiki, na katero se obračajo; vendar je njihov v glavnem porazni intelektualni in moralni nivo izraz praznosti in manipulabilnosti prevladujočega slovenskega bralca. Lahko bi rekli, da je duhovna neartikuliranost publike osnova, ki omogoča obstoj duhovno neartikuliranim medijem. To pa je v bistvu šibka osnova, ki v dolgoročni perspektivi ni obstojna, tako kot ni obstojna neartikulirana družba. V prizadevanju za njeno globljo artikulacijo je, ne bom rekel priložnost, temveč velika odgovornost vseh iskreno demo-

kratičnih in svobodoljubnih sil. Seveda ni naloga Cerkev, tudi če bi imela možnosti za to, da prevzema formalne, kapitalne ali duhovne pobude ali celo nadzira pluraliziranje in organiziranje demokratičnih medijev. Je pa soodgovorna za oblikovanje civilne družbe, katere del je, če jo gledamo v sociološki perspektivi. Zato lahko, kot že rečeno, veliko prispeva k etični, kulturni in intelektualni artikulaciji družbe in tako pospešuje razvoj demokratične kulture. Ta prispevek je prav posebej povezan z delom katoliških medijev. Nekatere pozitivne vidike njihovega delovanja sem že omenil; zdaj bom omenil še dve stvari, ki bi jima bilo treba v prihodnosti dati poseben poudarek: kompetentnost in samokritičnost. Samokritičnost je izraz resničnosti in samospoštevovanja; je sposobnost uvideti lastno omejenost, pa tu-

di lastne dolžnosti. Pred nedavnim sem v uvodniku neke kulturne revije bral misli krščanskega intelektualca, ki so bile najbrž mišljene kot izraz laiške kritike Cerkev in na ta način katoliške samokritike. Moža je ujezilo cerkveno priporočilo vernikom, naj se odločijo za vstop v EU in zvezo NATO; namesto tega, je zabrusil, naj bi Cerkev oznanjala božjo besedo in družbeno pravičnost, saj bosta potem narodu mir in blaginja navrženi. Ne vem, ali je takšno sprenevedavo zamegljevanje zgolj duhovičenje ali sad objestnosti, vsekakor pa odseva globoko pomanjkanje samokritičnosti. Ta namreč zahteva razumevanje družbene stvarnosti in resno, dejavno skrb zanjo; šele odgovoren, z resničnostjo tostranstva globinsko soočen človek je navsezadnje sposoben z vso resnostjo živeti krščanstvo v svetu, zares biti

v svetu, čeprav ne od njega. Samokritičnost pa postavlja tudi zahtevo po razvijanju kompetentnosti: kompetentnost ustvarjalcev katoliških medijev ne sme biti zgolj formalna, ampak tudi dejanska, takšna, ki se izraža v sposobnosti soočanja z živimi izzivi. Med predpogoje kompetentnosti moramo šteti tudi odločen nekonformizem in pogum za odločno nastopanje v javnosti tudi v primerih, ko je to neprimerno. To pa nikakor ne velja le za politiko; nekateri slovenski mediji, ki so opravljali ali pa še opravljajo koristno in učinkovito delo na področju politike v ožjem pomenu, povsem spregledujejo, da je vsaka uspešna politika neločljivo povezana s svojim širšim ozadjem, s svojim naravnim zaledjem, katerega artikulacija in formalna opora je institucionalizirana politika.

DALJE

NOVE KNJIGE GORIŠKEGA MUZEJA

IN MEMORIAM

IMENITNE KNJIŽNE NOVOSTI ZA NAŠ PROSTOR

JURIJ PALJK

S predstavitev knjižnega programa Goriškega muzeja, ki zajema štiri nove knjige in dva kataloga razstav, so se v Novi Gorici v začetku meseca pravzaprav začele slovesnosti v počastitev 50. obletnice Goriškega muzeja, ki so se, kot smo že poročali v prejšnji številki Novega glasa, sklenile v petek, 28. februarja, z osrednjo slovesnostjo in odprtjem etnološke razstave *Pustovanja na Goriškem nekoč in danes* na Gradu Kromberk.

Prav pa je, da se po prazniku Goriškega muzeja, ki je odmeval tudi med nami, vseeno zaustavimo pri knjigah, temeljnih delih Goriškega muzeja, ki je ena najbolj pomembnih slovenskih ustanov na slovenskem delu goriškega prostora. Ena od dejavnosti Goriškega muzeja je namreč tudi ta, da vsako leto izda več pomembnih knjig, ki skupaj z revijo *Goriški letnik* in zajetnimi študijskimi katalogi raznih razstav predstavljajo delo različnih strokovnjakov, ki so zaposleni v Goriškem muzeju.

Goriški muzej danes vodi Andrej Malnič, ki pa je predstavitev zadnjih knjig prepustil dosedanjemu direktorici, ki jo je nasledil, mag. Slavici Plahuta. Na novogoriški predstavitvi tik pred prazničnim petkom je mag. Slavica Plahuta poudarila, da se s knjižnim programom Goriškega muzeja za leto 2002 izpolnjujejo cilji, ki so si jih v muzeju zastavili ob praznovanju tisočletnice prve omembe Gorice in Solkana v pisnih virih. Na novogoriški knjižni predstavitvi pa so sodelovali tudi vsi avtorji novih knjig.

Knjiga *Srednjeveške goriške študije, Prispevki za zgodovino Gorice, Goriške in Goriških grofov*, avtorja dr. Petra Štiha, v kateri je objavljenih 14 razprav, ki so nastale v obdobju 15 let, predstavlja zaključek publikacij, ki so vezane na srednjeveške študije Goriške. Monografija dr. Petra Štiha je zaradi pomembnih strokovnih doprinosov in boljšega poznavanja do sedaj še neobjavljenih in premalo poznanih virov izšla tudi v italijanskem in nemškem jeziku.

V lepi knjigi *Prehrana na Goriškem*, ki jo je uredila mag. Slavica Plahuta, je s prispevki sodelovalo šest avtorjev. Knjiga o prehrabi navad na Goriškem skozi čas prinaša zelo dober vpogled v načine in navade prehranjevanja na širšem območju Goriške.

Zelo blizu tej knjigi pa je kot tretja knjižna novost Goriškega muzeja izšla knjiga z naslovom *Jedi na Goriškem*. Gre za prvega od treh delov obsežnega dela, saj se je med pripravo gradiva nabralo toliko zapisov in receptov goriških jedi, da jih ni bilo mogoče objaviti v eni sami knjigi. Tudi to knjigo je pripravila in uredila mag. Slavica Plahuta ob pomoči Vesne Ličer. Knjiga je izjemno lepo oblikovana, za kar je poskrbel Pavel Medvešek, krasi pa jo barvna platnica s posnetkom *Kmečke svatbe* Toneta Kralja, slike v tehniki olje na platno, ki jo hrani Moderna galerija v Ljubljani. Da so avtorice opravile na terezu zares izjemno raziskovalno delo,

priča že podatek, da so v prvi del knjige *Jedi na Goriškem* uvrstile samo recepte za predjedi, juhe, mineštre, kuhinje, skuhe in mesne jedi.

Osrednjo knjižno novost Goriškega muzeja predstavlja prav gotovo delo *Pustovanja na Goriškem*, ki sta ga napisala mag. Inga Miklavčič-Brezigar in Pavel Medvešek.

Knjiga služi tudi kot spremni tekst in katalog razstave s podobnim naslovom, ki so ga na Gradu Kromberk odprli v petek na samem praznovanju 50. obletnice delovanja muzeja. V njej so predstavljene vse pustne mase in še s širšega območja Goriške. Tako knjiga kot sama razstava o maskah in pustovanju na Goriškem, ki bo odprta v Goriškem muzeju do bro leto dni in je namenjena tudi osnovnošolskim otrokom, bi si zaslužili poseben zapis.

Poleg omenjenih knjig so na predstavitvi spregovorili tudi o dveh novoizdanih katalogih, katalogu razstave fotografa Rafaela Podobnika, ki jo je uredil Matjaž Breclj, in Katalogu razstave *Primorska 1918-1947*, ki ga je pripravil Drago Sedmak. Naj tu povem še to, da je Rafael Podobnik mojster fotografije, za Sedmakovo razstavo pa samo to, da je lepo in dokumentirano pričevanje o tem, kako so nas Primorci dobesedno topli v letih od 1917 pa vse do leta 1947.

ter seveda tudi film Goriškega muzeja so pomembni za ves goriški prostor in pričajo o izjemni živahnosti slovenskega človeka na Goriškem, a tudi o deležu slovenskega naroda v skupno evropsko zakladnico, kar je pomembno poudariti tik pred vstopom Slovenije v Evropsko unijo, ko bo ob soočanju z večjimi narodi za vse Slovence in zato tudi za nas še kako pomembno zavedanje lastnih korenin, jezika, lastne identitete in zgodovine.

Predstavljene knjižne novosti Goriškega muzeja so izšle ob finančni podpori programa čezmejnega sodelovanja Phare za leto 1999, v okviru katerega je bil posnet tudi dokumentarni film *Goriška pustovanja A.D. 2002*, ki je bil pred kratkim v Novi Gorici premierno prikazan v Primorskem dramskem gledališču in je delo mag. Darje Skrt, in tudi pripravljena etnološka razstava *Pustovanja na Goriškem nekoč in danes*, ki je na ogled na sedežu Goriškega muzeja v Kromberku.

Dr. Branko Marušič, tudi sam nekdanji direktor Goriškega muzeja, je na novogoriški predstavitvi bogate knjižne bere podal strokovno oceno knjižnega programa in kot ugledeu zgodovinar tudi spregovoril o njegovem pomenu za vseslovensko zgodovino, pri čemer je poudaril, da Goriški muzej že vrsto let opravlja nalogo pomembnega založnika na tem področju in s tem nadaljuje tradicijo Gorice kot pomembnega založniškega centra.

Nove knjige, razstava in katalogi ter seveda tudi film Goriškega muzeja so pomembni za ves goriški prostor in pričajo o izjemni živahnosti slovenskega človeka na Goriškem, a tudi o deležu slovenskega naroda v skupno evropsko zakladnico, kar je pomembno poudariti tik pred vstopom Slovenije v Evropsko unijo, ko bo ob soočanju z večjimi narodi za vse Slovence in zato tudi za nas še kako pomembno zavedanje lastnih korenin, jezika, lastne identitete in zgodovine.

Naj še omenimo, da je bil Goffredo Petrassi leta 1982 v Gorici predsednik žirije mednarodnega zborovskega tekmovanja Seghizzi.

GOFFREDO PETRASSI

V 98. letu starosti je prejšnji teden v Rimu umrl eden največjih sodobnih italijanskih glasbenikov Goffredo Petrassi. Rodil se je leta 1904 blizu Rima, kamor se je kasneje preselila njegova družina. Tu se je kmalu ves posvetil glasbi in se vpisal na konservatorij sv. Cecilije, kjer je dokončal svoj glasbeni študij, najprej v kompoziciji in nato v orglah. Mladi Petrassi se je začel počasi uveljavljati, najprej doma, potem pa še v inozemstvu. Že prve večje skladbe kažejo na vpliv velikih evropskih skladateljev tega časa, kot sta bila zlasti Paul Hindemith oz. Igor Stravinski. V tujini je rimskega skladatelja predstavil še en znan italijanski glasbenik, namreč Alfredo Casella.

Petrassi je napisal veliko skladb, tako instrumentalnih kot vokalnih. Med temi so zlasti dela, ki kažejo na neoklasični slog. Sem spadajo *Koncert za orkester*, *Partita*, *Psalm IX.*, *Magnificat*, *Zbor mrtvih* itd. Kasneje so pomembna še dela kot *Blagri*, *Non sense*, *Štirje moteti za pasijon* in druge.

V svoji glasbeni govorici skladatelj večkrat uporablja polifono obdelavo in kaže smisel za barvito instrumentacijo.

Naj še omenimo, da je bil Goffredo Petrassi leta 1982 v Gorici predsednik žirije mednarodnega zborovskega tekmovanja Seghizzi.

AB

NAPOVEDNIK

RADIO SPAZIO 103, SLOVENSKE ODDAJE (OD 14.3. DO 20.3.2003)

Radijska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za Goriško 97.5, 91.9, 90.9 Mhz; za Furlanijo 103.7, 103.9 Mhz; za Kanalsko dolino 95.7 Mhz; za spodnjo dolino Bele 98.2 Mhz; za Karnijo 97.4, 91, 103.6 Mhz). Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan, razen ob nedeljah, od 20. do 21. ure. Spored:

- **Petek, 14. marca** (v studiu Anka Černic): Priljubljeno zborovski glasbi: Postne pesmi izvaja Slovenski komorni zbor - Svetnik tedna: Sv. Matilda, kraljica (14.3.). - Za prijeten konec tedna: slovenska narodnozabavna in zabavna glasba.

- **Sobota, 15. marca** (v studiu Anka Černic): - Od vzhoda do juga: Različni glasovi sveta. Gost oddaje: Giacomo Scotti. - Glasba od vsepovsod.

- **Ponedeljek, 17. marca** (v studiu Andrej Baucon): Glasbeni lističi z Andrejem: zanimivosti in informacije.

- **Torek, 18. marca** (v studiu Matjaž Pintar): - Ali veste, da ... glasbena oddaja z Matjažem.

- **Sreda, 19. marca** (v studiu Danilo Čotar): - Pogled v dušo in svet: Planica in junaki smučarskih poletov (2. del). - Izbor melodij.

- **Četrtek, 20. marca** (v studiu Niko Klanjšček): - Zvočni zapis. - Glasba iz studia 2.

RADIO OGNJIŠČE, STUDIO KOPER

V postnem času bodo tudi nekatere oddaje iz koprškega studia

Radia Ognjišče času primerno obarvane, predvsem **Zvonovi zvonijo, V goste smo povabili** (ob četrtkih) in **Rezervirano za...** (ob petkih). Pa tudi v drugih oddajah bomo nekaj prostora namenili dobrodelnim postnim akcijam (v **Karavani prijateljstva...**). Želimo vam prijetno poslušanje in še posebno v postnem času: bodimo dobri.

NA REŠETU

OD FURLANOV SE UČIMO!

Spominjam se, kako sem se pred leti spraševala, zakaj Furlani tako pasivno sprejemajo svojo jezikovno zapostavljenost. Zdelo se je, kot da so naredili križ čez vsako možnost, da bi bila furlanščina javno priznana, da bi imela vstop v šole, v cerkev, v literaturo. Nikoli si nisem predstavljala, da nam bodo kdaj Furlani postali zgled zagriženega zavzemanja za lastne legitimne pravice. Ne vem, kaj je v njih sprožilo reakcijo, kdaj se je zgodil preobrat, dejstvo pa je, da danes presenečajo s svojo samozavestno držo, ko vsi skupaj odločno postavljajo ter zagovarjajo svoje zahteve. To je prišlo do izraza tudi v njihovem boju za radijske in televizijske sporede v furlanščini. Pred kratkim je bil objavljen v *Primorskem dnevniku* zelo tehten in stvaren članek Radio in televizijo postaviti v center manjšinske zaščite (4. 2. 2003). Članek, ki ga je napisala Ivana Suhadolc, analizira odnos do radiotelevizije na eni strani Furlanov, na drugi strani pa Slovencev. Ivana Suhadolc, ki je odgovor-

na za medije pri Confemili, opozarja na prepričano in enotno zavzetost Furlanov za uvedbo radijskih in televizijskih sporedov v furlanščini in jo primerja z nezavzetim, občasnim in medlim protestom slovenske javnosti ob kršenju že doseženega standarda slovenskih oddaj. Cel članek je zelo aktualen in zanimiv, a naj iz njega citiram nekaj odlomkov:

"... 8. januarja 2003 so se (furlanski predstavniki) trumoma prikazali v italijanski poslanski zbornici v Rimu. V delegacijo so vključili predsednike pokrajin Videm, Gorica in Pordenone, videmskega župana, sedanjega in bivšega furlanske senatorje in poslanca, rektorja videmske univerze, predstavnika videmske nadškofije, zastopnike jezikovnih društev in interesnih skupin, sindikalnega zaupnika novinarjev RAI, predsednika manjšinske zveze Confemini. Dokazali so enotnost in premočrnost. Predsedniku parlamentarne komisije za nadzor nad radiotelevizijsko službo Petroccioliju so samozavestno predstavili bogat dosje in

rezko pismo, v katerem so zahtevali uresničitev zakona 482/99, sedež RAI v Vidmu in svoj televizijski kanal..." Nasprotno pa Suhadolceva ugotavlja, da vprašanje slovenskih radiotelevizijskih medijev v naši manjšini ni "nikdar postalo ključna točka boja za narodni obstoj. Za uresničitev zakona 103 in svoje televizijske oddaje se Slovenci niso nikoli množično in v polni reprezentativnosti podali v Rim, kot so to storili Furlani za 12. člen zakona 482..." Svoj članek zaključuje Ivana Suhadolc z grenko ugotovitvijo, da so predstavniki naše manjšine "verjetno spregledali, da slovenski programi niso več avtonomni, kot so bili; da je programistov danes znatno manj kot pred šestimi leti. Verjetno so spregledali, da sta kvaliteta radia in televizije danes za narodni obstoj bistvenega pomena. ... Postaviti bi ju bilo treba v center manjšinske zaščite."

In to je bistvo problema: slovenska manjšina se - z razliko od drugih manjšin - ne zaveda važnosti slovenskega radia in televizije. Če bi brutalno ukinili Radio Trst A - kot so to izkusili na Koroškem -, bi seveda reagirali, vsi bi se enotno uprli. Nas namreč zbudi grobost, hudi napadi, kakšen Menia ali Heider, postopno drsenje našega radia navzdol, ki pa ima dolgoročno podobne ali celo

iste posledice, pa ne zbuja ne vem kakšne zaskrbljenosti. Na programski konferenci, ki sta jo organizirali SSO in SKGZ, poročilo o medijih ni pokazalo dramatičnosti položaja radiotelevizije in ni bilo podkrepljeno z dokaznim materialom (bo to prišlo na dan v zaključnem poročilu?). Kadar krizne razmere privedejo do stavke uslužbencev, dobijo ti kako solidarnostno izjavo, kak članek v tisku - potem pa je zopet vse tiho. Kadar opozarja politične predstavnike ali predstavnike civilne družbe na krizo v ul. Fabio Severo, dobiš po globokem vzdihu odgovor: "Saj je vse v krizi!" Nikoli pa ni prišlo do enotnega, širokega foruma, ki bi se prepričano zavzel za rešitev te krize. Zdi se, da manjka zavest, da bi danes moral biti interes manjšine na celem teritoriju Furlanije-Juljske krajine, vseh njenih političnih in ideoloških odtenkov, da bi postavili radio in televizijo v središče manjšinske politike, da bi razmislili o skupni strategiji, s katero ne bi samo ohranili to, kar smo že imeli, ampak izboljšali in nadgradili že obstoječo radiotelevizijsko službo. Drugače bomo lahko opazovali, kako pot Furlanov do uresničitve lastnega radia in televizije pelje navzgor, medtem ko pot našega Radia Trst A še naprej drsi navzdol.

NLP

SCGV EMIL KOMEL / DEVETO SREČANJE Z GLASBO 2002-03

ŠE VIVALDI BI SE RAZNEŽIL

JOŽE ŠTUCIN

Če se na koncertnem odru združijo mladost, lepota, nardarjenost in odlična glasba, potem ima poslušalec občutek, da so se njegova pričakovanja izpolnila v celoti. Slednje se nam je zgodilo v soboto, 8. marca, ko je na velikem odru KC Lojze Bratuž nastopila mlada ruska violinistka Alina Pogostkin, tako mlada, da organizatorji še brez sramu navajajo njeno starost, bolj mladost, ki šteje rosnih devetnajst pomlad.

Violinistka sicer že dobrih deset let živi v Nemčiji, kjer so jo upravičeno povzdignili v enega največjih upov violinistke igre, omogočili pa so ji tudi promocijo v širšem svetu. Njen slog igranja je celosten in do popolnosti zavezan odločitvi, da je klasična umetnost nekaj tako veličastnega, da ji je vredno posvetiti življenje. Po mnenju strokovne kritike je Alina tesno za petami najslavnejši violinistki na svetu Anne-Sophie Mutter. Tokrat je nastopila z Orkestrom Mariborske filharmonije in nadvse doživeto izvedla Vivaldijeve *Štiri letne čase*. Koncerti so napisani v skladu s "programskim" menjavanjem letnih časov, kar pa je seveda le prispodoba za zgodbo o življenju, kjer se tema in svetloba, smrt in rojstvo, lepo

FOTO RUMBACA

in grdo, večno in minljivo izmenjujejo v nekem nam nedoumljivem ritmu. Vivaldi je bil mojster oblike, predvsem je znal uskladiti bleščeče virtuosne vloške z dramaturgijo celotnega dogajanja, na ključnih mestih pa je uspel melodijo oblikovati tako, da se človek razneži še ob mnogokratnem poslušanju. Vloga solista-izvajalca je seveda v tem, da zna oživiti ta vivaldijevski občutek za prefinjene izpeljave. Alina Pogostkin oživitev, pravzaprav uresničitev ideala uspeva na najvišji ravni. Zvok violine je mehak, izrazen, poln in lahkoten, pa istočasno poglobljen, resen in odločen. Tehnika je virtuosna (slednje je violinistka podčrtala še v dodatku, ko je moj-

strsko zaigrala znamenit Paganinijev *Capriccio* št. 4, kjer se variacije na temo vrstijo v slogu od težkega k še težjemu), graciozna pa je tudi celotna izvedba, v kateri je obilo komunikativnosti tako z glasbeniki v orkestru kot tudi s poslušalci. Orkester, ki je sicer prav solidno postavljen, je na goriškem koncertnem odru igral precej bolje kot pred dnevi v Novi Gorici. Poleg Vivaldija so izvedli še Honeggerjevo *Poletno pastoralo* in Brittnovo *Sinfonietto za komorni orkester*, op. 1. Dirigentsko vlogo je zanesljivo opravil prvi violinist Saša Olenjuk, kot gost pa je nastopil še avstrijski čembalist Johannes M. Bogner.

POGOVOR / ALEKSIJ PREGARC

TRI VPRAŠANJA OB PREJETJU PRESTIŽNE NAGRADE

IVAN ŽERJAL

Pred nekaj tedni je pesnik Aleksij Pregarc prejel v kavarni San Marco v Trstu prvo nagrado (ex-aequo skupaj z Geraldodom Parksom) za neizdano poezijo v okviru natečaja *Trst in obmejna umetnost*, ki ga je že petič priredilo združenje AltaMarea v sodelovanju s Skupino 85 in z nekaterimi drugimi kulturnimi ustanovami in združenji. Ob tej priložnosti smo Aleksiju Pregarcu, ki mu je poezijo prevedla Jolka Milič, postavili nekaj vprašanj o njegovih občutkih ob prejetju nagrade.

Zakaj ste se odločili za sodelovanje na tem natečaju in kaj vam pomeni prejeta nagrada?

Kar tako, raptus v zadnjem trenutku. Že več kot petnajst let se nisem udeležil nobene pesniškega natečaja, zaznamovanega s šifro. To pot je naključno uspelo, nastal je namreč sklop *Solitudini* (Samo-te). Že prejšnji udeležbi (objavljena poezija, dramatika) s polnim podpisom sta se na trža-

škem letnem natečaju dobro izšli, to pot pa, no...

Da mi ta nagrada pomeni kaj več kot druge, ne bi rekel, res pa je, da me Trst potrjuje in da je tu opazen trezen odnos do umetniškega dela - kar mi seveda vzbuja zaupanje v

zijo in dramatiko, tu pa tam tudi na esejistiko in kritiko. Spomnim se, da je marsikdo pričakoval od mene roman (Tavčar, Jeza, Kmečlova), toda nisem tak tip pisca, pa tudi dolgo sedenje in ždenje ni v sozvočju z mojim osnovnim poklicem, z igralskim namreč. Morda bo kdaj spregovorila moja spominska literatura...

Je obmejna stvarnost dodaten vzgib za umetniško ustvarjanje ali pa je bolj postranskega pomena?

Obmejnost - vzgib za umetniško ustvarjanje? Mar to še koga zanima? Matico, na primer, ali zamejsko organizirano družbo? Oh, ne, umetnost se

je pri nas vgnezdila le v tabernaklih pešice posameznikov, saj smo skoraj vsi, razen Bandellija, že na pragu priznanja za življenjsko delo... Porazno? Ne razmišljam o tem. Dokler se ne lovim sapa, bom v svoji "osami" še kaj malega rodil. Izvirna groteska *Omizje hrepenenja* bo na primer že to soboto na sporedu našega radia.

FOTO KROMA

to naše mesto, zlasti če pomislim, da pišem zgolj v materinščini.

Natečaj je vzel v poštev številne različne umetniške zvrsti: kako gledate na ta "sinkretizem"?

Tak "sinkretizem" je morda za mnogo natečajnikov kajpak privlačen, toda sam ne sledim razpršenosti. Že zdavnaj sem se osredotočil na poe-

PESEM PRED ODPRTIMI VRATI

V uredništvu *Primorskih srečanj* smo se odločili, da letošnji literarni natečaj povežemo s tematiko, ki je že nekaj številke vezna nit *Primorskih srečanj*. To sta razmislek in zabeležka o stanju duha ob slovenski zahodni meji. Ko meje padejo, vzniknejo nove, ko nastane pesem, se nekje že plodijo nove besede, ko se človek zameji navznoter, se odpre navzven... ali pa je vse ravno obratno, kdo bi vedel.

Literarni natečaj z naslovom *Pesem pred odprtimi vrati* vabi pesnice in pesnike, da se soočijo s svojimi in našimi skupnimi mejami, jih zakoličijo z besedami in zametijo z verzi. Pa s tem seveda vsaj za hip razmejijo svojega duha, ga pošljejo čez mejo v širni svet, tja, kjer se vsakršne poetike brezmejno zabavajo in uživajo v prostem teku večnosti.

Glavna meja: Natečaj je razpisan samo za eno pesem oziroma pesemski cikel (do pet krajših pesmi).

Pomožna meja: poslana dela niso bila še nikjer objavljena.

Pogoji natečaja so strogi in omejeni. Tričlanska komisija bo resno upoštevala le prispevke, ki jih boste poslali v treh šifriranih izvodih z doda-

no zaprto pisemsko ovojnico, v kateri boste navedli svojo šifro, ime in priimek, naslov, telefonsko številko in e-mail (če ga imate). Trije najboljši prispevki bodo prejeli nagrade v vrednosti 50.000, 30.000 in 20.000 SIT, objavo pa bo doživelo tudi nekaj drugih kvalitetnih besedil.

Pesmi pričakujemo do 31. maja 2003 na naslov: KD Primorska srečanja (za natečaj *Pesem pred odprtimi vrati*), Grajska 1, p. p. 242, 5001 Nova Gorica.

Poln pričakovanja vas pozdravlja literarni urednik Jožek Štucin.

SSG: ZLOČIN IN KAZEN

V nedeljo, 16., ob 15. uri, v ponedeljek, 17., ob 20. uri in torek, 18. marca, ob 20. uri, bo v Kulturnem domu v Trstu gostoval Primorski poletni festival s produkcijo *Zločin in kazen* F. M. Dostojevskega, eno izmed največjih literarnih stvaritev vseh časov, ki se kakor ostro rezilo pogreza še danes v človekovo dušo. Za odsko uprizoritev jo je priredil slavni poljski gledališki in filmski režiser A. Wajda. Njegov sonarodnjak Janusz Kica je uprizoritvi podaril ves svoj veliki notranji svet sočutja do ponižanih in razžaljenih.

Predstava, ki je doživela premiero 11. julija 2002 v Filmskem studiu Viba filma

na Fornačah pri Piranu, je uvrščena v abonma Slovenskega stalnega gledališča. Abonente opozarjamo, da gre za združene abonmaje, to pomeni, da je izbira sedežev prosta. Predstave se bodo vrstile s tem vrstnim redom: nedeljska ponovitev je namenjena abonentom Reda A in Reda C, ponedeljkova pa abonentom Reda B in E, torkova ponovitev bo opremljena z italijanskimi nadnapisi in je namenjena abonentom Reda T in Reda D. Na trgu Perugino bo odprto parkirišče.

"Dostojevski začne svoj roman z opisom zločina, zato bralec ve, da je Raskolnikov morilec, ko se s prijateljem tako nedolžno prikaže na domu preiskovalnega sodnika. Zato roman *Zločin in kazen* ne postavlja vprašanja, kdo je ubil. Ampak išče odgovor na vprašanje - zakaj." je zapisal poljski umetnik Andrzej Wajda v eseju o vzgibih in prijemih, ki jih je uporabil pri pisanju dramatizacije *Zločina in kazni* (1984).

V predstavi igrajo: Rodion Romanovič Raskolnikov - Branko Šturbej; Porfirij Petrovič - Ivo Ban; Sonja Marmeladova - Barbara Cerar; Razumihin - Danijel Malalan; Zamjotov - Boris Mihalj; Koch - Brane Grubar; Nikolaj - Gregor Geč; Meščan - Janko Petrovec.

SEDMA ŠTEVILKA PASTIRČKA

MED POMLADNIM PREBUJANJEM MISLI ZA POSTNI ČAS

Pomladni sokovi se že pretakajo v še napol zaspani prirodi in tudi preljudi prijatelj Pastirček jih je v svoji sedmi, marčni številki že krepko zaznal. Veselo pomladno žuborenje in prebujanje živahno preseva pesmico Marec V. T. Arharja na prvi oz. že 165 strani letošnjega 57. letnika revije, ki je, kot vselej, tiskana na naravi prijaznem papirju, saj *Pastirček* globoko spoštuje našo mater Zemljo, ki jo današnja potrošniška družba tako nesramno skruti. Njene preleste se zrcalijo tudi v 27 risbica, ki v živih barvah krasijo Pastirčkove strani in 23 dopisov *Pastirčkove pošte*, ki so jih poslali učenci iz Štandreža, Dobrodo, Sovodenj, s Plešivega, iz Sv. Križa, Trebč, Milj in Ricmanj. Tematika spisov je zelo raznolika: prijateljstvo, družina, živali, narava, predvsem zasnežena; letos je ne napovedano osrečila otroke s tržaške kraške planote. O bajni snežni odeji pripoveduje tudi prispevek Vreme nas je presenetilo, ki je avtorici Nini Vodopivec, peto-

šolki OŠ I. Trinko iz Ricmanj, prinesel naslov Časnikar meseca. Prisrčne čestitke!

Čarobna pomlad s svojimi sladkimi vonjavami, nežnimi cvetovi in božajočimi sončnimi žarki prežarja zgodbičico Marize Perat *Sanje male jablane*. Morda bo tudi na njegove krljke rožnate cvetove priletela čebelica Medka čebelarja Mirka in posrkala sladki nektar. Medka tokrat razlaga, kako čebele rojijo in z matico odletijo iz panja ter tako ustvarijo novo družino; pri tem razkriva nekaj novih besed, ki bodo učencu izvrstno pripomogle pri učenju naravoslovnih ved. Polni otroške sreče in vedrine so stih, ki jih v pesmici Zlate Volarič *Voščilo sinek* namenja svoji mami za njen praznični dan. Kako nujno potrebni so starši, za katere se moramo Bogu srčno zahvaliti, lepo pove dopolnjevanje Koga potrebuje človek. Agata Uršič, učenka šestega razreda osemletke iz Komna, si je za vsakega člana svoje družine zamislila po en sadež in izbrala tudi domiselno utemelji-

la. Slavica Remškar pa je v devetih sličicah in prav toliko povedih nanizala pravice, ki jih imajo prav vsi otroci, a žal jih velika množica izmed njih ne uživa, ker jim jih odrasli brezvestno, brezčutno kratijo.

Knjižno polico bogatijo dela Kristine Brenkove, ene izmed najbolj priljubljenih mladinskih pisateljic.

Velike pozornosti sta vredni tudi najnovejši Pastirčkovi publikaciji za otroke, ki sta na razpolago v naših knjigarnah; eno, *Miška teče*, kar se da, navdušeno priporoča Pakco v svoji barviti makaronščini.

Pust je minil in prepustil prostor postu. Kakšen naj bo post za otroke? To vprašanje je enkratno, a učinkovito razrešuje rubrika *Post-Stop*, ki je gotovo izšla izpod peresa iznajdljivega glavnega urednika g. Marjana Markežiča.

V marčni številki *Pastirčka* je za najmlajše nekaj prav mičnih strani z ilustracijami Danile Komjanc, Paole Bertolini Grudina in Aleksandre Maraž, ki nestrpnost čakajo, da jih drobne ročice obarvajo. Večji bralci pa bodo izsledili v njej še mnogo poučnega in zabavnega branja, reševanja ugank, dopolnjevanja... Treba jo je le pozornostno vzeti v roke in jo brati!

IK

7

ČETRTEK,
13. MARCA
2003

NA MNOGA LETA!

DR. EGIDIJ VRŠAJ OSEMDESETLETNIK

DRAGO LEGIŠA

V nedeljo, 9. t.m., je dr. Egidij Vršaj praznoval 80-letnico. Slavljenca ni treba posebej predstavljati naši javnosti, saj je s svojo pisano in govorjeno besedo stalno prisoten ves povojni čas. V svoji zadnji knjigi *Slovenija v Evropski uniji*, ki je izšla lani v založbi Ognjišča in Mladinske knjige, piše avtor o "vseživljenjskem učenju", kar povsem upravičeno imamo za njegov življenjski moto, saj jubilarit svojih

dognan in spoznanj ne zadržuje zase, temveč jih posreduje drugim.

Dr. Egidij Vršaj je bil nad štiri desetletja časnikar pri Radiu Trst A. Ob delu in ob družbenih ter narodnoobrambnih zanimanjih je tudi pridno študiral na ekonomski fakulteti tržaške univerze in postal doktor ekonomskih ved. Svoje znanje je stalno bogatil tudi po opravljenih študijih. Zanimali so ga zlasti mednarodni gospodarski odnosi, tako da je kmalu postal velik strokovnjak zlasti za gospodarske odnose med Zahodom in Vzhodom. Od leta 1970 do lani je napisal kar deset po obsegu

zelo zajetnih knjig, od katerih je vsaka dragocen in celo nepogrešljiv učbenik za razumevanje ne le gospodarskega, temveč tudi družbenega in političnega dogajanja na območjih, ki jih posamezna knjiga obravnava. Prav je, da napišemo naslove vseh 10 pravno-ekonomskih knjig, ki so del našega jubilarita. *Gospodarsko sodelovanje Italija-Jugoslavija* (1970); *Gospodarsko sodelovanje Alpe-Jadran* (1975); *Mednarodno gospodarsko sodelovanje Vzhod-Zahod in Sever-Jug* (1979); *Gospodarska Jugoslavija po Titu* (1981); *Novi gospodarski red in izziv 1992* (1998); *Republika Slovenija med Evropo in Balkanom* (1993); *Mittel Europa 2000 in nova Ostpolitik Italije* (1997); *Jubilej 2000* (1999) in *Slovenija v Evropski uniji* (2002). Prvih osem knjig je avtor napisal v italijanskem jeziku, zadnji dve pa v slovenskem.

Pisec teh vrstic se jubilaritu mora tudi javno zahvaliti, ker kot glavnemu oziroma odgovornemu uredniku najprej Novega lista in nato Novega glasa ni nikdar odklonil sodelovanja in za svoje vsebinsko in oblikovno dragocene prispevke ni nikdar ne zahteval ne pričakoval honorarja, temveč urednika celo praviloma sam bogato pogostil v dobri restavraciji.

Ob častitljivem življenjskem jubileju prijatelju Egidiju iz vsega srca želim, da bi ga Bog še dolgo ohranil pri dobrem zdravju, da bo še dolgo lahko ostal zvest svojemu življenjskemu motu, sebi v notranje zadoščenje, nam pa za bogatenje našega znanja.

SLOVENSKI PREDSTAVNIK V MESTNEM SREDIŠČU

IVAN ŽERJAL

Koliko površino in koliko prebivalcev krije vaš rajonski svet?

Po preureditvi krajevnih sosvetov iz 70. let je 4. mestni okraj po obsegu največji, saj zavzema celotno središče, torej od Goldonijevega trga do železniške postaje preko starega mesta, griča sv. Justa do sv. Vida in šteje okoli 35.000 prebivalcev.

Katera so najpomembnejša vprašanja, s katerimi se ukvarjate?

Želel bi poudariti, da je smisel rajonskih svetov prav obravnava problematike teritorija, torej direktnega stika med prebivalstvom in zadevnimi občinskimi uradi. Dogaja pa se prav nasprotno: odločitve sprejme občinska skupščina in rajonski sveti so neke vrste notarji, ki morajo overoviti že sprejete odločitve, saj so tudi njihova mnenja neobvezujoča do samega občinskega sveta. Do sedaj smo se ukvarjali posebno s problematiko kaotičnosti prometa v mestnem središču, s pomanjkanjem parkirišč, z načrti za izgradnjo novih garaž, kmalu bomo morali razpravljati o obnovi nabrežja med ribarnico in stari pokritim bazenom, kjer naj bi delavske zadruge zgradile manjši trgovski center, pa o preureditvi prometa na Marsovem polju. Moram tudi povedati, da rajonski sveti izdajo svoja stališča o preureditvi tako zunanosti kot notranosti poslopij, postaviti anten za mobilno telefo-

Na zadnjih upravnih volitvah na Tržaškem je Slovenska skupnost v okviru levsredinske koalicije Oljke po nekajletnem premoru ponovno izvolila svojega predstavnika v rajonski svet za tržaško mestno središče. Izvoljeni predstavnik je Igor Švab, ki je v okviru stranke tudi odgovoren za gospodarsko problematiko, saj ima kot dolgoletni funkcionar družbe Cogeco dragocene gospodarske izkušnje. Z njim smo se hoteli pogovoriti o njegovem delu v rajonskem svetu, o odnosu desnosredinske večine do Slovencev in sploh o slovenski prisotnosti v tržaškem mestnem središču.

nijo in tudi o drugih manjših urbanističnih posegih.

Kako ocenjujete dosedanje delovanje rajonskega sveta?

Priznati moram, da sem bil na zadnjih volitvah prvič kandidat za kako javno upravo in izvolitev je bila zame toliko nepričakovana, kot je postala pravi izziv in obenem odgovornost, saj sem edini izvoljeni Slovenec v tem rajonskem svetu. Celotno delovanje lahko ocenim za dobro, tako svetovalci večine kot opozicije konstruktivno sodelujemo, odnosi so korektni, torej precej drugačni kot v drugih konzultah v mestu. Do nesoglasij prihaja večkrat prav med svetovalci večine, saj so si stališča med Naprej Italija in Nacionalnim zavestništvom nasprotujoča. To se je poznalo v več primerih, tako naj omenim med obravnavo pravilnika o uporabi občinske razstavne dvorane, pa ko je bil govor o številu pri-seljencev v našem mestu.

Kakšen je odnos do Slovencev v tem organu? Je tržaško mestno središče še vedno "prepovedano območje" za naše ljudi?

Rekel bi tako: večjih izbruhov nestrpnosti nisem doživel,

moj pozdrav v slovenščini na prvi seji je minil brez polemik, pa tudi s svetovalci se vedno pozdravljam po slovensko. Lahko bi omenil le neprijetni dogodek ob lanskem obisku župana Dipiazze, ko je predstavnik Illyjeve liste poudaril pomen prisotnosti svetovalca slovenske narodnosti v tem rajonskem svetu in je del publike začel kričati in žaliti, ne da bi sam župan posegel in skušal pomiriti duhove. Na naslednji seji sem imel kratek poseg, v katerem sem podčrtal, da prisotnost slovenske narodnostne skupnosti krepi vlogo mesta samega in da bi bil že skrajni čas, da se Trst otepe nacionalističnih izpadov in naj z odprtimi pogledi zre v prihodnost, saj gre konec koncev za njegov razvoj. Poseg je bil sprejet z odobravanjem, podpredsednik Rigotti je poudaril, da bo vedno podpiral, če bi kadarkoli želel spregovoriti v materinem jeziku, pa tudi podpredsednik Lobianco je kljub svoji strankarski pripadnosti (je namreč član Nacionalnega zavestništva, op.p.) vedno zelo objektiven pri vodenju sej.

Po naravi sem precej pesimist, vendarle moram priz-

nati, da se v odnosih med tu živčima narodnostima stvari počasi, a vendarle premikajo na boljše in v tem se poznajo rezultati osemletne Illyjeve uprave. O sedanjih upravi lahko povemo bore malo, saj kljub navidezni dobri volji župana, so drugi, ki pletejo niti in vsi dobro ve-

mo, kdo so ti gospodje, saj je poslušnost do naše problematike nič: kot primer naj dam samo stalno odlašanje odprtja urada za stike z javnimi upravami. Želel bi poudariti, da korak občine Gorica pri sprejemanju zaščitnega zakona ni samo pogumno dejanje, ampak pomembno za vso goriško stvarnost.

Kakšen pa je življenjski utrip slovenske narodne skupnosti v osrčju Trsta? Kako ga vi občutite?

Mislím, da se nekaj premika, da se nekaj dogaja, da ni vse postavljeno na obrobje med Sv. Jakobom, Sv. Ivanom, Rojanom, Škednjem, Barkovljami, kjer je slovenska prisotnost mnogo bolj opazna. Kako bi merili vidljivost naše prisotnosti v mestnem središču, je pa drugo vprašanje. Utrip slovenskega življa v ožjem središču mesta je zaznaven v cerkvenem bogoslužju pri Novem sv. Antonu, kjer je zelo dejaven cerkveni pevski zbor, Slovenci se zbiramo in zahajamo na razne prireditve in srečanja, predavanja tako v Društvu slovenskih izobražencev kot v Slovenskem klubu, s svojim kulturnim utripom odigrava pomembno vlogo tudi Tržaška knjigarna. Marsikaj bi se dalo še narediti, večja bi morala biti vloga mladine. Seveda, ne smemo prezreti dejstva, da če bi imeli v samem središču tudi slovensko šolo, tako kot pred leti, bi bila prisotnost še bolj opazna, saj so prav mladi porok za našo prihodnost.

TISKOVNO SPOROČILO

SREČANJE MED PREDSTAVNIKI SSK IN GM

V petek, 7. marca, sta se srečali delegaciji Slovenske skupnosti in Glasbene Matice. Za Slovensko skupnost so bili prisotni tajnik Peter Močnik, predsednica Fulvia Premolin in podtajnik Marko Šavron. Za Glasbeno Matico pa predsednica Nataša Paulin, tajnik Janko Ban in blagajnik Pavel Zobec ter ravnatelj Bogdan Kralj.

Kot piše v tiskovnem sporočilu Slovenske skupnosti, ki nam ga je posredoval tržaški pokrajinski tajnik Močnik, je v sproščenem pogovoru tekla beseda najprej o težavah, ki so nastale v zvezi z uresničevanjem posebne sekcije Glasbene Matice pri tržaškem konservatoriju Tartini, po predivenjih zaščitnega zakona. Pristojne oblasti odlašajo z ustanovitvijo slovenske sekcije s stalnim sklicevanjem na reformo konservatorijev, ko pa je znano, da prav vsled te reforme bodo konservatoriji odprti samo visokošolskemu študiju in ne bodo torej zaobjemali osnovnošolskih in sred-

nješolskih gojencev. To pomeni, da bo reformirani konservatorij namenjen samo majhnemu številu gojencev Glasbene Matice. Znano je namreč, da se mora študij kateregakoli instrumenta ali petja začeti v mladih letih.

Ker ni mogoče čakati v nedogled, je Glasbena Matica imenovala posebno tehnično komisijo z namenom, da se čimprej uresniči zaščitni zakon, kot je bil odobren. Nevarno je namreč, da bo po reformi konservatorijev rečeno, da tak zakon ne odgovarja več potrebam. Resnica je verjetno drugače, sicer v strahu, da se na konservatoriju pojavijo strokovno pripravljene profesorji Glasbene Matice, kar bi pomenilo, da bi se k njihovim lekcijam priglasi tudi kateri dijak italijanskega jezika in pa strah pred "dvojezičnostjo", ki bi zavladala v Tartiniju.

Prisotni so tudi ugotovili pomanjkanje strateške vizije med slovenskimi šolami in glasbeno šolo, da bi zagotovili

glasbeni pouk dijakom vseh starosti. V okviru šolske avtonomije bi osnovne, srednje in višje šole lahko sklepale konvencije z Glasbeno Matico, da bi ta lahko zagotovila določeno število ur glasbenega pouka dijakom, ki bi to želeli, te ure pa bi se jim štete kot del rednega šolskega pouka. Po zakonu je to možno, a se je tak dogovor trenutno omejil le na nižjo srednjo šolo Sv. Cirila in Metoda, kar pa je premalo. S tem ne bi prišli do popolnega glasbenega pouka na vseh stopnjah, s konvencijami pa bi lahko vsaj deloma razbremenili privaten del pouka na sedežu Glasbene Matice, ki je tudi pomemben.

Manjka pa v manjšini politični organ, ki bi prevzel to skrb in udeležil strategijo na šolskem področju, kjer odločajo organi posameznih zavodov, a na nepovezan način, kar je za našo šolo, ki je steber narodne manjšine, večkrat slabo.

Govor je bil tudi o projektih, ki so bili predstavljeni za

Interreg III, na področju raziskave in pa mednarodnih orkestrrov in poletnih šol.

Pogreša se tudi neka kontinuiteta pri stikih z oblastmi Slovenije, kar večkrat vodi do nejasnega odnosa ali do pomanjkanja ustreznih rešitev tudi za važne zadeve.

Vodstvo Glasbene Matice se tudi sprašuje, kdaj bodo dani na razpolago prostori v bivšem Narodnem domu v ul. Filzi, ki je bil tudi dom Glasbene Matice, in pa v Narodnem domu pri Sv. Ivanu, ki bodo namenjeni delovanju glasbene šole.

Slovenska skupnost je podčrtala pomembnost Glasbene Matice za našo narodnostno skupnost in se je zahvalila njenemu vodstvu za ves trud, ki ga vloga v kvaliteten razvoj naše mladine. Obvezala se je tudi, da bo nudila vso močno podporo in pomoč na področju političnega delovanja in izvoljenih organov ter na pristojnih mestih.

KLUB "LOVRENC KOŠIR"

JUBILEJNA FILATELISTIČNA RAZSTAVA

Slovenski filatelistični klub Lovrenc Košir iz Trsta obhaja 50 let delovanja. Klub sestavlja navdušena skupina zamejskih Slovencev, ki so duša slovenskega zbirateljstva znamk v naših krajih.

Klub Lovrenc Košir bo počastil svojo 50-letnico s filatelistično razstavo, ki jo bodo odprli v torek, 18. marca, ob 18. uri v dvorani Združene kraške banke na Opčinah. Ob tej priložnosti bo sta na razpolago priložnostna ovojnica s posebnim poštnim žigom ter jubilejni zbornik z naslovom *Pol stoletja z znamkami*. Torkovo odprte razstave bo obogatilo petje okteta Odmevi.

NAGRADE NATEČAJEV SKK IN MOSP

VELIKO ZANIMANJE MLADIH ZA LITERARNO IN LIKOVNO DELO

Letošnji natečaj se je resda nekoliko zavlekel, saj bi moralo nagrajevanje potekati že 16. februarja, vendar so ga organizatorji sklenili podaljšati, tako da so nagrade podelili v nedeljo, 9. marca, v Peterlinovi dvorani v Trstu.

Letos je za natečaje SKK in MOSP-a vladalo veliko zanimanje, kar priča veliko število prispevkov in številni obisk na zaključnem nagrajevanju. Komisija za literarni natečaj, ki so jo sestavljali pisatelj Dušan Jelinčič, pesnik David Bandelli in prof. Lučka Susič, je morala pregledati kar 22 proznih in pesniških prispevkov (16 iz kategorije

Slovenski kulturni klub in Mladi v odkrivanju skupnih poti so tudi letos priredili literarni, likovni in fotografski natečaj ob slovenskem kulturnem prazniku.

mlajših, šest pa iz kategorije starejših ustvarjalcev). Tematika natečaja, Borov verz "Šel je popotnik skozi atomski vek", je, kot piše v poročilu komisije, očitno blizu čustvovanju in mišljenju mladih, ki jo večinoma doživljajo precej negativno, vendar nekateri izražajo tudi zaupanje v bodočnost. Člani komisije so se odločili, da podelijo tri nagrade ex-aequo: tako sta prvo nagrado prejela Cristian Laurencic in Peter Verč, drugo Jan Antoni in Tjaša Korelc,

tretjo pa Raffaella Petronio in ustvarjalec oz. ustvarjalka, ki je hotela ostati neznana in katere prispevek je prišel pod šifro Ginger Rogers. Ob tej priložnosti je nagrado občinstva prejel Martin Clainscech.

Komisijo, ki je pregledala kar 34 likovnih prispevkov (od katerih so bili mnogi res zanimivi in kakovostni), so sestavljali Štefan Pahor, Magda Jevnikar in Živa Pahor. Prvo nagrado so podelili Nataša Colja, drugo Urška Ota, tretjo pa Kseniji Pregarc.

Fotografskega natečaja se je udeležilo osem avtorjev, katerih dela je pregledala komisija, ki sta jo sestavljala Sergij Ferrari in Marjan Jevnikar. Iz njunega poročila izhaja, da so bile vse fotografije na več kot zadovoljivi ravni, nekatere pa so to raven že presegle. Prvo nagrado je prejel Riccardo Baldassarre, na drugo mesto se je uvrstil Martin Maver, tretji pa je bil Ferenc Vajtho.

Darila za nagrade so letos prispevale Zadruga kraška banka (za prvouvrščene), draguljarna Malalan (za drugouvrščene) in založba Mladika (za tretjevrščene).

TRŽAŠKA ŠKOFIJSKA KARITAS

TEČAJ ZA OPERATERJE IN PROSTOVOLJCE

Tržaška škofijska Karitas je tudi letos priredila tečaj, namenjen prostovoljcem in operaterjem, ki delujejo na področju sprejemanja, poslušanja in spremljanja v okviru tržaške škofije. Poleg tega je tečaj namenjen tudi študentom formacijskih ved tržaške univerze ter vsem drugim, ki bi želeli poglobiti obravnavano vprašanja.

Tečaj ima dva sklopa: prvi sklop je posvečen razmišljanju o vlogi, ki jo zakon št. 328

iz leta 2000 namenja prostovoljnemu delu in zasebnemu socialnemu delu v upanju, da pride do globoke integracije med različnimi akterji, ki so sodelovali v sistemu socialnih služb. Drugi sklop pa je namenjen ponovnemu obravnavanju in poglobitvi nekaterih tem, s katerimi so se že soočili udeleženci preteklih tečajev za operaterje centrov za poslušanje in sprejemanje. Cilj tega drugega sklopa je po besedah pred-

stavnikov tržaške Karitas okrepitev mreže služb za osebo, s tem da se jim nudijo operativna sredstva, s katerimi bi monitorirali projektne poti za izhod iz stiske.

Prvo predavanje je bilo že v torek, 11. t.m., ko je Tarcisio Barbo, ki pri zvezi ACLI skrbi za načrt o socialnem razvoju, govoril o aktivni vlogi tretjega sektorja in prostovoljstva pri oblikovanju con-skih planov. Naslednje srečanje bo že v torek, 18. t.m., ko

bo ravnatelj IRSSeS Carlo Baraldo govoril o novih mrežah služb za osebo v luči okvirnega zakona št. 328/2000 in deželnega načrtovanja. Ostala srečanja bodo: v sredo, 26. t.m., ko bo psihoterapevt Paolo Barocchi govoril o pogovoru za pomoč; v torek, 2. aprila, ko bosta predstavnici slovenske Karitas Dragica Čepar in Andreja Verovšek govorili o ekipnem delu; v torek, 9. aprila, ko bosta socialna konzulentka Kristina Martelanc in zdravnica Ileana Gava govorili o superviziji. Vsa srečanja potekajo na sedežu tržaške Karitas v ulici Cavana 15 ob 18. uri.

SLOVESNO V RICMANJIH

VRSTA POBUD OB PRAZNIKU SVETEGA JOŽEFA

19. marec je datum, ko Cerkev praznuje Jezusovega skrbnika, Marijinega ženina sv. Jožefa. Nekoč je bil to dela prost dan, že nekaj desetletij pa to ni več, čeprav je za kristjane še vedno velik praznik. Na Tržaškem so v preteklosti zelo častili Jožefovo ravno v Ricmanjih, ki so mu zaupane v varstvo. Nekoč zelo čislani praznik, ki je v ricmanjsko romarsko cerkev privabil ljudi od blizu in daleč, je v zadnjih desetletjih šel nekoliko v pozabo: Ricmanjci so seveda ostali zvesti svojemu zavetniku, praznik pa je tako ali drugače zadobil nekakšen "laični" pomen. Verski pomen praznovanja sv. Jožefa pa je vedno ostal živ, predvsem po zaslugi ricmanjskega župnika dr. Angela Kosmača, ki vsako leto pripravlja bogat spored verskih obredov in kulturnih prireditel. Letošnji spored bo še posebej bogat, saj se ujema s 120-letnico domačega cerkvenega zbora in z izidom kataloga ricmanjskega muzeja, za delovanje katerega je zaslužen ravno dr. Kosmač.

Niz slovesnosti se bo pričel v nedeljo, 16. marca, ko bo ob 11. uri redna sv. maša, popold-

ne ob 16. uri pa bo koncert organista Andreja Pegana. Zatem bo ob 17. uri v Baragovem

domu odprtje razstave ob 120-letnici domačega cerkvenega pevskega zbora v spomin na znamenito ricmanjsko družino glasbenikov bratov Švara. Na sam praznik sv. Jožefa, v sredo, 19. marca, bo ob 9.30 tiha, ob 11. uri pa slovesna sv. maša, pri kateri bo pel domači cerkveni zbor pod vodstvom M. Šturman. Ob 17. uri bo večerna sv. maša, ki jo bo spremljalo petje združenega zbora ZCPZ pod vodstvom Edija Raceta. Ves dan bo priložnost za sv. spoved, priporočila pa se tudi vpis v obnovljeno bratovščino sv. Jožefa za srečno družino. V nedeljo, 23. marca, bo ob 11. uri sv. maša s petjem, ob 15. uri pa litanije sv. Jožefa z blagoslovom. V ponedeljek, 24. marca, bo ob 17.30 srečanje župnije z ekumensko skupino iz Trsta v župnijski cerkvi in v Baragovem domu. V nedeljo, 30. marca, pa bo ob 11. uri redna sv. maša. Popoldne pa bodo ob 16. uri v Baragovem domu predstavili katalog ricmanjskega muzeja.

OBVESTILA

POTOVANJE z Novim glasom v Provanzo od 22. do 30. aprila 2003 je zagotovljeno. Na razpolago je še nekaj mest. Pohitite z vpisom, ker se rok vpisovanja izteka. Informacije na uredništvih v Gorici (tel. 0481 533177) in Trstu (tel. 040 365473).

DUHOVSKA ZVEZA prireja 25. aprila tradicionalno enodnevno romanje, tokrat k sv. Jožefu v Celje. Sv. maša bo ob 11. uri, maševal in pridigal pa bo msgr. dr. Anton Stres, mariborski pomožni škof. Zbirališče ob vznožju cerkve ob 10.30, nakar se bomo skupno napotili k svetišču. Informacije in vpisi pri slovenskih duhovnikih.

OB MEDNARODNEM letu vode razstavljajo v barkovljanskem društvu: Neva Pertot-akvarel in akril, Loredana Simunich-slikanje na porcelanu, Francesca Tonel-slikanje na svili in Armando Schilani-modeli jadrnic. Urnik razstave: v četrtek, 13. 3., in v petek, 14. 3. od 17. do 19. ure; v soboto, 15. 3., od 10. do 12. ure; v nedeljo, 16. 3., od 10. do 13. ure. Vhod v dvorano iz ul. Bonafata 6.

NA DRUGO postno nedeljo, 16. marca, bo v cerkvi sv.

Jakoba na sporedu drugi postni govor. Ob 16. uri bo križev pot, nakar bo p. Mirko Veršič govoril na temo *Moja okrepitev zaupanja*.

RADIJSKI ODER obvešča, da bo zadnja predstava v okviru Gledališkega vrtiljaka v nedeljo, 16. marca, ob 17. uri v Marijinem domu pri Sv. Ivanu, ulica Brandesia 27. Igralska skupina Radijskega odra bo uprizorila igrice Lučke Susič *Duh po cekinih*.

VAS ZANIMA alternativna medicina? Pridite poslušati dr. Danila Sedmaka, ki bo govoril o fitoterapiji (alternativnem zdravljenju na podlagi zelišč) v četrtek, 20. marca, ob 16. uri v Peterlinovi dvorani v ulici Donizetti 3. Vabi Klub prijateljstva.

ŽUPNIJA PROSEK vabi dne 27. marca ob 20.15 v župnijsko dvorano, kjer bo prof. Edi Bogatec govoril na temo *Orientacija v astronomiji: z zvezdami in med zvezdami*. Po predavanju bo opazovanje zvezdnatega neba s teleskopom. Vabljeni!

DAROVI

ZA MARIJIN dom pri Sv. Ivanu: ob obletnici smrti Valerije in Nade Žerjal daruje N.N. 15,00 €.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

OB STOLETNICI USTANOVITVE
DRAMATIČNEGA DRUŠTVA V TRSTU

*Prisrčno vabljeni na slavnostno petdeseto
ponovitev monodrame*

ALESSANDRA BARICCA

DEVETSTO

V INTERPRETACIJI Janka Petrovca in REŽIJI Marka Sosiča

V soboto, 15. marca 2003, ob 20.30 v Kulturnem domu.

Zaradi omejenega števila sedežev je potrebna rezervacija. Rezervacije sprejemamo na telefonsko številko 0039 040 362542 ali na brezplačno telefonsko številko 800 214302 od srede, 12. t.m., do petka, 14. t.m., od 11. do 15. ure.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

GOSTOVANJE PRODUKCIJE

PRIMORSKEGA POLETNEGA FESTIVALA

F.M. DOSTOJEVSKI - ANDRZEJ WAJDA

ZLOČIN IN KAZEN

REŽIJA Janusz Kica

Ena izmed največjih literarnih stvaritev vseh časov

V nedeljo, 16. marca, ob 15. uri Red A, C

V ponedeljek, 17. marca, ob 20. uri Red B, F

V torek, 18. marca, ob 20. uri Red D, T (z italijanskimi podnapisi)

Parkirišče na trgu Perugino bo odprto pol ure pred začetkom predstav. Za vse informacije je na razpolago brezplačna telefonska številka 800 214302 ali 0039 040-362542.

V SSG PREDSTAVITEV KNJIGE O MIHEVCU

V četrtek, 13. marca, bo ob 20. uri v foyerju balkona Kulturnega doma v Trstu predstavitev knjige Marka Korosica *Zamejski opus arhitekta Eda Mihevca*. Pokrovitelji projekta so Slovensko stalno gledališče, Dijaški dom Srečko Kosovel v Trstu, Slovensko kulturno-gospodarska zveza in Kulturni dom Gorica, ki so tudi prireditelji četrtrkovnega večera. Knjiga je izdana v okviru Informativnega biltena goriškega Kulturnega doma. *Zamejski o-*

pus arhitekta Eda Mihevca seznajna bralce z delom arhitekta, ki je bil po rodu Tržačan in je v zamejstvu pripravil načrte za tržaški in goriški Kulturni dom, za Dijaški dom Srečko Kosovel v Stadion 1. maj ter mnoge druge projekte v matici in zamejstvu. Tržaški arhitekt Marko Korosic je podrobno analiziral nastanek in razvoj vseh projektov Eda Mihevca v zamejstvu. Na predstavitvi knjige bo sodeloval slovenski arhitekt Marko Pozzetto, v uvodnem delu pa bo nastopil pianist Marko Sancin.

POKRAJINSKA SEKCIJA SLOVENSKE SKUPNOSTI

TAKI OBISKI DAJEJO MOČ IN OPORA

Slovenska skupnost se veseli skoraj istočasnih dveh imenitnih obiskov v Gorici, evropskega predsednika Romana Prodijsa in bivšega slovenskega predsednika Milana Kučana.

Če je prvi dal pečat važnosti dvojezičnosti za nadaljnji razvoj obeh Goric ter s tem pomiril in bodril italijansko javnost, naj gleda naprej (kako žalostno zvenijo odgovori desnice, ki je skregana med sabo in z zgodovino), pa je bivši slovenski predsednik s svojo prisotnostjo znova spomnil Slovence na mejo, da matična država ne namerava

pozabiti nanje niti v procesu vključevanja v Evropo.

Taka imenitna imena v naši sredini dajejo naši narodni skupnosti moč in oporo ter dvigajo pogum naših ljudi v odnosu do večinskih sosedov, pa tudi znova potrjujejo, da je vredno biti Slovenci in dvojezični. Naša prisotnost v krajevnih upravah (pokrajinski in občinski odborniki, župani) pa daje naši skupnosti priložnost, da se izkaže kot tvoren in delaven dejavnik v procesu družbenega in ekonomskega razvoja na Goriškem.

je sedemčlanska ženska komisija podelila Antonietti Lebarile (umetniški licej), drugo nagrado Terezi Vidič, tretjo pa Ani Pauer. Posebno nagrado žirije je prejela Sandra Krkoč. Vse tri nagrajenke so dijakinje novogoriške gimnazije. Na prireditvi so podelili tudi pohvalo za četrto, peto in šesto mesto ter šest posebnih priznanj.

"GLAS ŽENSKÉ"

Minulo soboto, 8. t.m., so v prostorih goriške pokrajine podelili nagrade, pohvale in priznanja dijakinjam, ki so sodelovale na literarnem natečaju *Glas ženske* na temo *Delo so sanje, delo je moreči strah*. Letos je na natečaju sodelovalo 76 deklet, 38 iz slovenskih in 38 iz italijanskih šol. Prvo nagrado

PREJELI SMO

Pismo objavljamo takšno, kakršno smo prejeli. – Ured.

CENJENO UREDNIŠTVO

Članek, ki je bil objavljen v 9. številki Novega Glasa in ki je izšel izpod peresa g. Jurija Paljka, me naravnost sili k razmišljanju ker je res vsebinsko zelo bogat in zgovoren. Obračam se na gospoda Jurija Paljka, kot predsedujočega na občnem zboru SSO-ja in torej osebi ki je najbolj od blizu spremljala ves potek tega za nas zamejske Slovence zelo važnega dogodka.

Ob bogatem poročilu predsednika Sergija Pahorja, ob pestri in konstruktivni debati, ki je teden kasneje sledila v manj uradni dvorani v Devinu je morda g. Jurij Paljk imel občutek ali konkretnije jasne podatke, da so se volitve novega izvršnega sveta nekorektno, nedemokratsko izvajale? Če je tako bilo, bi moral g. Jurij Paljk nemudoma nastopati in ukiniti ves njihov potek. Zadeva bi se lahko tudi končala na deželnem upravnem sodišču.

In tega g. Jurij Paljk ni naredil ker je bil prepričan da so volitve potekale v normah in v duhu naše demokracije. Iz tega sledi logično da izid teh volitev je neizpodbitno pravičen in nesporen in takega sprejemamo vsi demokratični Slovenci. Drugo pa je to, da se je g. Jurij Paljk in tokrat kot odgovorni urednik NG upal navesti nekatere čisto osebne zaključke o novi sestavi goriškega dela novoizvoljenega odbora in tem osebnim zaključkom je dal

primerno važen odtis v NG. Odgovorni urednik g. Jurij Paljk se torej zgraža nad izidom volitev v Devinu s tem pa niti tako prikrito daje nezaupečno štirim mladim izvoljenim. Vsak od teh mladih odbornikov ima desetletno izkušnjo v sklopu raznih naših organizacij, so vsi pisarni z doktorsko disertacijo v žepu (!!) so brez vsakega dvoma vsi čistokrvni Slovenci.

Zraven tega, da je g. Jurij Paljk grobo in neopravičeno diskreditiral naš GLAS in žalil novoizvoljene člane odbora v SSO-ju, je s temi svojimi izjavami skušal razdvojiti tudi vse tiste Slovence, ki podpiramo NG in ki se srečujemo v našem Katoliškem domu, ali sedaj Kulturnem centru "L. Bratuž". Do devedesetih let so nas zamejske Slovence delili v bele in rdeče in danes nas "bele Slovence" hočejo deliti, po zaslugi g. Paljka, v primerne in neprimerne za upravljanje naših organizacij, za napredne in nenapredne, za ... in ... itd. Gospod odgovorni urednik Novega Glasa, izjave, ki ste jih dali v markantnem kotičku na prvi strani našega tednika bi jih lahko izrekel v kakšni zakoniti oštariji, med prijatelji, ob petem kozarčku dobrega sovignona in bi vam gotovo nihče ne zameril.

Korektnost in koherentnost bi sedaj zahtevale da sam potegnete ob tem vašem pisanju logične zaključke in sklepe.

DR. KARLO BREŠAN

PS. Sklicujem se na pravico za objavo podpisanih člankov, ki mi jo daje zakon.

Dan po Prodijevem obisku, v soboto, 8. marca, se je na Goriškem mudil nekdanji predsednik Republike Slovenije Milan Kučan. Čeprav je prišel v naše kraje neuradno, kot zasebnik, je na srečanjih tudi z zastopniki institucionalnih organov samo še podkrepil prizadevanja predsednika Evropske komisije, sploh utrdil odnose med Slovenijo in Italijo ter z veliko mero naklonjenosti zagotovil zamejcem podporo matične domovine.

NA JEREMITIŠČU

Nekaj po 9. uri je želel Kučan začeti svoj obisk na Jeremitišču. Vedno gostoljubni Jeremitarji so ga sprejeli medse kot prijatelja, kajti ugledni gost se jim je v preteklosti izkazal prav za takega, ko je kot predsednik RS posredoval za ugodno rešitev zapleta okrog ogroženega zaselka. Prisotni so bili tudi občinski svetovalec Božidar Tabaj, Nataša Paulin in Aleš Waltritsch ter predsednik rajonskega sveta iz Štandreža Marjan Breščak in iz Podgore Walter Bandelli. Predstavnica Rumitarjev Vanda Srebotnjak je gosta na res prijetnem in neformalnem srečanju pristrčno pozdravila in mu skupno z Damjanom Paulinom na kratko orisala zgodovino zaselka od časov puščavnikov do odmevnih protestnih manifestacij. Kot so Jeremitarji jasno poudarili Kučanu, nad njimi še vedno visi Damoklejev meč in še vedno ne morejo mirno spati, saj še ni prišlo do spremembe regulacijskega načrta, ki bi edina lahko prinesla dokončno besedo glede usode Jeremitišča. Nekdanji predsednik s soprogo je izkazal posebno ljubeznivo pozornost do otrok, s svojo duhovitostjo je ustvaril zelo sproščeno vzdušje.

NA POKRAJINI

Pri vratih palače pokrajinske uprave na Korzu je gosta iz Ljubljane nato pričakal predsednik omenjene uprave Giorgio Brandolin; spremljala sta ga podpredsednik Sturzi in odbornik Marinčič. Tudi

OBISK NA JEREMITIŠČU, V GORICI IN ŠTEVERJANU

MILAN KUČAN NA GORIŠKEM

srečanje v dvorani pokrajinskega odbora je poteklo v kar se da sproščnem in prijateljskem vzdušju. Po Brandolinovem pozdravu je Kučan povedal, da so bila njuna dosedanja srečanja vedno "blagodejna", vedno je bil govor o sodelovanju med državama. Evropski kontekst se hitro spreminja, je rekel Kučan; Slovenci in Italijani nismo še nikdar imeli tako dobre prilo-

žnosti kot zdaj, da premostimo stare rane in gremo skupaj naprej. Kučan je še z veseljem ugotovil, da so se razmere v Gorici spremenile, in dodal, da zgodovino delajo ljudje, dosti pa lahko naredijo politiki. "Vi ste naredili bistvene stvari, razumeli ste duh časa in prednosti življenja na meji." Na koncu je izrazil svojo hvaležnost Brandolinovi upravi, "ker ima na skrbi moje

zamejske rojake. Potrebujejo občutek, da so zaželeni."

V ŠTEVERJANU

Milan Kučan, prvi predsednik republike Slovenije, se je v soboto, 8. marca, skupaj s soprogo, mudil v gosteh v Števerjanu. Nekaj pred enajsto uro zjutraj ga je župan briške občine Hadrijan Corsi sprejel v občinski hiši v Britofu, kjer mu je podal zgodovinski oris ter socialnogospodarski dvig in razvoj občine v povojnih letih vse do danes. Kučan je po toplem pozdravu pohvalil vse Brice in obenem vse Slovence, ki živijo izven državnih meja, da lepo negujejo materino besedo in obenem lastno dostojanstvo.

Gosta sta se zatem odpeljala na trg Svobode pred cerkvijo, kjer sta se lahko naužila lepega razgleda daleč naokrog. S polaganjem vencev pred spomenikom se je Kučan primerno oddolžil števerjanskim žrtvam druge svetovne vojne. Župnik Anton Lazar je nato pospremil gosta v župno cerkev sv. Florijana. Ogledal si je prostore prosvetnega društva F.B. Sedej ter borovce, prizorišče Festivala narodno-zabavne glasbe.

Sledil je ogled kleti Draga v Ščednem, kjer so nekdanjega predsednika republike Slovenije s pesmijo pozdravila Sovodenska dekleta. Gosta sta se nato napotila proti Sovenci na kosilo v znano vaško gostilno. V popoldanskih urah si je Kučan ogledal še več drugih kleti. V Humarjevi kleti je bilo polurno srečanje s slovenskimi župani obmejnih občin goriške pokrajine. Tudi na Jazbinah se je častni gost oddolžil vojnim žrtvam s polaganjem vencev pred spomenikom padlim. Obiskal je tudi sedež kulturnega društva Briški grič na Bukovju. Enodnevní obisk v Števerjanu je častni gost sklenil v gostilni Vogrič na Klancu, kjer ga je s slovensko pesmijo pozdravila moška skupina Sra-ka.

MD

OTROŠKA URICA V FEIGLOVI KNJIŽNICI

ZOBKI: VESELJE IN NADLOGA OTROK

Neusmiljena gripa je konec februarja požela nekaj žrtev tudi med malimi zvestimi obiskovalci Otroških uric. V prijetni toplini Mladinske sobe se jih je namreč na četrtem pravljicnem popoldnevu zglasilo precej manj kot ponavadi. Tisti pa, ki so preliščili nadležno bolezen, so s pazljivo radovednostjo prisluhnili bivši ravnateljici Nataši Paulin, ki je že nekajkrat s svojimi pripovednimi sposobnostmi presenetila poslušalce. Čeprav je tudi sama še občutila posledice zimskih neviščnosti, njen glas namreč ni bil

tako zvonec kot vedno, je s pristrčno neposrednostjo in privlačnostjo pripovedovala pravljico Svetlane Tiovrine *Ah, ti zobki*. Pri tem so ji bili papirnate lutke, pa seveda tudi otroške pripombe in živahno sodelovanje dobrodošli pomočniki pri razvijanju pravljicne zgodbe o medvedku Šapiju, ki si je, kot velika večina otrok, le nerad umival zobke. Nekoč jih je v sanjah vse izgubil in se zaradi tega ponašal pred zajčkom, žolno in volkom, toda jesti brez njih ni mogel! Tako vesel je bil, ko se je zbudil s svojimi belimi

zakladi v ustih. Zatrdo je sklenil, da si bo zmeraj lepo ocedil svoje dragocene zobke. To so storili tudi otroci, ki so uživali, ko jih je Nataša "poščetala" po obrazku z ogromno ščetko iz penaste gume. Ko se je pravljica zgodila izpela, je vsak otrok s ponosom pokazal mamici novo pisano ščetko, ki so mu jo knjižničarke podarile v spomin na poučno urico, ki je tako jasno spregovorila o teh naših prepotrebnihih draguljih in o njihovi brežibni vsakdanji negi.

Zadnja urica v letošnjem šolskem letu bo v ponedeljek, 17. t.m.; otroci bodo v družbi Majde Zavadlav in ...Zelo lačen gosenice.

IK

KONCERT OLIVERJA DRAGOJEVIČA

V četrtek, 27. marca, bo ob 20.30 v gledališču Verdi v Gorici nastopil znani hrvaški pevec Oliver Dragojevič. Častni gost večera bo Oto Pestner, ki bo zastopal slovensko popevko. Koncert prirejajo vse slovenske zamejske organizacije iz Goriške, in sicer Kulturni dom Gorica, KC Lojze Bratuž, ZSKD in ZSKP. Pri pobudi sodelujeta tudi Kulturni dom Nova Gorica in Hrvaški generalni konzulat v Trstu. Pokrovitelji so SKGZ, SSO, občina Gorica in pokrajina Gorica. Predprodaja vstopnic se je že začela v uradu KC Lojze Bratuž (0481 531445), Kulturnega doma v Gorici (0481 33288) in Kulturnega doma Nova Gorica (00386 5 3354016).

UDELEŽENCI TEČAJA POD MENTORSTVOM VICTORJA SRUGA

KONCERT SOLOPEVCEV

JOŽE ŠTUCIN

Victor Srugo je priznan in cenjen argentinski profesor petja, ki že vrsto let obiskuje Slovenski center za glasbeno vzgojo Emil Komel. Stiki so ustvarjalni, saj maestro v sodelovanju z Mednarodnim centrom za glasbo in umetnost Ars atelier na šoli vsakič organizira tudi pevski tečaj, ki se ga udeleži kar precej nadarjenih glasbenikov iz različnih dežel.

Letos se je tečaja udeležilo kar 18 pevcev in pevk z različnih ustanov, iz glasbenih šol Ajdovščina in Logatec, nekaj gojencev iz SCGV Emil Komel ter posamezni Italijani. Razlike med njimi so bile precejšnje, saj so nekateri še na začetku pevske poti, drugi pa, denimo, na svojih šolah petje tudi že poučujejo in od takih tečajev pričakujejo le še vrhunsko izpopolnjevanje. To je za profesorja Srugo zagotovo svojstven izziv, saj je moral pogosto "preklapljati" med različnimi umetniškimi nivoji in teh-

FOTO: BUMBACA

nikami, pa tudi sposobnostmi pevcev. Med individualnimi lekcijami so tečajniki pili vokalno tehniko, tako da so bili s prof. Srugom neprestano v stiku. Vsi po vrsti so bili s potekom tečaja nadvse zadovoljni in so napovedali sodelovanje tudi v prihodnje. Zagotovo je poleg zahtevnega strokovnega dela na takih delovnih srečanjih zelo pomembno ustvarjalno vzdušje, ki ga lahko ustvari le karizmatična osebnost. Slednje vsekakor za Victorja

Sruga drži v celoti. Resda nismo imeli vpogleda v sam učni proces, a "pozitivne vibracije", kot temu danes pravijo mlajše generacije, so se nas dotaknile na zaključnem koncertu 3. marca v dvorani Pokrajinskega muzeja na Goriskem gradu, kjer so nastopili najboljši tečajniki. Celovečerni nastop so oblikovali sopranistke Enza Pecorari, Jerica Rudolf in Erika Reguljova, mezzosopranistka Polona Kante, tenorist Martin Srebr-

nič in baritonist Damijan Locatelli. Prav lepa pevska skupina, ki pa se je izkazala tudi z nekaterimi izjemnimi interpretacijami. V prvi vrsti naj omenimo Jerico Rudolf, katere svetel, prodoren in izjemno čist glas je najbolj prišel do izraza v Arii di Adele (*Die Fledermans*) Johanna Straussa. Rudolfova je prava koloraturna sopranistka. Na poti do lepe izvedbe je ne ustavi nobena pevska past, še tako težko in zahtevno okrasje ji ne "vzame sape", ob izvajanju pa je sproščena in polna izrazne moči. Veliko lepega bi lahko zapisali tudi ob petju Erike Reguljove (zelo zanesljiva intonacija, lep pevski nastavek, ki boža uho) in seveda Polone Kante, ki je zablestela z znamenito arijo iz Bizetove opere *Carmen*. Tudi oba pevca sta navdušila. Damijan Locatelli z ario iz Verdijevega *Don Carla*, Martin Srebrnič pa je občuteno zapel dve Schumannovi pesmi (*Diechter Liebe*). Pohvaliti velja še štiri pianiste (Miha Nagode, Dalia Vodice, Boris Štakul in Tamara Ražem), ki so svojo "spremljevalno" vlogo opravili nadvse zanesljivo.

RAZPIS 33. FESTIVALA DOMAČE GLASBE

ŠTEVERJAN 2003

SKPD F.B. SEDEJ iz Števerjana razpisuje 33. Festival domače glasbe "Števerjan 2003", ki bo v Števerjanu 4., 5., in 6. julija 2003 MED BOROVCI.

1. Festival je tekmovalnega značaja. Prijavijo se lahko vsi slovenski ansambli, ki gojijo narodno-zabavno glasbo.

2. Vsak ansambel mora izvajati dve skladbi. Prva skladba mora biti iz zakladnice najbolj priljubljenih uspešnic domače glasbe ter napisana in izvedena (npr. na plošči) s strani najboljših slovenskih narodno-zabavnih ansamblorjev (npr. Avsenik, Slak, Mihelič itd.). Druga skladba, s katero se bo predstavil ansambel, mora biti povsem izvirna ter prvič predstavljena javnosti!

Ni dovoljena uporaba instrumentov, ki elektronsko proizvajajo zvok!

3. Festival se odvija v treh dneh. Na prvih dveh večerih nastopijo vsi prijavljeni ansambli, ki izvajajo dve skladbi. Na nedeljskem, finalnem delu Festivala, nastopijo najboljši ansambli prvih dveh večerov. Njihov izbor in število določijo strokovna komisija.

4. Ansambli, ki so bili pripuščeni v finale, nastopijo z istima skladbama naslednji večer in se potegujejo za te nagrade:

A) nagrada za najboljši ansambel Festivala in trofej društva "F. B. SEDEJ" 1.100,00 €;

B) nagrada občinstva 520,00 €;

C) nagrada za najboljšo vokalno izvedbo 360,00 €;

Č) nagrada za najboljšo izvedbo kvinteta 310,00 €;

D) nagrada za najboljšo izvedbo tria 310,00 €;

E) nagrada za najboljšo besedilo 160,00 €;

F) nagrada za najboljšo melodijo 160,00 €;

G) nagrada za najboljšega debitanta 160,00 €.

5. O vstopu v finale in podelitvi nagrad pod točkami A, C, Č, D, F in G določa komisija, ki jo sestavljajo glasbeni strokovnjaki in predstavniki organizatorjev. Komisiji predseduje predsednik društva. O nagradi pod točko E odloča komisija, ki jo sestavljajo literarni, jezikoslovci in predstavniki društva.

6. Nagrado pod točko A, in sicer nagrado za najboljši ansambel Festivala, podeli strokovna komisija za splošni vtis ansambla (izvedba, melodija, izvirnost in predstavitev ansambla na odru itd.) in je podeljena izključno za izvirno skladbo.

Nagrado pod točko B, in sicer nagrado občinstva, podeli občinstvo na podlagi posebnih glasovnic. Ocena občinstva je osnovana izključno na izvedbi skladbe iz zakladnice najbolj priljubljenih uspešnic domače glasbe.

Nagradi pod točko C, in sicer nagrado za najboljšo vokalno izvedbo, in točko E, in sicer nagrado za najboljšo besedilo, podelita strokovni komisiji na podlagi najboljših izvedb oziroma besedila izvirne skladbe.

Nagradi pod točko Č, in sicer nagrado za najboljšo izvedbo kvinteta, in točko D, t.j. za najboljšo izvedbo tria, podeli strokovna komisija na podlagi izvedbe obeh skladb.

Nagrado pod točko G podeli komisija najboljšemu an-

samblu med tistimi, ki prvič nastopajo na Festivalu.

Ansambel, ki je prejel nagrado pod točko A, in sicer nagrado za najboljši ansambel Festivala, ne more prejeti nobene druge nagrade!

7. Prijava mora vsebovati:

a) naziv ansambla, sedež in datum ustanovitve;

b) naslov ansambla ali njegove vodje, kamor bodo naslovljeni bodoči dopisi, ter nujno telefonska številka;

c) besedilo in notno gradivo izvirne skladbe;

č) naslov in izvirni izvajalec skladbe iz zakladnice najbolj priljubljenih uspešnic domače glasbe;

d) število članov ansambla in njihova funkcija v ansamblu;

e) fotografija in kratek zgodovinski opis ansambla.

Podatki morajo biti čitljivi in popolni. Rok za prijavo poteče 15. maja 2003.

Prijave morajo biti poslane na naslov:

SKPD "F. B. SEDEJ"
Trg Svobode, št. 6
34070 Števerjan
Gorica-Italija
tel.-fax: 0481/884037

8. Organizator si prevzema stroške večerje in preno-

čišča ansambla. Vsi ostali stroški so v breme ansambla!

9. S prijavo na Festival privoli ansambel snemanju izvirne skladbe za radijske oz. televizijske programe.

10. Organizator si pridržuje pravico, da po potrebi spreminja navedena pravila, brez nikakršnih predhodnih obvestil!

Za vse morebitne informacije se lahko obrnete na podpredsednika društva F.B. Sedej (Franka Padovan, tel. šte. 0481 884160, mobilni: +39 338 7812271), vsak dan, razen ob sobotah in nedeljah, od 13.30 dalje, oziroma pisno, na navedeni naslov društva.

UMRL BRUNO CHINTAROLI

Pred dnevi je v Gorici umrl dr. Bruno Chintaroli, večletni predsednik goriške pokrajinske uprave. Izhajal je iz vrst takratne Krščanske demokracije. Bil je vesten upravitelj in zmeren politik.

Chintaroli je nato bil še več let predsednik goriških mestnih podjetij.

OBVESTILA

POTOVANJE Novim glasom v Provanso od 22. do 30. aprila 2003 je zagotovljeno. Na razpolago je še nekaj mest. Pohitite z vpisom, ker se rok vpisovanja izteka. Informacije na uredništvih v Gorici (tel. 0481 533177) in Trstu (tel. 040 365473).

VPODGORI bo v nedeljo, 30. marca, maša za pokojnega organista in zborovodjo Bogomirja Špacapana, po kateri bo že tradicionalni zborovski koncert nabožnih postnih pesmi. O pokojnem bo priložnostni govor podal dr. Rafko Dolhar.

ŠTIRIDNEVNO ROMANJE v Medjugorje. Kdor se želi udeležiti romanja v Medjugorje od 30. maja do 2. junija letos, naj za vsa navodila in informacije pokliče telefonsko številko za Gorico 0481 882395 ali 0481 32121 (trgovina Agrosemi na Trstiku - Darko Durček) ali pa za Trst tel. 040 229166 (g. Jože Markuža). Vpis velja do zasedbe mest v avtobusu ali najkasneje do konca aprila.

DRUŠTVO JADRO bo v soboto, 15. marca, in soboto, 22. marca 2003, priredilo s sodelovanjem občinske uprave Tečaj kuhanja kraških jedi, ki ga bo vodila Vesna Guštin iz Repna. Začetek ob 15. uri na sedežu Društva Alpincev v Soleščianu. Obvezna je prijava in prispevek za jedi. Prijave na sedežu društva v Romjanu v četrtek večer od 19. do 22. ure. Za informacije: Karlo, tel. 0481 482015, in Štefanja, tel. 0481 776123.

SEKCIJA SLOVENSKE skupnosti Sovodnje vabi somišljenike in prijatelje na občni zbor, ki bo v prostorih male dvorane PD Rupa-Peč v ponedeljek, 17. t.m., ob 20.30.

SLOVENSKA VERSKA skupnost v Sesljanu vabi v nedeljo, 23. marca, ob 9. uri k sv. maši na čast sv. Jožefu. Obenem sporoča, da bomo s to nedeljo imeli spet redno nedeljsko mašo.

DAROV

ZALAGNE po svetu: v spomin na pok. prijatelja prof. Emila Doktoriča L.L. 50,00; namesto cvetja na grob Emila Doktoriča sestre Doljak 60,00; v počastitev spomina prof. Emila Doktoriča Vida Bitežnik 25,00; v spomin na prijatelja Emila Doktoriča C.T. Komac 50,00 €.

ZA MISIJONARJA P. Opeko: ob 6. obletnici smrti moža Bogomira daruje žena 200,00 €.

ZA CERKEV v Rupi: Laura Koncut namesto cvetja na grob Marije Merljak Šinigoj 25,00; Forchiassin Gorkič Anna 20,00; Marjeta Povodnik Kosič namesto cvetja na grob Marije Merljak Šinigoj 20,00; Andrej Kosič 20,00 €.

ZA MePZ Rupa-Peč: Andrej Kosič 20,00 €.

ZA CERKEV v Gabrjah: Lucia in Marco Muto ob srebrni poroki 50,00; Ivanka Devetak Jurin 20,00 €.

ZA CERKEV na Peči: O.Š.K. 10,00; N.N. ob krstu Aljaža in Jane 50,00; nonoti Ciril in Ljilja ob krstu Aljaža in Jane 100,00 €.

KULTURNO DRUŠTVO SABOTIN

vabi na

VESELO OTROŠKO POPOLDNE

ki bo v nedeljo, 16. marca 2003, ob 15.30 na sedežu društva v Štmaru.

NASTOPILO BOSTA:

- otroški pevski zbor Štmaver ob spremljavi orff-instrumentov in
- otroška dramska skupina KD Sabotin z lutkovno glasbeno pravljico Janeza Bitenca TINKO POLOVINKO.

Topolo vabljeni!

POD POKROVITELJSTVOM ZVEZE SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE

Vljudno vabljeni na odprtje fotografske razstave

PRELESTNA TIŠINA KRAJINE

Mirko Bijuklič

Umetnika bo predstavil Jurij Paljk

Kulturni center Lojze Bratuž Gorica
Petek, 28. marca 2003, ob 18. uri

PAOLA BERTOLINI GRUDINA

Društvo Ars vljudno vabi v pisani svet ilustracij otroških knjig. Otvoritev likovne razstave bo v petek, 14. marca 2003, ob 18. uri v Galeriji Ars na Trstiku 25 v Gorici. O umetnikih bo spregovoril Jurij Paljk. Razstava bo na ogled do 29. marca po urniku uradov.

WALTER GRUDINA

ZVEZA PEVSKIH ZBOROV PRIMORSKE
ZVEZA SLOVENSKE KULTURNI DRUŠTEV
ZVEZA CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV
ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE
JAVNI SKLAD RS ZA KULTURNE DEJAVNOSTI

PRIMORSKA POJE 2003

Nedelja, 23. marca 2003, ob 17. uri
Gorica, Kulturni center Lojze Bratuž

SOORGANIZATORJA: MePZ Lojze Bratuž
in MoPZ Mirko Filej

DESET LET KD PLANIKA

Domače kulturno društvo Planika je letošnji dan kulture praznovalo posebno slovesno, saj praznuje letos deset let svojega delovanja.

V organizaciji KD Planika so kulturni praznik v Kanalski dolini obeležili ob podpori občine Naborjet (na sliki) prejšnji petek zvečer v Beneški palači v Naborjetu. Nastopili so otroci, ki obiskujejo tečaj slovenskega jezika in glasbene šole. Večer sta kulturno in zabavno obogatila še priljubljeni slovenski pesnik Tone Pavček in kantavtor Andrej Šifer.

Župan Naborjeta je pohvalil sadove truda in ljubezni solarjev in njih mentorje, s katerimi dela in jih z mladostno energijo povezuje prof. Nataša Komac. Za počastitev praznika z njihovo prisotnostjo in za različno pomoč ob raznih priložnostih, se je za-

hvalil številnim županom iz Savske in Soške doline ter bližnjih zamejskih občin. Spregovoril je še o pomembnosti uspešnega desetletnega delovanja Kulturnega društva Planika, ki dopolnilno usposablja in združuje vse več mladih izobražencev in tistih, ki so na tej poti že sposobni sami pripraviti prijeten in slovesen kulturni program, kot je bila ta počastitev praznika slovenske kulture.

Zahvalil se je še za pravkar uspešno končano akcijo zbiranja rabljenih knjig, ki so jih gorenjske knjižnice za minulo leto podarile dopolnilni šoli v Kanalski dolini, posebno še Juretu Svobljaku, ki jo je vodil. Ta je ob predaji učencem zaželel pri branju veliko radosti in bogatitve materine besede in njenega kulturnega ter duhovnega bogastva.

MM

KAKŠNA NAJ BO PRIHODNOST ENOTNE LISTE?

JANKO KULMESCH

Koroške občine so volile nove občinske parlamente. Volitve so bile deležne velike pozornosti tudi zunaj dežele ob Dravi, še posebej na Dunaju. Veljale so kot test za politiko nove Schüsslove zvezne vlade oz. koalicije avstrijskih krščanskih demokratov in Haiderjeve svobodnjaške stranke, ki je napovedala vrsto finančnih obremenitev za davkoplačevalce. Temu primerno veliko je v javnosti ogorčenje na Schüsslov kabinet, ki nima nasprotnika samo v sociodemokratski opoziciji, temveč tudi v koroškem deželnem glavarju Haiderju, pa čeprav je njegova stranka del sedanje zvezne vlade.

Prvi račun je Schüssel že prejel - na nedeljskih občinskih volitvah na Koroškem. V deželnem merilu so veliki zmagovalci socialdemokrati, ki so napredovali od 40,5% na 46,4%. Veliki poraženci so svobodnjaki, ki so bili pred šestimi leti še na 2. mestu, sedaj pa so spet na tretjem. Izgubili so skoraj 7%; njihov sedanjí delež znaša 19,2%. Bolje se je godilo krščanskim demokratom; zasedli so spet 2. mesto (23,4%), vendar je njihov prirastek dokaj majhen - 1,1%.

Haider po volitvah ni hotel komentirati poraznega izida za svobodnjaško stranko. Toliko večja so zato ugibanja, kako misli ukrepati. Treba je namreč vedeti, da so najkasneje prihodnje leto na sporedu deželnozborske volitve. Težko si je predstavljati, da se Haider ne bo skušal izogniti neugodnemu vetru, ki piha z Dunaja. Kdor Haiderja pozna, ve, da bo skušal

z vso silo preprečiti, da na dan deželnozborskih volitev ne bo stal v javnosti kot poraženec, temveč v čim ugodnejši luči - če potrebno, tudi na račun lastne stranke oz. koalicijskega partnerja Schüsslovih krščanskih demokratov.

Nedeljske občinske volitve pa niso bile zelo pomembne samo za večinske stranke. Nič manj pomembne so bile tudi za slovensko narodno skupnost in za njeno samostojno volilno gibanje, združeno v Enotni listi. Na deželni ravni Enotna lista nima izgledov za uspeh, toliko uspešnejša pa je bila v preteklosti na občinski. Napredovala je od volitev do volitev in dosegla pred šestimi leti 56 občinskih svetnikov oz. 5527 glasov.

Tokrat ni bila tako uspešna. Razveseljiv je sicer njen prirastek glasov od 5527 na 5632. Prav tako je razveseljivo, da je pri volitvah županov, ki se na Koroškem posebej volijo, prišla v občinah Bistrica nad Pliberkom in Globasnica v drugi krog (v nedeljo, 23. marca). Na žalost pa je nazadovala pri mandatih - od 56 na 52, v dveh občinah, na Bistrici na Zilji in v Hodišah, pa je sploh izpadla. Pri mandatih je napredovala samo v občini Bilčovs (od enega na dva).

Ne glede na to, da je EL dosegla rekordno število glasov, se zastavlja vprašanje: kam naj vodi pot slovenskega samostojnega volilnega gibanja? Ali naj se skuša EL profilirati kot dvojezična regionalna stranka ali pa naj naprej ostane v javni zavesti slovenska stranka? Najti odgovor na to ne bo enostavno - bo pa nujno.

HREPENENJE BREZMEJNO

MIRAN MIHELIC

Osnovna šola Simona Gregorčiča Kobarid in Občina Kobarid sta v petek, 8. marca, zvečer v kulturnem domu pripravili prvo večjo javno predstavitev življenja in dela posoškega rojaka, pesnika, pripovednika, prevajalca in reševalca slovenskega šolstva, zlasti srednjega v Gorici, rojenega v Kredu, profesorja dr. Joža Lovrenčiča.

Slovesnosti so se, v odsotnosti predstavnikov šolstva na regijski in državni ravni, udeležili mnogi pripadniki civilne družbe, ki so pred trinajstimi leti organizirali prvo, javno počastitev njegovega spomina in v rojstnem Kredu postavili spominsko ploščo na pročelju farne cerkve. Kot je povedal slavnostni govornik Tomaž Pavšič, podpredsednik SSK, je bil čas, da z Lovrenčičem pretrga Posočje še en javni molk v prostoru, kot je kulturni dom v Kobaridu. Tudi sam Lovrenčič se je vse življenje javno izpostavljalo za svoj narod, vero in postavu. "Takoj po prvi svetovni vojni je bil imenovan včasno narodno predstavništvo v Beogradu kot zastopnik za Gorisko, sodeloval je na pariških mirovnih pogajanjih. Med drugo svetovno vojno je živel kot profesor v Ljubljani. Vendar se je po kapitulaciji Italije lahko vrnil med svoje primorske brate tudi v Gorico, kjer je po nemški zasedbi prevzel ravnateljstvo nanovo ustanovljene slovenske gimnazije, ki jo je novi okupator dovolil najbrž tudi v politični igri s tedaj nekoliko ponižanim goriškim italijanstvom. Za ustanovitev gimnazije gre njemu velika daljnovidna zasluga. Čeprav je zaradi tistega ravnateljstva, pa tudi zaradi pripadnosti krščanstvu ter navezanosti na cerkev, moral prestati številne kritike in ne samo kritike - kako mu je to zagnilo leta po vojni, ve samo njegova družina in kljub temu da nočemo jemati veljave partizanskim šolam po deželi, ostaja zgodovinsko dejstvo, da je njegov trud za slovensko srednjo šolo tudi v našem mestu Gorici, ki niti v dobi demokracije ne trpi slovenskih napisov, postal trdna temeljna postavka (priznana od zavezniške uprave-op.av.), na kateri se je pozneje lahko razvijalo povojno slovensko šolstvo v Italiji. Da se mu ni bilo lahko odločati, je razvidno iz njegovega avtobiografskega dela Med Scilo in Karibdo..."

Danes je najpomembnejše to, da ga ni vrnilo le njegovo "hrepenenje brezmejno, do smrti srce domovine je žejno", temveč postaja to hrepenenje, hrepenenje njegovih ljudi, za katere je živel in ustvarjal, da zadihajo z obema stranema pljuč. Prav je, da je ena od slovenskih šol prav pri tako pomembnem šolniku, kot je bil profesor Lovrenčič, pokazala, kako je treba šolarjem spregovoriti in jih vzgajati brez žaljivega odnosa, voditi po poti do

resnice in tudi poprave krivic in indoktrinacijskih laži, zapisanih v zgodovino in zavest pedagogov, oblikovalcev javnega mnenja in ljudi, da bo med nami manj kupljivih duš in namesto lahko zavedljivih, upogljivih, sklonjenih glav, več pokončnih in zavednih duš tudi pri tesnejšem soočanju s kulturami drugih narodov znotraj EU.

V ta namen so učenci osnovne šole ob kulturnem prazniku, pod mentorstvom Majde Sok, pripravili posebno izdajo Glasila in na tem kulturnem večeru, ki je bil sicer nekaj mesecev zamujena proslava v čast 50-letnici literatove smrti, brali in peli njegove pasmi in spomine domačinov o njegovi osebnosti in tragičnosti časa, v katerem je živel. Ravnateljica šole Nada Raspet je v uvodu povedala, "da je poezija prof. Lovrenčiča tista prava, o kateri imajo literarni kritiki svoje sodbe in pripombe, je za mlade in za vse nas poučna življenjska zgodba, ki kaže na relativnost "velikih" besed kot so politika, oblast, politični sistem. Preganjan je bil od fašistov, obsojen od povojne oblasti tedanje jugoslovanske države, potisnjen v pozabo in revščino. A prave resnice ne more nihče pokopati. Čas je pokazal, da je bil žlahtni mož slovenstvu, občečloveškim vrednotam in veri predan na trajnejši način. Režimi so propadli, on pa ostaja in utrjuje pričanje, da je samotni posameznik tisti, ki izžareva pravo toplino v svojem prostoru, narekuje smer in vabi k velikim dejanjem. Ni treba velikih teorij za takšno ugotovitev. Joža Lovrenčič je tipičen, konkreten, veliki primer takšnega človeka. Čas, ki prihaja, pometa z delitvami, kot so levo, desno, črno belo, rdeče v prid pridevnikom, kot so: človeško, svobodno, pošteno. Joža Lovrenčič nas je o tem veliko naučil."

Njegovo najpomembnejše literarno delo je *Sholar iz Trente*, ki je izšel leta 1939 in so ga nekateri kritiki že takoj ocenili kot najboljši in motivno najbogatejši slovenski ep. Ob trpljenju slovenskega naroda pod fašizmom in komunizmom pa so mnogi odkrili preokost in sporočilnost avtorjevih misli, česar polovica kristjanov ni znala ali želela v celoti razumeti vse do danes, in delo imenovali slovenski Faust. Nikakor ni mogoče prezreti zbirke *Očenaš* iz leta 1915 in *Deveta dežela*, ki je izšla samo dve leti kasneje. Marsikdo pa v najbolj svinčenih časih niti v Posočju ni vedel, da javno poje "Dekle, daj mi rož rdečih", prepovedanega profesorja Lovrenčiča - Pepija Košanovega iz Kreda. In da je za spominjanje na križev pot pesnikovega življenja postni čas kot nalašč, saj ta pripravlja na željo, še več "hrepenenje brezmejno" o povabilu, ki se mu Lovrenčič ni izognil v narodnem niti verskem oziru: "...jejte iz tega vsi, pijte iz tega vsi!"

GLOSA JURIJ PALJK

O PONAVALJANJU

Ne bi radi pisali samo oistem ponavljanju, ki ima za posledico vedno iste napake in zato ponavljanje vedno istih zgrešenih stvari.

Pa je že tako, da je tudi naš življenje eno samo ponavljanje običajno istih vsakdanjih opravil, opravkov in navad. Ponavlja se seveda lahko tudi neka učna snov in v takem primeru ima ponavljanje seveda pozitiven prizvok, ki pa postane skrajno negativen, če rečemo nekomu, da je ponavljač, kar pomeni preprosto to, da ponavlja razred, kar seveda ni ne zanj ne za okolico najbolj prijetno.

Popolnoma negativen prizvok pa dobi ponavljanje v trenutku, ko rečemo nekomu, da se ponavlja, pa naj gre za to, da dotični ponavlja pametne ali pa manj pametne stvari. Tudi sicer je slovenska beseda ponavljač samostalni, ki prvenstveno označuje šolarja, ki razred zaradi učnih neuspehov ponavlja, a se ta beseda večkrat uporablja tudi za druge ljudi in vedno z negativnim prizvokom.

Tako tudi tisti, ki pišemo, večkrat na svoj račun slišimo očitke, da se ponavljamo, da pišemo vedno ene in iste stvari, da smo skratka zaradi ponavljanja dolgočasni, nezanimivi in večkrat zato neberljivi. Če kritiko sprejmemo tudi od tistih, ki sami niso nikdar ničesar napisali, kar pa še ne pomeni, da ne bi

znali povedati in morda tudi vedeti, kako se ne sme pisati, smo že na pol poti, da se ne bomo ponavljali več, pa čeprav je to izredno težko.

V življenju, na katerega se kot otroci pripravljamo tako z miselnim kot s telesnim nenehim ponavljanjem, je ponavljanje tisto, kar preide v navado, za katero pa se točno ve, da je železna srajca. Učenje je dejansko eno samo nenehno ponavljanje neke snovi, ki nam naučena služi za razumevanje druge, do katere pa pridemo samo z znanjem prve in seveda novim ponavljanjem.

Če je res, da je že življenje samo neko nenehno ponavljanje naučenih in tudi vedno novih stvari, o čemer nam pričata že čas in sama narava, pa je še kako res, da je tudi danes še vedno zelo aktualen latinski rek, ki pravi, da se je motiti zares človeško, da pa je hudičovo delo, če se napake ponavljajo.

Prav tako pa lahko rečemo, da je ponavljanje tista človeška navada, ki človeka dela enakega, če pa že ne enakega, vsaj sorodnega sočloveku. Samo človek, ki se je naučil nečesa s ponavljanjem, se je naučil stalnih navad, ki so temeljnega pomena v življenju.

Tisti ljudje, ki po šolo-

obveznem učenju nikdar več niso vzeli knjige v roke, danes niso več zmožni ponavljati enega najlepših obredov, kakršen je za vsakega strastnega bralca odpiranje in branje vsake nove knjige. Tudi tu gre v bistvu za ponavljanje vedno istega obreda, navade, a vsi vemo, da je lahko take vrste ponavljanje tudi prijetno in seveda koristno.

Najslabše je, če se nekomu nenehno ponavlja, kako da se sam ponavlja, pa naj gre za pripovedovanje, delo ali pisanje, in se pri tem pozablja, kako je že govorjenje o tem, da se nekdo ponavlja, postal eno samo dolgočasno ponavljanje.

Ko so nekoč papeža Janeza XXIII., ki je bil znan pod vzdevkom "dobri papež", vprašali zagovorniki sodobne in zato na ustaljene, stare obrazce navezane molitve, kaj meni o molitvi rožnega venca, češ da je rožni venec eno samo dolgovezno ponavljanje vedno istih dveh molitvic, je ta veliki italijanski mož odgovoril z vprašanjem: "A ste vi vaši ženi samo enkrat rekli, da jo imate radi?"

Ponavljanje je pač ena od temeljnih človeških lastnosti, ki človeku omogoča, da se prebija skozi življenje tako,

da ne ponavlja vedno enih in istih napak, ampak tudi tako, da ponavlja določena dela, za katera radi pravimo, da so dobra.

Tako pobiralec krompirja kot pisec v bistvu ponavlja naučene gibe, načine razmišljanja in tako pri pobiranju krompirja kot pri pisanju nikdar ni veliko novega, če tega seveda nočemo videti. A vsakdo ve, da je lahko vsaka letina krompirja drugačna, nikdar enaka prejšnji, pa čeprav se pobiranje krompirja ponavlja vsako leto.

Če nekateri pisatelji radi rečejo, da vse življenje pišejo eno samo knjigo, lahko časniki mirno zapišemo, da z vsakim zapisom ponavljamo stvari, ki so jih drugi že bili napisali, najbrž lahko tudi boljše kot mi.

Umberto Eco, ki se vse življenje ukvarja s pomenoslovjem, je nekoč zapisal v eni od svojih ponavljajočih se rubrik, da je bilo na svetu že itak vse napisano in zato sodobnik, ki piše, piše vedno iste stvari, jih ponavlja in se ponavlja.

Ta zapis samo kot majhna obljuba, da bomo skušali v prihodnje biti ponavljajoče se izvirni in se zato tudi ne ponavljati! Predvsem pa zato, ker je tako prav, in tudi zato, da ne bomo poslušali ponavljajočih tem, kako da se sami ponavljamo!

"KER NOČEMO V OSAMO IN NAZAJ NA BALKAN!"

VKLJUČITEV V MEDNARODNI POVEZAVI USODNO POMEMBNA

MARJAN DROBEŽ

Dogodki v Sloveniji se hitro vrstijo, vsi se zdijo pomembni za državo in njena stremjenja, a v javnosti prevladujeta dve temi. Možni napad na Irak in soočanje med privrženci in nasprotniki vključitve Slovenije v EU in zvezo NATO. Vročica pred referendumom, ki bo v nedeljo, 23. marca, narašča. Vlada je sicer pričela kampanjo za vstop v obe povezavi, za to pa se je prvič jasno izrekel tudi premier Anton Rop. Nagovarjanje Slovencev poteka pod geslom *Doma v Evropi, varni v NATU*, večinoma v obliki javnih debat v ožjih okoljih ter pogovorov med privrženci in nasprotniki vključitve, ki jih predvajajo predvsem lokalne radijske in televizijske postaje. Večina znanih politikov doslej v kampanji še ni sodelovala, zato pa za vstop v povezavi lobirajo znane osebnosti iz tujine, denimo, iz EU in zveze NATO v Bruslju ter iz posameznih držav članic obeh integracij. V Sloveniji jih je toliko, kot da smo nenadoma postali središče neke krize ali pa mednarodne politike. Med visokimi obiskovalci so bili tudi predsednik evropske komisije (vlade) Romano Prodi, evropski komisar za vključevanje novih članic v EU Gunter Verheugen, predsednik odbora za zunanjo politiko nemškega parlamenta Volker Rühe, pa generalni sekretar zveze NATO George Robertson (na sliki). Nadalje so pomembnost vključitve v EU in NATO utemljevali zunanji ministri

Dokument z opozorilom, zakaj je vstop Slovenije v EU in NATO nujno potreben, so podpisali tudi Milan Kučan, ljubljanski nadškof in metropolit dr. Franc Rode ter mariborski škof dr. Franc Kramberger in koprski škof msgr. Metod Pirih.

Portugalske, Danske in Češke, Martines de Crus, Per Stig Moller in Cyril Svoboda. Napovedana pa sta še obiska visokega predstavnika Evropske unije za skupno zunanjo in varnostno politiko Javiero Solana ter nemškega zunanjega ministra Joschka Fischerja.

Omenjeni politiki v pogovorih in izjavah pritrjujejo razmišljanjem in mnenjem predstavnikov slovenske oblasti, da bi morebitni neuspeh referenduma o vstopu v NATO (uspeh glasovanja o vstopu v EU naj bi bil menda zagotovljen) državo osamil v mednarodni skupnosti, s čimer bi nastale nepredvidljive posledice za usodo in prihodnost države. Predsednik države dr. Janez Drnovšek je v intervjuju, ki ga je ljubljanski časnik *Dnevnik* objavil v soboto, 8. t.m., predhodke in pridržke glede vključitve v obe povezavi takole ocenil. "Zdi se mi, da se je v Sloveniji v zadnjih letih izoblikoval občutek popolne varnosti, češ kaj pa se nam lahko zgodi, tako ali tako bomo šli v EU, kar bi nam moralo zadoščati. Opozorjam, da je lahko takšen občutek zelo zgrešen in da se lahko predvidevanja, da se nam v prihodnosti ne more nič več zgoditi, izkažejo za zelo nevarne iluzije. Kot državnik, ne prej kot predsednik vlade in ne sedaj kot predsednik Slovenije, si nikakor ne upam reči,

da ne potrebujemo NATA in da nas nihče ne bo ogrožal v prihodnosti. Take izjave bi bile z moje strani neodgovorne. Nočemo nazaj na Balkan, saj si vse države, ki so tam, želijo v EU in NATO. Slovenci smo se na plebiscitu 23. decembra 1990 odločili za samostojno državo. Ni nobene dvoma, da bo letošnji 23. marec, datum referendumskega odločanja o vstopu v obe povezavi, drugi najpomembnejši datum za državo".

Tehtne misli je prispeval tudi generalni sekretar NATA lord George Robertson. Opozoril je, "da bi Slovenija v primeru referendumske odklonitve članstva ostala na obrobju, povabilo pa ne bo na voljo vsako leto. Če bi s prstom pokazali na območje, kjer je opaziti koristi, ki jih prinaša NATO, je to zagotovo Slovenija. Kljub pretresom v sosesčini je postala dokaj stabilna in cvetoča država, tudi za-

radi tega, ker jo je že doslej varoval NATO, ki je ustavil vojno v Bosni in Hercegovini in preprečil njene škodljive posledice".

Tudi slovensko gibanje je dejavno poseglo v oblikovanje javnega mnenja za pozitiven odgovor na bližnjih referendumih o vstopu Slovenije v EU in NATO. Predsednik omenjenega gibanja dr. France Bučar je ob tem opozoril, "da se ljudje večinoma ne zavedajo usodnosti odločitev, ki bodo sprejete 23. marca". O tem so predložili posebno izjavo, v kateri Slovensko panevropsko gibanje opozarja, zakaj je vstop Slovenije v obe povezavi nujno potreben. Doslej je dokument podpisalo več znanih osebno, ki se uvrščajo v civilno družbo. Poleg prvopodpisane dr. Franceta Bučarja so omenjeno izjavo podpisali še nekdanji predsednik republike Milan Kučan, predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti dr. Boštjan Žeks, nekdanji predsednik predsedstva Socialistične republike Slovenije Janez Stanovnik, sociologinja dr. Spomenka Hribar, slovenski metropolit in ljubljanski nadškof dr. Franc Rode, škof evangelizacijske cerkve mag. Geza Erniša, pesnik Niko Grafenauer, mariborski škof dr. Franc Kramberger, koprski škof Metod Pirih, vrhovna državna tožilka Barbara Brezigar, predsednik Vrhovnega sodišča Mitja Deisinger ter dekan fakultete za podiplomske in evropske študije dr. Peter Jambrek.

HAAŠKO SODIŠČE

MILAN KUČAN BO MORDA PRIČAL ZOPER MILOŠEVIĆA

Tednik *Demokracija* je v novi številki objavil seznam in fotografije vodilnih ljudi v Slo-

mora slovenska država poskrbeti, da se vzpostavi demokratično ravnotežje. V nasprot-

veniji, ki naj bi tvorili t.i. družbeno elito. Gre za okrog sto znanih oseb z najrazličnejših področij, ki naj bi obvladovale Slovenijo. Večina izmed njih so člani LDS in ZLSD, drugi so privrženci teh strank, nekateri pa elito podpirajo, ker je pač večinska. Omenjeni tednik je družbeno in politično elito v Sloveniji razdelil na tri kategorije. Do izteka mandata je bil najvplivnejši človek v Sloveniji Milan Kučan, ki se zmeraj spada v t.i. ložo 1. Sedanji predsednik države dr. Janez Drnovšek (na sliki desno) naj bi spadal v ložo 2, premier Anton Rop (na sliki levo) pa je uvrščen med ložo 1 in ložo 2. Manjšinska elita, ki naj bi se politično in ideološko navdihovala iz opozicijskih političnih strank, predvsem iz koalicije Slovenije, ima precej podpore v kulturi, malo pa v gospodarstvu. V *Demokraciji* so zapisali, "da politične elite levice praktično v celoti obvladujejo Slovenijo, kar je samo dokaz, da

nem se bo ohranjalo sedanje stanje".

Preiskovalci mednarodnega sodišča za vojne zločine na območju nekdanje Jugoslavije so v prejšnjem tednu ponovno obiskali bivšega predsednika Slovenije Milana Kučana. V pogovoru z njim so se zanimali za politične razmere v Jugoslaviji v času, preden je ta razpadla, in za tedanjo vlogo Slobodana Miloševića. Omenjeni pogovor naj bi kazal na možnost, da bo sodišče v Haagu Milana Kučana povabilo, naj priča zoper Slobodana Miloševića. Preiskovalci mednarodnega sodišča so se o isti problematiki prejšnji teden pogovarjali tudi s sedanjim predsednikom Slovenije, dr. Janezom Drnovškom.

M.

GRADNJA SPOMENIKA NA VELIKEM CERJU

DELA USPEŠNO NADALJUJEJO

Kot znano, na Velikem Cerju nad Lokvico pri Opatjem selu, na pobudo Društva za negovanje rodoljubnih tradicij organizacije TIGR Primorske, grade spomenik braniteljem slovenske zemlje. Gre za obsežen in pomemben projekt, saj bo spomenik namenjen vsem Slovincem, ki so v različnih obdobjih in razmerah delovali in žrtvovali tudi svoje življenje za obrambo slovenskega etničnega ozemlja ob meji z Italijo. Gradnja uspešno poteka, vodi pa jo Zlatko Martin Marušič, župan občine Miran-Kostanjevica. Objekt je že pod streho, tako da je spomenik že zaznat v vseh njegovih

razsežnostih. V objektu bo prvo nadstropje posvečeno prvi svetovni vojni, drugo narodnoobrambni in protifašistični organizaciji TIGR, tretje obdobju narodnoosvobodilnega boja in četrto nadstropje vojni za osamosvojitve Slovenije. S spomenika bo izredno lep in zanimiv razgled od Triglava do Furlanije, Jadranskega morja s Trstom, pa do Krasi in Vipavske doline. Spomenik je že sedaj, ko je še v gradnji, postal zanimiva turistična točka. Gradbena dela bodo predvidoma končana v tem letu, izvaja pa jih družba Primorje iz Ajdovščine. Spomenik naj bi bil v celoti, vključno z urejenim okoljem, predan namenu leta 2005. Direktor Goriškega muzeja Andrej Malnič je povedal, da so že začeli zbirati muzealije, to je predmete, razne dokumente in drugo gradivo, ki jih bodo razstavili v vseh štirih nadstropjih velikega spomenika. Stroške gradnje in opreme spomenika na Velikem Cerju ocenjujejo na okrog 360 milijonov tolarjev. Sredstva zbirajo država, primorske občine, gospodarstvo, veteranske in druge organizacije, društva ter posamezniki. Državni zbor je v letošnjem proračunu za gradnjo namenil 130 milijonov tolarjev.

M.

IZDALA JO JE ČASOPISNA-ZALOŽNIŠKA DRUŽBA KMEČKI GLAS IZ LJUBLJANE

NOVA KNJIGA O ALEKSANDRINKAH IZ GORIŠKE V EGIPTU

Gre za roman o dojljah in otroških negovalkah z Goriškega, ki so v prejšnjem stoletju odhajale na delo v Aleksandrijo in Kairo, da bi prihranile denar, s katerim so v domačih okoljih laže reševale socialne stiske ali celo reševale gospodarstva in posestva pred dražbo in prehodom v tujo last.

Delo je roman o aleksandrinh, avtor pa je zapisal, "da najbrž te knjige ne bi bilo brez dokumentarnih zapisov Dorice Makuc v njeni knjigi o aleksandrinh, ki jo je izdala Goriška Mohorjeva družba". Dodajamo, da so t.i. aleksandrinke bile ženske na začasnem, več let trajajočem delu v Egiptu. Doma so bile pretežno z Goriškega, delale pa so kot dojlje, otroške negovalke ali kot gospodinjke pomočnice pri bogatih družinah. Ocenjujejo, da je bilo pred drugo svetovno vojno v Egiptu okoli sedem tisoč Slovencev, največ jih je bilo v Aleksandriji, manj pa v Kairu.

Pisatelj Marjan Tomšič je v uvodu nove knjige zapisal,

Časopisna-založniška družba Kmečki glas v Ljubljani je izdala in založila novo delo pisatelja (nekdanjega časnikarja Radia Koper-Capodistria) Marjana Tomšiča, z naslovom *Grenko morje*.

"da so vse osebe v romanu izmišljene in vsaka podobnost z resničnimi osebami ter njihovimi doživetji je le igra naključij". Vendar je precej zanesljivo, da je osebe in snov za svoje novo delo izbral pretežno v Prvačini, kjer je več let obiskoval in se pogovarjal z družinami, ki so imele dekleta ali žene v Egiptu. Knjigo je tudi najprej predstavil v Prvačini. V uvodu je tudi zapisal, "da knjigo posveča vsem aleksandrinh, ki so eno dobro stoletje z našim pogumom in požrtvovalnostjo hodile v Egipt in prestajale nepojmljivo hude travme, se potem vračale domov, pa spet odhajale v daljino in črno Afriko. Roman posvečam tudi njihovim možem in otrokom, ki so z bolečino in hrepenenjem čakali svoje žene in matere na

skalnih obalah krutega časa". V uvodu svojega novega dela je še zapisal, "da romana ne bi bilo brez prijateljske pomoči in potrpežljivega nagovarjanja dr. Alojza Zorna in brez srčnega sodelovanja Sonje Počkaj, hčerke goriške aleksandrinke Alojzije Humar-Počkaj. Prisrčna hvala tudi Gilbertu Cividiju, sinu aleksandrinke Marije Zorn, ki mi je pri pisanju pomagal s podatki, fotografijami in z drugimi dokumenti".

Delo je dopolnjeno s podrobnostmi o aleksandrinh in z razmišljanji o njihovem življenju in usodah, z vidika tedanjih družbenih in gospodarskih razmer, ki jih je zapisala magistra Marija Mercina iz Nove Gorice. Svojemu eseju, ki je v marsičem obogatil knjigo Marjana Tomšiča, je dal naslov *Pot k človeku*.

M.

PDG / PREMIERA

ARABSKA NOČ

V Primorskem dramskem gledališču bo v četrtek, 20. t.m., doživelo slovensko prazizvedbo delo nemškega še ne 35-letnega dramatika, režiserja in dramaturga Rolanda Schimmelpfenniga *Arabska noč* (Die arabische Nacht), v prevodu igralke Helene Persuh. Igra je bila prvič uprizorjena leta 2000 v Stuttgartu v gledališču Schauspiel Staatstheater, za tem so ji sledile še druge uprizoritve na Nemškem, Angleškem in drugod. *Arabska noč* slika življenje, sanje, misli in fantazije petih prebivalcev neke stolpnice v vroči poletni noči, ki se prepletajo z grobo banalnostjo mestnega vsakdana. Predstavo bodo v režijski zasnovi Diega de Bree oblikovali igralci PDG Ivo Barišič, Ana Facchini, Marjuta Slamič, Helena Persuh, Primož Pirnat in gost Miha Nemec, lektor Srečko Fišer, scenograf Jože Logar, kostumograf Alan Hranitelj, Aldo Kumar (glasba), koreografinja Jana Menger in Samo Oblakar (luči).

IK

SLOVENIJA

NAPOVEDI NISO NAJBOLJ ROŽNATE

**V SLOVENIJI ZASKRBLJENI
ZA TURISTIČNO SEZONO**

V slovenski turistični organizaciji so zaskrbljeni za letošnje turistično sezono. Najbolj neugodno bi nanjo vplivala morebitna vojna v Iraku. Po ocenah slovenskih turističnih predstavnikov v tujih državah, sicer zanimanje za obisk in počitnice v Sloveniji povsod narašča. Italija ostaja najpo-

membnejše tržišče. To zlasti zaradi t.i. igralniškega turizma, saj igralnice v Sloveniji vsako leto obišče okrog 2,5 milijona gostov iz Italije. Slovenija je zanimiva turistična dežela tudi za tiste Američane in Kanadčane, ki so sodelovali v mirovnih silah na Balkanu in so Slovenijo obiskovali že te-

daj. Zavedati pa se je treba, da k obisku prispevajo tudi obiski ladij ZDA v koprskem pristanišču.

Najbolj neugodna je turistična bilanca s Hrvaško. To državo je, denimo, lansko leto obiskalo kar okoli 870.000 Slovencev, ki so imeli 5 milijonov prenočitev, s čimer so v turističnem prometu Hrvaške dosegli visoko drugo mesto, takoj za turisti iz Nemčije. Hrvaških turistov v Sloveniji pa ni veliko, kar naj bi bila posledica neresenih političnih težav med državama. Po zadnjih podatkih imajo v Sloveniji 417 hotelov in podobnih obratov, s skupaj 80 tisoč ležišči. Lansko leto se je v državi mudilo skupaj okoli 2 milijona 162 tisoč turistov. Od tega je bilo domačih nad 859 tisoč, gostov iz tujine pa okoli milijon 302 tisoč. Največ jih je bilo iz Nemčije (229.000), Italija pa je bila s 275 tisoč turisti na drugem mestu.

M.

SPREJEMAJO TUDI INTERESENE IZ ZAMEJSTVA

**BREZPLAČNO USPOSABLJANJE
ZA UPORABO RAČUNALNIKOV**

V okviru tehniškega šolskega centra v Novi Gorici, zelo uspešno deluje tudi t.i. elektronska šola. Sodi v sistem približevanja informacijske tehnologije in njenih storitev uporabnikom, to je najširši javnosti. V njih lahko interesi ob strokovni pomoči oz. pod vodstvom mentorjev spoznavajo delo na računalniku, dostopajo do svetovnega spleta, uporabljajo elektronsko pošto in druge storitve, ki jih nudi svetovni splet. Gre skratka za usposabljanje in izobraževanje ljudi, da bomo lažje delovali v informacijski družbi. Mentorica usposabljanja v elektronski šoli je Metka Špacapan, ki poudarja veliko za-

nimanje posameznikov, pa tudi skupin iz podjetij, organizacij in društev na območju Nove Gorice. V šoli (učilnici) imajo devet računalnikov, ki so na voljo za usposabljanje oz. za uporabo vsak delovni dan, to je od ponedeljka do petka, od 15. do 19. ure. V obdobju od februarja leta 2002 pa do konca januarja letos je to elektronsko šolo obiskalo skupaj 2.636 oseb, ki so se želeli bodisi usposobiti za uporabo računalnikov ali pa so na le-teh opravili razne storitve. Mentorica Metka Špacapan je v pogovoru za naš časnik poudarila, da se večina obiskovalcev poslužuje elektronske šole za brskanje po internetu in za

pošiljanje elektronske pošte. Tudi tečajnikov, ki se organizirano udeležujejo računalniškega opismenjevanja, je kar precej. Posamezniki se z obiskom v šoli želijo seznaniti z vsemi možnostmi in prednostmi, ki jih nudi računalnik. "Prav taki občani so najbolj zaželeni, in zadovoljna sem, da so premagali strah pred računalnikom in spoznali velike možnosti, ki jih nudi informacijska družba".

Usposabljanje za uporabo računalnikov v okviru tehniškega šolskega centra v Novi Gorici je brezplačno, kar omogoča tudi Ministrstvo za informacijsko družbo. "V naši šoli bomo zelo radi sprejeli tudi rojake iz Gorice in drugod v zamejstvu v Italiji, ki se zanimajo za uporabo računalnikov", je v pogovoru za Novi glas še dejala Metka Špacapan.

M.

V PRIHODNOSTI BO VEČ TEŽAV

**SAMO ŠE LETOS SUBVENCije
ZA IZVOZ SLOVENSkih VIN**

V Sloveniji se prodaja vin tudi v tem letu zmanjšuje, za kar je več razlogov. Država je povišala davek na dodano vrednost za vino, zaradi česar so se maloprodajne cene povečale za 11,5%. Na manjšo prodajo vpliva tudi novi zakon o omejevanju prodaje alkohola, zlasti kar zadeva mlajše osebe. Poslovna skupnost za vinogradništvo in vinarstvo je zaradi omejenih gibanj, ki morda že napovedujejo krizo, zahtevala enako mernejšo razdelitev bremen. Davek na dodano vrednost bi morali plačevati vsi vinogradniki, le-teh je v Sloveniji okoli

50 tisoč, in ne samo 23 tisoč, ki so vpisani v register vinogradov in pridelovalcev vina. V Sloveniji imajo okrog 25 hektarov vinogradov, pridelovalci pa imajo prijavljenih le 15 tisoč ha nasadov.

Težave vinogradništva pa se bodo z vsotopom Slovenije v EU lahko še povečale. Subvencij za izvoz vin ne bo več. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano bo letos izplačevalo 80 tolarjev subvencije le še za stekleničena vina, naslednje leto pa bodo vinogradniki najbrž ostali tudi brez te podpore.

M.

**JE TEMELJNI PROBLEM
DRUŽBE PREVELIKA
PONUDBA BLAGA?**

Dr. Jože Mencinger, rektor ljubljanske univerze in ekonomist je nedavno izjavil, da je temeljni problem družbe, tudi slovenske, ta, da je tržišče zasičeno z najrazličnejšimi izdelki. Zato si skoraj ni mogoče več zamisliti novih produktov, po katerih bi ljudje na trgih še povpraševali. Njegove trditve je ocenil dr. France Križanič, direktor ekonomskega inštituta pravne fakultete v Ljubljani. V velikem intervjuju, objavljenem v *Kapitalu*, reviji za naložbo denarja, je dejal naslednje: "Infomacijska in mobilna telefonija sta postali zreli tehnologiji. Večina prebivalstva in gospodarstva ju poseduje, zato hitre rasti povpraševanja ni več pričakovati. Vprašanje, kdaj bo nastopilo nekaj novega in kako zaznati, kaj to bo, seveda ostaja. To, kar se pričakuje že dolgo, je povezava slike in telefona, a očitno so stroški izdelave takih izdelkov še previsoki. Zanimive ostajajo tudi različne izboljšave, ki ustvarjajo vtis, da imate bistveno nov tip avtomobila ali varnejši avtomobil, na primer". (M.)

SVETOVALNA SLUŽBA KMEČKE ZVEZE

**NOVI PREDPISI ZA TRGOVANJE
S SADJEM IN ZELENJAVO**

Z zakonskim odlokom, ki je vstopil v veljavo 1. februarja 2003, je vlada krepko zvišala globo v zvezi s kontrolo na trženje sadja in zelenjave. Objava omenjenega odloka nam daje možnost, da ponovno obnovimo obveznosti, ki jih imajo kmetje v zvezi s tem.

Zakonska norma o trženju sadja in zelenjave predvideva, da morajo biti vsi proizvajalci (tudi trgovci), ki letno presegajo 60.000 evrov prodaja sadja in zelenja, vpisani v posebno banko podatkov (register), ki ga od 1. marca letos vodi deželna uprava.

Prošnja za vpis v register mora biti naslovljena na pristojno Službo Deželnega ravnanstva za kmetijstvo. Za kršitelje je predvidena kazen od 260 do 1.550 evrov.

Niso dolžni se vpisati v omenjeno banko podatkov tisti proizvajalci, ki, čeprav presegajo 60.000 evrov prometa oz. prodaje, sadje in zelenjavo prodajajo neposredno potrošnikom na svoji kmetiji ali ga dostavljajo drugam oziroma ga oddajajo predelovalni industriji ipd.

Proizvajalci sadja in zelenjave, ki prodajajo svoje

pridelke na trgu na debelo, morajo zaboje opremiti z etiketami, na katerih morajo biti navedeni ti podatki: - vrsta (specie) - zvrst (varieteta) - kaliber - kategorija (extra, 1. ali 2.) - čista teža - izvor (ime, priimek in naslov proizvajalca)

Na izloženem sadju in zelenjavi za prodajo na drobno morajo biti navedeni na etiketah oziroma tablicah ti podatki:

- izvor (država in/ali območje proizvodnje)

- vrsta in sorta

- kategorija (extra, 1. ali 2.)

Omenjene obveznosti morajo upoštevati vsi proizvajalci in trgovci, ne glede na njih letni promet (prodaje) presega ali ne 60.000 evrov. Za kršitelje so predvidene globo od 550 do 15.500 evrov.

Zaključek: vsi prodajalci sadja in zelenjave na trgu morajo proizvode etiketirati, tisti, ki presegajo 60.000 evrov letnega prometa (prodaje), pa se morajo tudi vpisati v poseben register na Deželi.

SVET TELEKOMUNIKACIJE

**DEUTSCHE TELEKOM LANI
Z VELIKANSKO IZGUBO**

Nemški telekomunikacijski koncern Deutsche Telekom je lani zaradi izrednih odpisov predvsem na račun drago plačanih hčerinskih družb ter licenc za UMTS, ki je nov, še ne uveljavljen standard za mobilno telefonijo, zabeležil največjo izgubo, ki jo je kadarkoli zabeležilo kakšno nemško podjetje. Izguba se je po poročanju Slovenske tiskovne agencije lani povzpela na 24,6 milijarde evrov, medtem ko je leto prej znašala 3,45 milijarde evrov. Razlika v izgubi je torej več kot očitna.

Bruto dobiček koncerna se je ob neupoštevanju izrednih izdatkov zvišal s predlanskimi 15,1 milijarde evrov na 16,3 milijarde evrov. Deutsche Telekom pa je lani ustvaril 53,7 milijarde evrov dohodkov, kar je za 11,1 odstotka več kot leto prej, kar tudi kaže na razvoj in potrebo sodobnih telekomunikacijskih sredstev in seveda uporabnikov, predvsem pa

sredstev mobilne telefonije, ki so po mnenju večine opazovalcev tista sodobna industrija, ki je v najhitrejšem razvoju.

Posamezne dejavnosti, pravzaprav hčerinske družbe največjega evropskega telekomunikacijskega koncerna so lani poslovale različno. Medtem ko sta dejavnosti mobilne komunikacije T-Mobile in internetni ponudnik T-Online zabeležila rast bruto dobička, sta dejavnosti fiksne telefonije T-Com ter IT in telekomunikacijskih storitev T-System zabeležili upad dobička, kar je tudi jasen dokaz, da se mobilna telefonija vse hitreje razvija, medtem ko klasična, tako imenovana fiksna telefonija, stagnira že dolgo časa.

T-Mobile, ki je največji nemški ponudnik mobilne telefonije, je po navedbah nemškega koncerna zabeležil nadpovprečno rast bruto dobička, ki se je lani povzpela na 61 odstotkov na pet

milijard evrov. Dejavnost mobilnih komunikacij pa je zabeležila tudi 35-odstotno rast prihodkov, ki so znašali 19,7 milijarde evrov. Bruto dobiček dejavnosti fiksne telefonije T-Com pa se je znižal za 8,9 odstotka na 9,9 milijard evrov.

Kot so še sporočili iz nemškega koncerna Deutsche Telekom, so uspeli v zadnjem četrtletju lanskega poslovnega leta znižati dolgove s 64,3 milijarde evrov na 61,1 milijarde evrov, k čemur je bistveno pripomogla predvsem prodaja 120 milijonov delnic oz. 9,8 odstotka osnovnega kapitala svoje hčerinske družbe T-Online in prodaja nepremičnin. Do konca letošnjega leta naj bi največji evropski telekomunikacijski operater dolgove znižal na 50 do 53 milijard evrov, kar bo lep uspeh.

Primer družbe Deutsche Telekom, ki je minulo leto poslovala z neverjetno izgubo, govori predvsem o tem, kako se svet telekomunikacij hitro in bistveno spreminja, kar je jasno tudi preprostemu človeku. Na dobiček ali na izgube velikih telefonskih družb namreč vplivajo predvsem nove navade ljudi, med temi sta gotovo na prvem mestu internet in mobilna telefonija, ki imata vse večjo težo v vsakdanjiku razvitih družb.

ZUT

ŠVICARSKA JADRNIC A LINGHI FENOMENALNA

POKAL AMERIKE PRVIČ PO 152 LETIH V EVROPI

Kar ni uspelo veliko drugim evropskim državam, je uspelo Švici. Majhna alpska država brez izhoda na morje je z jadrnico Alinghi namreč osvojila najprestižnejšo jadralsko lovoriko Pokal Ame-

rike in prvič v 152-letni zgodovini tekmovanja prinesla srebrno trofejo, ki velja za najprestižnejšo trofejo jadrnanja na svetu, na Staro celino. V finalu v novozelandskem zalivu Hauraki je jadr-

nica Alinghi z mednarodno zasedbo suvereno s 5:0 premagala domačo posadko Team New Zealand, zadnjo regato je ekipa pod vodstvom novozelandskega krmarja Russella Couttsa dobila za 45 sekund. Coutts, ki je bil v svoji domovini na Novi Zelandiji deležen žaljivk in zmerjanja, ker naj bi bil "izdajalec", pa je še enkrat več dokazal svoje mojstrstvo.

"Bili so preprosto fenomenalni. Prevladali so v vseh elementih," je dejal z veliko mero spoštovanja do nasprotnikov poraženi krmar Novozelancev Dean Barker. Pokal Amerike se torej vrača v Evropo. Kje bo prihodnje tekmovanje za najprestižnejšo lovoriko jadrnanja, se še ne ve.

2003: VESOLJSKA ODISEJADA NOGOMETNEGA SISTEMA (4)

ANDREJ ČERNIC

Cirkus nogometnega sistema, v katerem igrajo glavno vlogo zveza Lega calcio in italijanska nogometna zveza FIGC, ima zelo globoke korenine v ekonomskem svetu plačilnih bilanc posameznih klubov. Večina športnih privržencev se še spominja na travmatično poletno nočno moro nogometnih predsednikov, ki so se zaradi daljšega nedorečenega pogodbe s televizijskimi mrežami sklicevali na izredno stanje in prosili finančno pomoč italijanske vlade. Situacija se je takrat rešila s kompromisom med predstavniki televizije, nogometnih klubov in nogometne zveze. Očitno pa je elita žogobrcarskega sistema uvidela, da se njihova ladja še vedno potaplja. Izpad Fiorentine iz sveta nogometnih titanov in skorajšnji bankrot Lazio sta postala odmevna opozorilna zvonca. Da bi se izognili toči, ki bi ponovno oklestila klubske blagajne, so si nogometni veliki vizirji omislili dve reformi, ki si med seboj nasprotujeta, posledice njihove vpeljave pa bi morale pripeljati do istih učinkov.

Pomemben ekonomski učinek bi morala doseči manjša mobilnost med višjimi in nižjimi ligami (manj izpadov iz višje v nižjo kategorijo). Ekonomski učinek izpada iz A-lige med drugoligaše pomeni za klube zmanjšanje dohodkov za 50% do 60%. Po

mnenju predsednikov bi zamrznitev izpadov pomenilo pomembno finančno olajšanje za manjše klube. Zato je zveza Lega calcio predlagala super A-ligo s štiridesetimi ekipami in samo z dvema izpadoma. Poleg tega naj bi po predlogu zveze, ki ji predseduje Galliani, izpadi iz A-lige letos sploh odpadli, saj bi se naslednje leto prvi dve ligi italijanskega nogometa združili. K temu je treba dodati, da se je v prejšnjih mesecih rešil spor med ekipami A in B lige glede razdelitve čedne vsote, 100 milijonov evrov, ki so jo ekipam bili dolžni sponzorji in vsedrjavna radiotelevizijska mreža RAI.

V zvezi Lega calcio so se nogometni mecen menili tudi o pogodbah nogometašev, ki da vsebujejo pretirano število ničel. Sam Galliani je potrdil enotnost vseh klubov v potrebi, da se zavijejo pipice društvenih blagajn za izplačevanje mezd nogometašem. Te obljube so sicer za mnoge le krokoljile solze predsednika zveze Lega calcio, saj je prvi mož zveze klubov A-lige že lani poleti govoril o pretiranih denarnih vsotah v nogometnem svetu in malo zatem kot poverjeni odbornik kluba AC Milan najel reprezentančnega branilca Alessandra Nesta za 30 milijonov evrov. Klubi predsedniki si po poletnih nevšečnostih z visokimi plačami nogometašev želijo ponovno sedeti za pogajalno mizo s predstavniki organizacije nogometašev AIC. Posamezna društva

so namreč delegirala zvezo Lega calcio, naj v njihovem imenu izsili pri sindikatu nogometašev finančno lažje pogodbe. Danes namreč samo štiri društva, ki nastopajo v A-ligi, redno plačujejo vse svoje "delojemalce". Galliani si je zadal cilj, da bo naslednje leto vrednost pogodb nogometašev znižal na 80% današnje vrednosti, s sezono 2004/2005 pa naj bi se izvedlo še dodatno zmanjšanje na 60% današnje vrednosti plač najpomembnejših protagonistov nedeljskih popoldnevov na Apeninskem polotoku. Klubi, ki bi pravila o pogodbah prezirali, bi si v najslabšem primeru prislužili odvzem petih točk na lestvici. Načrt zveze Lega calcio predvideva zagotavljanje pravilnosti poslovanja klubov s stalnim telesom, ki naj bi nadziralo vsako društvo posebej. Določanje finančnih kazni in odvzema točk na lestvici naj bi opravljalo prav to telo. Ne nazadnje so predsedniki pristali še na revizijo današnjih pravil o denarnih posojilih.

S temi ukrepi si poslovodje nogometnega sistema prizadevajo rešiti nogometni Titan, ki je v ledeno goro vrto glavo visokih izdatkov trčil že pred nekaj sezonami. Razpoke, ki so sčasoma postajale vse večje, se v zadnjih mesecih skušajo popraviti z zasilnimi rešitvami. Njihovo dolgoročno vzdržljivost bo treba še preveriti.

DALJE

POTOPIS

OD NOVE GORICE DO SANTIAGA (18)

CAMINO FRANCES

NACE NOVAK

Pogovor je bil od vsega začetka zanimiv. Začelo se je s Castrom oziroma Juan Carlosovimi komentarji političnih in socialnih razmer na Kubi v zadnjih 50 letih, nadaljevalo z različnimi pogledi in komentarji na temo 11. septembra, potem je bilo na meniju, da predstavim "ekso-tično Slovenijo", njeno zgodovino in trenutne razmere v vseh ostalih nekdanjih republikah Jugoslavije, sledilo pa je še nekaj podobnih predstavitev, ki so jih ves čas prekinjala radovedna vprašanja.

Končalo se je tako, da je vsak od nas povedal, zakaj se je odločil za pot. Odgovori so si bili precej različni, vsi pa smo se strinjali, da je eden največjih zakladov Camina prav to, da se srečujemo ljudje z različnih koncev sveta in s tem drug drugemu širimo obzorje, sklepamo nova prijateljstva, se družimo, pogovarjamo in, če je treba, drug drugemu pomagamo.

Res sem se ga pošteno nalezl in med hojo do zavetišča sem vklopil kar avtomatskega pilota, ki pa je nekajkrat grdo zatajil, tako da sem se med slalomiranjem komaj obdržal na nogah. Kljub težavam z ravnotežjem sem se odlično počutil in ob padcu v posteljo sem zaspal z nasmeškom na obrazu.

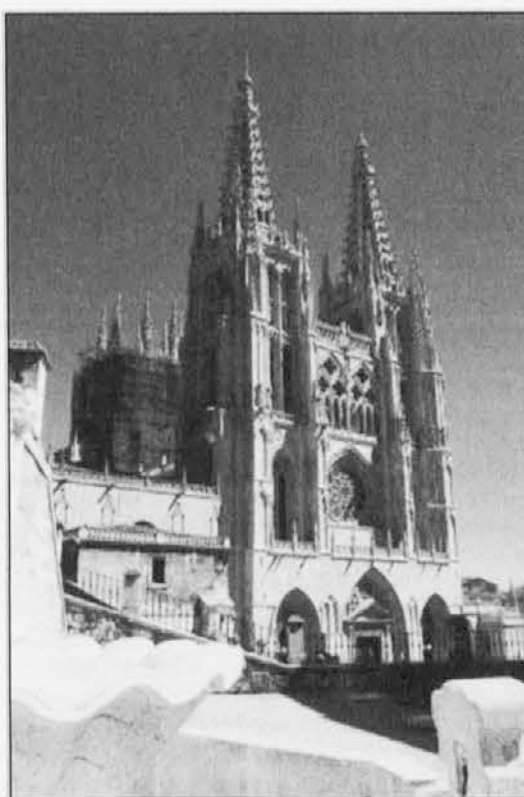
Pasja vročina in obesek za pomoč

Burgos je bil tretje večje mesto, v katerega me je pripeljala pot. Da mi ne bi kdo očital barbarske omejenosti, sem si šel ogledat znamenito gotsko katedralo (na sliki), ki velja za eno španskih arhitekturnih mojstrov. Stavba je bila res veličastna, vseeno pa se v njej in okrog nje nisem zadržal več kot petnajst minut. Gnalo me je naprej, saj je bil lep sončen dan, stopalo pa se je, kot kaže, nehalo kujati, saj me ni več zbadalo. Očitno je bilo, da je nekoliko bolj umir-

jen korak v zadnjih nekaj dneh zalegel.

Ker je popotniška biblija (kot nekateri imenujejo Lonely Planetove vodiče) opozarjala, da naslednjih 50 kilometrov ni nobene trgovine, sem se odločil za konkretno zalogo hrane. Da bi si prihranil hojo skozi mesto s težkim nahrbtnikom, sem mirno hodil mimo trgovin in veleblagovnic in bil odločen, da kupim hrano v prav zadnji trgovini v mestu. Preračunljivost me je drago stala, saj se je mesto takoj po razvečenem parku ob reki in univerzitetnem središču naenkrat končalo. Moral sem se obrniti in dober kilometer prehoditi nazaj po že prehojeni poti, kar mi je bilo zelo odveč.

Mesto sem zapustil, ko je bilo sonce najvišje na nebu. Sončni žarki niso prizanašali. Prav fino je pripekalo. Na-

hrbtnik je bil zaradi nakupljene hrane težji, ko pa sem vanj zatlačil še vse odvečne rokave, je postal že kar nadležno težak. Sonce je žgalo, veter se je hinavsko zatajil, jezik je postajal vse težji, ustnice vse bolj suhe. Hodil sem v kratkih rokavih, pa tudi

hlače sem si potegnil gor do kolen.

"Vidiš, kako je to, na začetku si preklinjal dež in mraz, zdaj ti pa spet ni prav," sem si prigovarjal, da bi mi bilo lažje, a ni pomagalo. Napredoval sem vse počasneje. Namenjen sem bil do vasi Rabe de la Calzada, 12 kilometrov stran od Burgosa. Tik preden sem se ožgan in presušen privlekel do majhnega naselja, mi je po cesti nasproti prišla nuna. Kljub starosti je bila njena hoja povsem drugačna od moje. Hodila je lahkotno in poskočno. Res sem moral

grozno izgledati, saj se mi je približala, me pogledala tako, kot gleda Marija Jezusa, in mi podarila majhen pozlačen obesek, sveto podobico.

"Buen Camino!" mi je zaželela in že je ni bilo več. Naenkrat sem bil poln moči in volje do življenja, pa če-

prav še pred nekaj trenutki že napol omotičen od napa. Najraje bi stekel za njo, jo objel in poljubil, a se to ne spodobi, zato sem le nekajkrat globoko vdihnil, se obrnil in ji v zahvalo pomahal, pa čeprav mi je kazala hrbet in se ni obrnila. Vedrega obraza sem nadaljeval, hvaležen za vzpodbudo, ki je prišla ob pravem času. Nikoli je ne bom pozabil, sivolase nune in njenih mladostniško-lahkotnih korakov. Tisti obesek imam še vedno.

Privatno zavetišče v Rabe de la Calzada je bilo še zaprto. Na klopcih pred vrati je počivalo nekaj starejših romarjev in, sodeč po njihovih dolgih nosovih, so čakali že dolgo.

"Prav nič prijetna družba," sem pomislil in se s tem kar takoj sprijaznil, pa čeprav sem bil še poln tiste magične moči, s katero me je obdarovala dobra žena. Nazadnje smo se imeli zvečer prav fino, saj nam je oskrbnica pripravila odlično vegetarijansko večerjo. Za mizo sem sedel skupaj z devetimi upokojenci in prav dobro smo se ujeli. No ja, lahko bi bilo tudi bolje.

DALJE

PREJELI SMO

K ČLANKOMA
"SLOŽNO IN
ENOTNO" IN
"PO OBČNEM
ZBORU SSO"

Naravno je - bilo bi neza-
slišano, če bi tega ne storil -,
da je NG poročal o tako pomembnem dogodku, kot je bil občni zbor SSO. V številki z dne 27. februarja je odgovorni urednik Jurij Paljk (pokroviteljsko in svarilno) v uvodniku *Složno in enotno* "zapisal en nasvet delegatom... Še nikdar ni v naši skupnosti nihče ničesar dosegel, če je volil proti..." Čuden, da ne rečem drugače, je bil ta nasvet. Volitve so zato, da se voli, voli pa se za ali proti nekemu predlogu ali pa se izbira med dvema ali več predlogi ali kandidati.

Tako je v demokraciji. Demokracija je tudi, da je na kandidatni listi več kandidatov, kolikor je določenih odbornikov, in volivci izbirajo po svoji vesti, preudarku, nagljenju. V takem primeru ne gre za za ali proti, pač pa se svobodno izbira. Jasno pa je - in je demokracija in organizacijsko pametno - da se o izbiri predhodno pomeni.

V članku *Naučimo se živeti kot skupnost* je potem obširno in dovolj izčrpno opisal potek prvega dela občnega zbora.

Poročilo v številki z dne 6. marca o drugem delu občnega zbora, ki je obsegal predvsem razpravo o predsedniškem poročilu in volitve novega odbora, pa je začuda skopo (obsega tri kratke kolone, medtem ko je PD dne 1. marca prinesel izčrpno poročilo skoraj čez celo stran). Glede razprave je zapisano samo, da "je potekala umirjeno, brez velikih razhajanj in tudi novosti". Kot novost označi le "poseg vidnega predstavnika stranke Slovenske skupnosti". Verjetno je zato, ker "je imel nekaj kritičnih pripomb na delo in ravnanje SSO in njegovega predsednika". (Ta predstavnik ima ime in priimek in korektno in novinarsko pravilno bi bilo, da bi bil imenovan. Zakaj je

omenjen njegov poseg? Ker je z Goriškega?) Ni pa npr. omenjen zanimiv, tehten in kritičen poseg Nadje Maganje s Tržaškega.

Neprijetno pa preseneti - da uporabim izraze odgovornega urednika Jurija Paljka - barvno poudarjeni članek *Po občnem zboru SSO*. Preseneti in zadene, ker kaj takega nismo oziroma vsaj že dolgo časa nismo bili vajeni brati v NG proti lastnim vrstam. Uporablja izraze, prefinjeno izbrane, ki pa pomenijo omalovaževanje ("veliki volivci" - kaj naj v tem primeru narekovanj pomeni, je jasno), natolcevanje ("šlo je za tiho in zvito nakano") in žalijo. Skratka: so izrazi, ki človeka odbijajo. Kaj naj pomeni stavek, da je ta volilna zmaga "Pirova zmaga, kot se ponavadi vse zmaga, ko se voli proti in ne za"? Ali je le izraz razočaranja in jeze (toda zaradi česa: ker so se volivci svobodno odločili) ali pa je skrita grožnja, češ boste že videli, kaj boste imeli od tega? Samo kjer vlada diktatura ali enoumje, se mora voliti samo za, v demokraciji pa se moreš odločiti ali izbirati svobodno, s premislekom in - modro.

Glede izkušenosti novih mladih odbornikov z Goriškega moremo mirno reči, da so izkušeni, ker že precej let delujejo v raznih pomembnih organizacijah, eden, starejši, pa je že bil odbornik SSO. Prav nič slabega ni, da so prišli v odbor nove mlade moči z Goriškega. Zakaj je za Trst prav in modro, da je izvolil dva nova mlada člana, za Gorico, ki je izvolila tri (enega več kot Trst) nove mlade člane, pa ni prav in modro in je bila to "zvita, naravnost premeteno izvedena namera določenega dela goriških ljudi"? Ali ni tako pisanje, tako črtnje, nje vzbujanje nasprotovanja ali sovražnega razpoloženja?

Ali ni predsednik Pahor (glej NG 27. februarja) v svojem poročilu dejal: "Naše vrste se redijo. Mladih, ki bi izpolnjevali manjkajoče člene (verjetno člane - op. M.K.), pa je vse manj". Hvala Bogu torej, da se je nekaj mladih odločilo, da se vključijo in pomagajo!

Za zaključek! Čemu služi, komu koristi, da je v članku toliko nedemokracije in nestrpnosti do volivcev in novih mladih, ki ne mislijo in se ne ravna enako kot odgovorni urednik? Upati je, da je bil to prehter in premalo premišljen odziv na neprijetno presenečenje neposredno po občnem zboru.

MARTIN KRANNER

PREJELI SMO

PLURALIZACIJA
MEDIJEV

Pred kratkim so opozicija in razumniki okrog Nove Revije postavili več zahtev za uresničitev vsebinske demokracije, med njimi tudi zahtevo po pluralizaciji medijev. Ob splošnih problemih medijskih hiš (posegi oblasti, lastnikov in uprav v uredniško politiko, odvisnost od sponzorjev idr.) ima tranzicija še svoje specifične probleme. Izkušnja nas uči, da je formalno demokracija (stranke, parlament, volitve) lažje vzpostaviti kot pa vsebinsko. Pogoj za slednjo je namreč tudi enakomerna razpršitev kapitala in medijev znotraj političnih opcij, ki konkurirajo za oblast. Pri nas so ob razpadu socializma in po njem prevzele nadzor nad kapitalom in mediji predvsem sile kontinuitete in se s tem dokopale do močnih neformalnih vzvodov moči. V takih pogojih ni bilo težko pomladno stran razsuti in jo počasi marginalizirati. Tako smo dobili "demokracijo z napako", to je socialno in politično razslojeno družbo, ki pa je kapitalsko in medijsko dokaj monolitna in se s tem za dolgo obsojila na vladavino ene opcije, poskrte v različnih, tudi satelitskih strankah na oblasti. Glede na to, da je oblast virus, ki načne sleherni zasedeni vladajoči elito, se ob nemočni opoziciji ne moremo ogniti posledicam, ki jih že doživljamo, to je degeneracija vladanja, razraščanje grabeža, kriminalitete in korupcije, nezaupanje do oblasti in splošna apatija, neizkoriščeni ustvarjalni potenciali idr. Mediji, zlizani s skritimi, neformalnimi centri

družbene moči, pa ne morejo opravljati svoje nadzorne funkcije, ampak se ukvarjajo v glavnem z neobgleno opozicijo (sesuvanje Bajuka, Janše, Rodeta itn.), aferštvom in obrobniimi političnimi temami. In ker so s svojim vplivom na javno mnenje tudi sami ena izmed vej iste oblasti, mora biti tudi nad njimi vzpostavljen nadzor s strani politično konkurenčnih ali resnično neodvisnih medijev. V nasprotnem primeru zabrede družba v krizo, ki lahko gre tako daleč, da opozicija neha služiti za demokracijo, se umakne iz te brezperspektivne igre in naredi politični prostor prozoren, da se vidi, kdo in kako vlada. Zadnji dogodki nekoliko že spominjajo na tak razplet.

MILAN GREGORIČ

PREJELI SMO

"HUMANITARNI"
POZIV
ZLATOUŠTA
MINISTRU

Primorske novice so 28. 01. 03 objavile pismo ministru D. Ruplu, v katerem pisec opozarja na poziv skupine poslank in poslancev, s katerim so zahtevali "ustrezen" (protiameriški) odziv naše države v zvezi z morebitno vojno v Perzijskem zalivu. Pisca namreč zelo skrbi, kaj bo s Sadamovo diktaturo, če bodo ZDA napadle to državo. Zaskrbljeno nam napoveduje humanitarno katastrofo, ki bi imela neslutene posledice za svetovni mir in za svetovno gospodarstvo.

Ne glede na nedvomno gorje, ki ga vsaka vojna prinaša, posebno civilnemu prebivalstvu, se sprašujem, kako mora nekdo (v tem primeru pisec pisma) brez tehtne analize in tako pristransko zagovarjati tako diktatorsko vladavino, kot je v Iraku, ki je sama po sebi humanitarna katastrofa. Sadam je že večkrat dokazal, da ne misli miroljubno in prav ameriška moč je do sedaj bila garancija, da se ni Sadamova napadalnost razširila na bližnje dežele, posebno na Izrael, kljub že

začetim napadom, ki so bili pravočasno ustavljeni. Irak spada med tiste države, ki odkrito podpirajo muslimanske skrajneže in svetovni terorizem, ki zagotovo ne stremi k miru in spoštovanju drugačnih ureditev kot tistih, ki jih zagovarjajo teroristi in verski fundamentalisti. V takih deželah je zločin, teptanje človekovih pravic in nasilni terorizem, tudi proti pripadnikom lastnega naroda. Zakaj iz tistih dežel vsi bežijo in iščejo zatočišče prav v deželah, ki zagovarjajo demokracijo in ustroj vladavine, med katerimi prednjačijo prav ZDA, kljub vsem nedostatom, ki se neizogibno pojavljajo v razvojnih fazah demokratizacije? Danes bi moral vsakdo spoznati, da je vir nasilja in nedemokracije ravno v deželah, kjer vladajo totalitarni režimi. Ti režimi so za civilizacijske procese prava poguba in ovira. Dvomim, da bi se dalo s takimi režimi soustvarjati boljše mednarodne odnose. Njihov cilj je likvidirati vse, ki bi lahko drugače mislili. To izkustvo smo prav mi Slovenci boleče preživeli. Zato mislim, da je prav onesposobiti take diktature, ki so trajna grožnja človečnosti, demokracije in miru. Ustvarjanje neke "nove družbe", s prisilo in zločinom, se je že pokazalo popolnoma neučinkovito in je zgodovinska ovira vsakemu naravnemu napredku. Dajati potuho takim diktatorjem, ki oznanjajo legitimnost svojega vladanja s stodeset odstotnim volilnim konsenzom, je zločinsko.

Pismo je v svojem bistvu le zavajalska taktika, da bi imelo vpliv na beročega indoktriniranega Slovenca (takih je, žal, še preveč) v odločanju proti vstopu Slovenije v NATO. Ustvarja se protiameriška psihoza, ki ima svoje korenine še v daljnem letu, žalostnega spomina, 1945. Zanimivo je zaznati, da so vsi današnji nasprotniki NATA, včerašnji nasprotniki osamosvojitve Slovenije (vsaj tisti najbolj znani v vladajoči nomenklaturi). Pa preverite, če mi ne verjamete, in vprašajte se, zakaj je tako. In ti isti imajo besedo tudi v naši zunanji poli-

tiki ter imajo zaslonbo tudi v oportunističnih krogih jalovega intelektualizma SAZU, kot je razvidno iz poziva ministru podpisanega pripadnika DZ in člana odbora za zunanjo politiko.

Upam, da je še nekaj Slovencev, ki mislijo s svojo glavo in ne bodo nasledili tistim, ki so zahtevali razorožitev Slovenije pred osamosvojitvijo, z že napol doseženim namenom uvedbe Sadamu sorodne vladavine.

PAVEL FERLUGA

ZAVOD IVAN CANKAR
IZ GORICEDIJAKI NA
OBISKU

Prof. Nataša Sirk in prof. Bruna Cijak sta pripeljali v torek, 11. t.m., dijake poklicnega trgovskega zavoda Ivan Cankar iz Gorice na obisk v naše uredništvo in prenovljeno stavbo Katoliške knjigarne, v kateri ima poleg drugih pomembnih slovenskih ustanov svoje uredništvo tudi naš Novi glas. Obisk je spadal v celodnevno študijsko "potepanje" po Gorici, med katerim so dijaki zavoda Cankar spoznavali slovensko prisotnost v mestu.

Kot nam je povedala prof. Nataša Sirk, so take ekskurzije prepotrebne, saj današnji dijaki premalo poznajo slovensko prisotnost. Tudi zato sta se s kolegico odločili obiskati tudi naše uredništvo, kjer je glavni urednik Novega glasa prof. Andrej Bratuž spregovoril o nastanku našega tednika in o glavnih smernicah, ki se jih pri pisanju držimo. Pomembno je poudarilo, da je slovenska prisotnost v središču Gorice in širše na Goriškem danes še vedno živa tudi po zaslugi vseh tistih, ki so slovensko besedo ohranili skozi desetletja, in ne nazadnje tudi po zaslugi časopisov, ki pričajo o trdni zasidranosti Slovencev v goriško mestno jedro.

Odgovorni urednik Jurij Paljk je dijakom predstavil izdovanje časopisa, jim spregovoril o slovenskih ustanovah v stavbi na Travniku 25 in še posebej o Goriški Mohorjevi družbi ter galeriji Ars.

KAJ NAS SKRBI...

Mihec: Veš, jest sem močno zaskrbljen! Kuker se razvijajo stvari, ne bo dobrega!

Jakec: Ma, kaj misleš na nevarnost, da se začne vojna v Iraku, ki bi lahko prouhmalila šla čez mejo jen dobila svetovne razsežnosti?

Mihec: Tudi! Sej vsi vemo, da, če pride do vojske, jo bomo vsi plačali gor jen, kuker kaže, do vojske bo pršlo, sej si Bush ne mure prvuščet, da bise zdej premisliu jen pustil, da se sez Husseinom ukvarjajo sinje čelade jen Združeni narodi. Amerika če jemet Irak pod svojo oblastjo. Interesi so preveč veliki, dragi mu, kuker so veliki v Afganistanu jen u Čecenji. Sej se zna, nafta je vladar sveta!

Jakec: Ne, čaki! Zmerezmo pravli, da denar je sveta vladar!

Mihec: Ben, tu je isto. Sej pravemo, da je nafta črno zla-

tu. Ne, ne. Mene skrbijo bolj domače stvari.

Jakec: Ma, kaj? Ne mi reč, da ti delajo sive lasi ministriški predsednik, njegov podpredsednik al pej minister za decentralizacijo, njihovo barantanje jen furanje države?

Mihec: Kaj čješ, de si kvarrem zdravje za njeh?! Itak je ana žalost! Ne, ne! Bolj me martrajo bližnje stvari!

Jakec: Ma, kaj? Te skrbi Illyjev protikandidat?

Mihec: Ma, bežji, bežji! Vsak bo moral salabolsko dobro računat jen sklepait volilne pogodbe, če se če resno kandidirat. Jen pole ena jen družga bomo suodle po programih jen po tem, ali bo izpolnil obljube. Do zdej ni bil no-

ben prov posebo no skrbjen za našo narodno stvar!

Jakec: A, zastupem! Skrbijo te candidature, zdej, ko kaže, de socialisti sez De Michelisom na čelu čejo podpirat kandidata Doma svoboščin. Tudi jest sen radovjedem, kaj bojo nardili razni slovenski socialisti, ki podpirajo tu linjo.

Mihec: Eh, kaj. Sej znajo! Glih socialisti me ne skrbijo. Tudi ta bot si bojo pomagali jen bojo speljali taku, da bojo vsi kontjenti, jen da bo še kej ostalo! Sej ti pravem. Dosti bliže naši skupnosti so stvari, ki me skrbijo.

Jakec: Ma, kaj? Občni

zbor SSO-ja sez razpravo jen volilnimi rezultati vred?

Mihec: Ma, ne! Sej je blo vse predvidljivo. Ne

djelat napak od našga odgovornega, da govoriš in govoriš in razlagaš, ku da samo ti znaš. Bi blo zadosti poslušat, kaj so govorile kašne žjenske že kašno lje to od tega, jen bi zastuopu, kako se bo končalo. Sej vješ, da ga ni bolj gluhaga od tistga, ki nič ne poslušat. Vsekakor ne bo hudga, ne! V odbor so pršle mladi jen zdej bomo vidle, če si znajo tudi zavihat rokave! Glede kontinuitete pej ni za se bat, sej so zraven Maver, Pahor, Pav-

lin jen Povše, alora... kaj čješ, da bo?! Skrbi me drugo!

Jakec: Ma, kaj? Ne me držat na trnje! Povej mi!

Mihec: Ma, če prou čješ, ti povjem. Skrbi me Primorski dnevnik!

Jakec: Čaki, ne govort neumnosti! Zakaj te pej skrbi Primorski? Sej je ves teku ljep, u barvah jen na doste straneh?

Mihec: Eh, zakaj. Kaj nisi bral Primorskega dnevnika kašnih 10-12 dni uod tega?

Jakec: Kaj pej?

Mihec: Ja, sporočilo upravnega odbora Zadruga Primorski dnevnik, ne, ki prave, "da stroški za izdajanje našega dnevnika stalno naraščajo, v splošni krizni situaciji pa ostajajo tako državne pod-

pore kot lastni prihodki v bistvu nespremenjeni, dolgovi pa še niso bili izplačani. Položaj zahteva budnost in treznost zaskrbljenost"! in jest ubogam.

Jakec: Dej, dej! Ne govori take, sej so sprejeli nove člane v Zadrugo! Buode gvšen! Paticchio ne bo terjal, da plačajo kešen star dolg u tiskarni?

Mihec: Ja, ma kešen je prou na občnem zboru od SSO-ja govoru, da je treba povezovali stvari jen šparat sile. Ne bi tel, de bi tu pomenilo...

Jakec: Orpo, ta ued šparanja sil je dobra! Ta bo veljala tudi za muajgo ženo, keder mi ne da mira...

Mihec: Ma, mouče, mouče! Same take neumnosti ti huodejo po glavi! Bežmo raj še kej popit.

Jakec: Prou praveš!